

GENEZA

Introducere

„ Prima carte a Bibliei este, din mai multe motive, una dintre cele mai intere-sante sifascinante sectiuni ale Scripturii. Locul ei m Canon, reiatia cu restul Bibliei si caracterul variat si remarcabil al continutului ei - iota tot atdtea elemente care fac din ea una dintre cele mai proeminente carti din Sfdnta Scripturd. Cu o veritabil pdtrundere spirituald, oamenii lui Dumnezeu din toate timpurile s-au aplecat asupra acestei carti, acordandu-i toata atentia. ”

- W. H. Griffith Thomas

I. Locul unic in Canon

lui Israel. De vreme ce toate evenimentele din Geneza

Geneza (in greaca Tnseamna „Inceput”), numita de evrei *BeresXt* (in ebraica: „La Tnceput”), isi merita numele. Aceasta carte incitanta ofera singura relatare adevarata a creatiei, facuta de Singurul care S-a aflat acolo-Creatorul!

Prin robul Sau Moise, Duhul Sfant schi-teaza inceputurile barbatului, femeii, casa-toriei, caminului, pacatului, jertfelor, cetatilor, comertului, agriculturii, muzicii, mchinarii, limbilor, raselor si popoarelor lumii. Toate acestea in primele unsprezece capitole ale cartii.

Apoi, de la capitolul 12 la 50 vedem conturandu-se Inceputurile lui Israel, „po-porul e^antion” al lui Dumnezeu, care tre-buia sa devina microcosmosul spiritual al popoarelor lumii. Vietile patriarhilor Avra-am, Isaac, Iacov si ale celor doisprezece fii ai sai - mai ales a cucernicului Iosif - au inspirat milioane de oameni, de la copii pşna la cercetiitorii profunzi ai Vechiului Testament.

Pentru deslusirea celorlalte saizeci si cinci de carti ale Bibliei e necesara o tnte-legere temeinica a Genezei. Toate celelalte scrieri sunt cladite pe aceasta admirabil de proportionata structura literara.

II. Autorul

Suntem de acord cu vechea mv&tatura ebraica şi creştina, conform careia Geneza a fost scrisa si compilatS de Moise, omul lui Dumnezeu şi legiuitorul

sunt anterioare lui Moise, este aproape sigur ca Moise s-a folosit de manuscrise stravechi și probabil de relatari orale, dupa cum l-a calauzit Duhul Sfânt. Vezi *!ntw-ducerea la Pentateuh* pentru o discutie despre paternitatea lui Moise.

in. **Data**

Cei mai conservatori cercetatori dateaza in general Exodul cam pe la anul 1445 T.Cr. De aici deducem ca Geneza ar li pu-tut fi scrisa Tntre aceasta data .si moartea lui Moise, cam patruzeci de ani mai tarziu. Este, bineinteles, posibil ca aceasta carte a Pentateuhului sa fi fost scrisa *mainte* de Exod, caci toate evenimentele din Geneza preced acest mare eveniment.

Vezi *Introducerea la Pentateuh*, pentru detalii suplimentare.

TV. **Context** si teme

Cu exceptia celor care sunt deosebit de porniti impotriva Bibliei, iudaismului sau creștinismului, aproape toata lumea este de acord ca Geneza este o fascinanta relatare a vremurilor foarte Jndepartate, continand naratiuni de mare frumusetate, cum ar fi cea despre Iosif.

Dar sa vedem, pe scurt, care este *fun-dalul* acestei prime carti din Biblie.

Cei care resping ideea unui Dumnezeu personal tind sa plaseze Geneza Tn catego-ria colectiilor de *mituri*, adaptate dupa mi-turile mesopotamice pagane s.i „curatate" de elementele lor politeiste daunatoare, pentru construirea unei religii monoteiste.

Altii, mai putin sceptici, vad Tn Geneza

o colectie de *epopei (saga)* sau *legende*, cu oarecare valoare istorica. - Altii, in schimb, vad in naratiunile Genezei explicatii ale originilor iucurilor din natura si cultura (denumite, in limbaj tehnic: *etiologii*). E drept ca *există* etiologii. In Vechiul Testament, mai ales in aceasta carte a inceputurilor (de ex. originea pământului, a curcubeului, a poporului evreu), dar sub nici o formă faptul acesta nu face ca explicatiile sa fie mai puțin istorice.

Geneza este *istorie*. Ca orice istorie, este supusa interpretarilor. Este istorie *teologică* sau fapte narate in tiparul planului di-vin. Bine s-a spus ca: „History is His story” (Joe de cuvinte, cu traducere aproxi-mativa: „istoria este povestea Lui”, n.t).

Deși Geneza este prima carte a „legii”, exista foarte puțin material *juridic* in ea. Este „*Lege*” (*Torah*, in ebraica mai înseamnă si instruire) prin- faptul ca pune temelia pentru toate celelalte carti, de la Exod la Deuteronom si- pentru darea de către Dumnezeu a Legii prin Moise. Se poate spune ca Geneza pune temelia întregii istorii biblice - chiar a istoriei.

Temelile gemene ale binecuvantării si blestemului sunt întretesute cu grija în toata structura Genezei si, bineînțeles, a.în-tregului Cuvânt al lui Dumnezeu. Ascultarea aduce bogatia binecuvantării, iar neascultarea reversul.

Marile *blesteme* sunt pedepsele aduse peste om prin: Cadere, Potopul universal si Incurcarea limbilor la Babel.

Marile *binecuvântări* sunt promisiunea unui Rascumparator, mântuirea unei rase prin Potop si alegerea unui popor deosebit, Israelul, care sa fie canalul prin care sa se reverse harul lui Dumnezeu.

Daca Geneza cuprinde fapte de natura istorica, de unde a stiut

Moise toate genealogiile străvechi, discuțiile, evenimentele si interpretarea lor corectă?

Mai întâi, este util sa mentionăm că arheologia a susținut (nu a „dovedit”, ci a confirmat si a ilustrat) relatarea Genezei in

multe privinte, mai ales în ceea ce privește patriarhii și obiceiurile lor.

Unii din liberalii secolului al XIX-lea, cum ar fi Hartmann,¹ au opinat că Moise n-ar fi putut scrie Pentateuhul, fiindcă scrisul nu fusese încă inventat! Acum însă noi știm că Moise ar fi putut scrie în ori-care din vechile grafii, fiind instruit în toată știința egipteană.

Moise a folosit fără îndoială relatări pre-luate de la Iosif, precum și tablele, pergamentele și traduceri orale aduse din Mesopotamia antică de către Avraam și descendenții săi. Acestea includeau, de bună seamă, genealogiile, secțiunile majore, cunoscute sub denumirea de „generațiile lui Adam” etc.

În ultima instanță, toate acestea nu sunt totuși suficiente. Duhul Sfânt al lui Dumnezeu l-a inspirat pe Moise să aleagă exact materialele care trebuiau incluse și să ignore restul manuscriselor. Tot El a furnizat probabil detaliile conversațiilor și ale altor lucruri prin revelație directă.

Ajungem astfel la o problemă de *credință*. Ori este Dumnezeu capabil să creeze o asemenea lucrare prin slujitorii Săi, ori nu. Credincioșii tuturor generațiilor, din timpurile ecle mai străvechi și până astăzi și-au pus pecetea că Dumnezeu este adevărat.

Arheologia ne poate ajuta să reconstituim cultura patriarhilor pentru a face mai vii² relatarile Bibliei, dar numai Duhul Sfânt poate revela adevărul Genezei inimii și vietiilor noastre, în fiecare zi.

Când citim *Comentariul Biblic al Credinciosului* asupra cărții Genezei sau asupra oricărei alte cărți a Vechiului Testament, trebuie să ne bazuim pe iluminarea Duhului Sfânt asupra *Cuvântului Sfânt* pentru a

beneficia cu adevărat de acest comentariu. De fapt, un adevărat comentariu nu este un scop în sine, ci o săgeată care ne îndreaptă spre definitiv! moto: „așa vorbește Domnul”.

Geneza

SCHITA I.

PRIMELE EPOCI ALE PAMANTULUI (Cap.

1-11)

- A. Creafia (cap. 1,2)
- B. Ispita si caderea (cap. 3)
- C. Cain si Abel (cap. 4)
- D. Set si descendenti sai (cap. 5)
- E. Raspunderea pacatului si potopul universal (cap. 6-8)
- F. Noe dupa Potop (cap. 9)
- G. Tabelul natiunilor (cap. 10)
- H. Turnul Babel (cap. 11)

II. PATRIARHIISRAELULUI (cap. 12-50)

A. Avraam (12:1-25:18)

- 1. Chemarea lui Avraam (12:1-9)
- 2. Drumul in Egipt si mapoi (12:10-13:4)
- 3. Experienta cu Lot si Melchisedec (13:5-14:24)
- 4. Mostenitorul promis al lui Avraam (cap. 15)
- 5. Ismael, fiul natural (cap. 16, 17)
- 6. Sodoma si Gomora (cap. 18, 19)
- 7. Avraam si Abimelec (cap. 20)
- 8. Isaac, fiul Promisiunii (cap. 21)
- 9. Jertfirea lui Isaac (cap. 22)
- 10. Mormantul familiei (cap. 23)
- 11. Mireasa pentru Isaac (cap. 24)
- 12. Descendenta lui Avraam (25:1-18)

B. Isaac (25:19-26:35)

- 1. Familia lui Isaac (25:19-34)
- 2. Isaac si Abimelec (cap. 26)

C. Iacov (27:1-36:43)

- 1. Iacov la insula pe Esau (cap. 27)
- 2. Iacov fugeste din Haran (cap. 28)
- 3. Iacov, sotii si descendenti sai (29:1-30:24)
- 4. Iacov, mai sret decat Laban (30:25-43)
- 5. Intoarcerea lui Iacov in Canaan (cap. 31)
- 6. Impacarea lui Iacov cu Esau (cap. 32, 33)
- 7. Pfcatele de la Sihem (cap. 34)
- 8. Intoarcerea la Betel (cap. 35)
- 9. Descendenta lui Esau, fratele lui Iacov (cap. 36)

D. Iosif (37:1-50:26)

- 1. Iosif vandut rob (cap. 37)
- 2. Iuda si Tamar (cap. 38)
- 3. Ispitirea lui Iosif si biruinta lui (cap. 39)
- 4. Iosif talmaceste visul brutarului si al pahamicului (cap. 40)
- 5. Iosif talmaceste visurile lui Faraon (cap. 41)
- 6. Fratii lui Iosif in Egipt (cap. 42-44)
- 7. Iosif se descopera fratilor si (cap. 45)
- 8. Reintregirea familiei lui Iosif (cap. 46)
- 9. Familia lui Iosif in Egipt (cap. 47)
- 10. Bindecuarea fiilor lui Iosif de catre Iacov (cap. 48)
- 11. Profetii lui Iacov cu privire la fiii sai (cap. 49)
- 12. Moartea lui Iacov si apoi a lui Iosif in Egipt (cap. 50)

Comentariu

**I. PRIMELE EPOCI ALE
PAMANTULUI (CAP. 1-
11) A. Creatfa (cap. 1, 2)**

In 2 Corinteni 4:6

1:1 „La inceput Dumnezeu...”

Aceste prime trei cuvinte ale Bibliei constituie temelia credintei. Crede aceste trei cuvinte si vei crede si ceea ce urmeaza in Biblie. Geneza ofera singura relatare competenta a creatiei, care are sens pentru oamenii din toate timpurile, sensuri cu ade-varat inepuizabile. Relatarea divina afirma existenta lui Dumnezeu, nu Tncearca sa o dovedeasca. Biblia Ti numeste Tntr-un anu-mit fel pe cei ce se decid sa nege faptul existentei lui Dumnezeu. Le spune *nebuni* (Ps. 14:1 si 53:1). Dupa cum Biblia incepe cu Dumnezeu, tot asa El trebuie sa fie primul si in vietile noastre.

1:2 Una dintre cele cateva interpretari conservatoare ale relatarii Genezei despre creatie, ipoteza creatie-reconstructie, spune ca Tntre versetele 1 si 2 s-a petrecut o mare catastrofa, poate caderea lui Satan (vezi Ezechiel 28:11 -19).³ Aceasta a facut ca tot ceea ce Dumnezeu crease la origine perfect sa devinS **pustiu si gol** (*tohu wabohu*). De vreme ce Dumnezeu nu **crease** pamantul pustiu si gol (vezi Isaia 45:18), numai un cataclism puternic ar fi putut explica conditiile haotice din versetul 2. Adeptii acestui punct de vedere scot in evident! ca, de fapt, cuvantul tradus prin „era” (*kayetha*) putea fi tradus si prin: „devenise”.⁴ Deci, pamantul „devenise pustiu si gol”.

Duhul lui Dumnezeu Se misca pe dea-supra apelor, in pregatirea marelui act creator si de reconstructie care avea sa urmeze. Versetele urmatoare descriu cele sase zile ale creatiei si reconstructiei care au pregatit pamantul pentru a putea fi locuit de oameni.

1:3-5 In prima zi Dumnezeu a po-runcit ca lumina sa straluceascS in intuneric si a separat **Lumina de intuneric** ca doua cicluri distincte. Acest act nu trebuie confundat cu crearea soarelui, lunii si a stelelor Tn a patra zi.

apostolul Pavel face o paralela între sepa-rarea initiala a luminii de Tntuneric si con-vertirea pacatosului.

1:6-8 Anterior **zilei a doua**, se pare ca pamantul era complet inconjurat de un strat de apa, probabil sub forma vaporilor densi. In **ziua a doua** Dumnezeu a des-partit acest strat, In partea ce acoperea partial pamantul si partea ce forma partial norii, între cele doua parti aflandu-se stra-turile atmosferice (**firmament** sau **intin-dere**). **Dumnezeu a numit intinderea Cer** - adica, intinderea spatiului aflat imediat deasupra pamantului (nu spatiul stelar, nici al treilea cer, unde locuieste Dumnezeu). Versetul 20 clarifica faptul ca este vorba de [atmojsfera Tn care zboara pasarile.

1:9-13 Apoi, **Dumnezeu** a poruncit **uscatului sa iasa** din **apele** care acopereau planeta. Astfel s-au nascut **uscatui si marile**. De asemenea, **in a treia zi**. El a poruncit vegetatiei si arborilor de tot felul sa rasara din pamant.

1:14-19 DeabiaTn a patra zi, Dumnezeu a asezat pe cer soarele, luna si stelele ca luminatori si ca modalitate de stabilire a unui calendar.

1:20-23 A cincea zi a fost martora um-plerii marilor cu pesti si a pamantului cu pasari si insecte. Cuvantul tradus prin „pasari” inseamna „zburatoare” si include lilieci si, probabil, insecte zburatoare.

1:24,25 tn a sasea zi Dumnezeu a creal pentru prima oara animale si reptile. Legea reproducerii este stipulata prin repetarea cuvintelor „dupa felul lor”. Exists variatii semnificative in „tipurile” vietii biologice, dar nu exista schimbare a tipului unei vietuitoare Tn altul.

1:26-28 Coroana creatiei lui Dumnezeu a fost aducerea pe lume a **omului**, dupa **chipul si asemanarea Lui**. Aceasta inseamna ca omul a fost asezat pe pamant ca reprezentant al lui Dumnezeu si ca li seamana lui Dumnezeu Tn anumite privin-te. Asa cum Dumnezeu este Trinitate (Tatal, Fiul si Duhul

Sfant), tot asa si omul este o fiinta tripartita (spirit, suflet si trup).

Ca si Dumnezeu, omul poseda intelect, o natura morala, capacitatea de a comunica cu semenii lui si o natura emotionala care depaseste instinctul. Nici vorba de asemanare fizica aici. In contrast cu ani-malele, omul este un Tnchinator, comunica prin sunete articulate si mai este si creator.

Versetul 26 prevede existenta Sfintei Treimi, facSnd o aluzie la ea: **Apoi Dumnezeu** [*Elohim*, plural] **a zis** (verb la singular in ebraica): „Sa **facem** [plural] **om dupa chipul nostru...**”

Biblia descrie originea sexelor ca act creator al lui Dumnezeu. Evolutia n-a fost niciodata m stare sa explice cum au aparut sexele. Oamenilor li s-a poruncit: „Cresteti si Tnmultiti-va.”

Dumnezeu i-a dat omului mandatul de a supune creatia si de a o stapani - de a folosi, dar nu de a abuza de ea. Crizele moderne ale mediului Tnconjurator terestru se datoreaza lacomiei, egoismului si negli-jentei omului.

1:29,30 Reiese clar din aceste versete ca animalele au fost la Tnceput erbivore si ca omul era vegetarian. Acest lucru s-a schimbat Tnsa dupa Potop (vezi 9:1-7).

Au fost cele sase zile ale creatiei efectiv zile de 24 de ore, sau au fost ere geologice? Sau au fost ele zile de „viziune dramatica” in timpul carora relatarea creajiei i-a fost *revelata* lui Moise? Nici o dovada stiintifica n-a putut sa infirme faptul ca au fost literalmente zile solare. Expresia „seara si dimineata” indica zile de 24 de ore. fn oricare alta parte din VT aceste cuvinte Tnseamna zile normale. Adam a trait pe parcursul zilei a saptea si a murit in al 930-lea an al vietii sale, deci a saptea zi nu putea fi o era geologica. Ori de cate ori se foloseste cuvantul „zi” asociat cu un numar in VT (de ex. „prima zi” etc.) ea inseamna o zi in sens literal. Cand Dumnezeu a poruncit poporului Israel sa se odihneasca in ziua Sabatului, S-a bazat pe faptul ca El Insusi S-a odihnit in a saptea zi, dupa sase

zile de munca (Ex. 20:8-11). Interpretarea consecventa cere aici acelasi tnteles al cuvantului „zi”.

Totusi, exista o dificultate in faptul ca ziua solara, asa cum o stim cu totii, se pare

ca nu incepuse decat din a patra zi (vs. 14-19).

Din punct de vedere biblic, crearea cerurilor si a pamantului este nedalata. Tot asa ?i crearea omului. in orice caz, se dau genealogiile si, chiar admiland unele goluri Tn cadrul acestora, omul nu ar fi putut exista pe pamant de milioane de ani, cum sustin evolutionism.

Intelegem din Ioan 1:1, 14, Coloseni 1:16 si Evrei 1:2 ca Domnul Isus a fost Agentul activ Tn creatie. Penru minunile inepuizabile ale creatiei Sale, El este vred-nic de Tnchinare vesnica.

1:31 La sfarsitul celor sase zile ale creatiei **Dumnezeu** a **vazut tot** ceea ce **facuse** si **toate erau foarte bune.**

2:1-3 Dumnezeu **S-a odihnit** din aciivi-tatea Lui creatoare m a saptea zi. Aceasla nu este odihna gustata de eel obosit, ci repausui satisfactiei Tncheierii unei sarcini bine Tndeplinite. Desi Dumnezeu nu i-a poruncit omului sa respecte Sabatul acum. El l-a Tnvatat principiul unei zile de odihna din sapte.

2:4-6 Numele **DOMNUL Dumnezeu** [*lehoa Elohim*] apare pentru prima oara Tn versetul 4, dar numai dupa crearea omului (1:27). Sub numele de Elohim, Dumnezeu este Creatorul. Sub numele de lehova, El este in relatie de legamant cu omul. Nereusind sa vada acest lucru, unii critici ai Bibliei au conchis ca aceste nume diferite atribuite lui Dumnezeu nu se pot explica decat prin existenta mai multor autori.

Aceasta este istoria (vs.4) se refera la inceputurile descrise Tn capitolul 1. Versetul 5, care spune: „nu era pe pamant nici un copacel si nici o iarba nu mcoltea Tnca”, descrie conditiile de pe pamant Tn versetul 1:10, cand a aparut uscatul, dar Tnainle ca vegetatia sa apara. Pamantuf era udat de un abur, nu de ploaie.

2:7 Acum ni se ofera o relatare mai completa a crearii omului. Dumnezeu i-a plamadit trupul din tarana pamantului, dar numai implantarea sufiarii lui Dumnezeu l-a facut o fiinta vie.

Adam („rosu”^L sau „tarana”) a fost numit dupa pamantul rosu din care a fost modelat.

2:8-14 Gradina pe care Dumnezeu a sadit-o Tn Eden era Tnspre est, adica estui Palestinei, punctul de referinta pentru toate directiile in Biblie. Era situata Tn regiunea Mesopotamiei, langa fluviile Hidechel (Tigru) si Eufrat. Pomul cunostintei binelui si raului a prilejuit punerea la incercare a ascultarii omului. Singuru! motiv pentru care era gresit sa manance din acest fruct era faptul ca Dumnezeu spusese asa. Sub diverse forme, acest fruct *se afla si azi printre noi*

2:15-23 Pedeapsa pentru nerespectarea acestei porunci a fost moartea (v. 17) -moartea spirituala, instantanee si moartea fizica, progresiva. in procesul denumirii animalelor si pasarilor, Adam trebuie sa fi observat ca acestea sunt femele si masculi. Fiecare avea un partener similar lui insusi si totusi diferit. Aceasta l-a pregatit pe Adam pentru un **ajutor** asemanator cu el Tnsusi. Mireasa lui a fost intocmita din coasta lui, pe cand Adam dormea. Tot asa, din coasta lui Cristos a fost luata Mireasa Lui si pusa la adăpost pe cand El Isi varsa sangele Tntr-o agonie de nespus. **Femeia** n-a fost luata din capul lui Adam pentru a-l domina, nici din picioare pentru a fi c&l-catain picioare, ci de sub bratul lui, pentru a fi protejata, si de langa inima lui. pentru a fi iubita. Dumnezeu i-a dat autoritate lui Adam Tnainte de a pacatui. Pavel co-menteaza acest fapt in legatura cu ordinea creatiei (barbatul a fost creat mai Tntai) si cu scopul creatiei (femeia a fost facuta pentru barbat) (1 Cor. 11:8, 9). De aseme-ne-a, desi Eva a pacatuit mai Tntai, este scris ca prin Adam, capul, a intrat pacatul Tn lume. El a avut pozitia de cap al familiei si, prin urmare, a purtat r&spunderea.

Versetul 19 devine mai clar prin folo-sirea mai mult ca perfectului Tn engleza:-⁵ „DOMNUL **Dumnezeu facuse toate fiarele campului**”, adica Tnainte de a-l face pe om.

2:24 Prin cuvintele versetului 24 Dumnezeu a instituit casatoria monogaml Ca toate

institutive divine, ea a fost instituita pentru binele omului si nu poate fi incalca-ta, fara ca acest act sa atraga consecinte grave. Legatura casniciei ilustreaza legatu-

ra dintre Cristos si biserica (Ef. 5:22-32).

2:25 Desi Adam ?i Eva traiau Tn gradina Edenului fara Tmbracaminte. **nu le era rugin.**

B. Ispita Si caderea (cap.3)

3:1-6 Sarpele care i s-a aralat Evei esle revelat mai tarziu ca fiind nimeni altul decat Satan Tnsusi (vezi Apoc. 12:9). Aceia care cautS sii „demitologizeze” Biblia crcd ca aceasta relatare a caderii ar fi doar ale-gorica, iar nu literala, citand Tn sprijinul opiniei lor faptul ca sarpele era cuvantator. Poate relatarea amagirii Evei de catre sarpc s5 fie acceptata ca factica? Apostolul Pavel negresit credea ca da (2 Cor. 11:3). La fel si apostolul Ioan (Apo. 12:9; 20:2). Defapi, nu este singura ocazie Tn care un animal a vorbit Tn Biblie. Dumnezeu i-a dat glas magaritei lui Balaam penlru a impiedica nebunia profetuiui (Nu. 22) si apostolul Petru a acceptat acest lucru ca fapt veridic si autentic (2 Pe. 2:16). Acesti irei apostoi i au fost inspirati de Duhul Slant sa scrie ceea ce au scris. De aceea, a respinge faptul ca relatarea caderii a fost un eveniment real, petrecut Tntocmai cum ne este descris, Tnseamna a respinge, de fapt, inspiratia Sfintei Scripturi. Exista alegorii Tn Biblie, dar aceasta nu e una dintre ele.

Observati pasii care au afundat rasa umana Tn pacat. Mai Tntai Satan a strecurat Tn inima Tndoiala fata de Cuvantul lui Dumnezeu: „A spus Dumnezeu chiar asa?” El a rastaimacit cuvintele lui Dumnezeu, facandu-le sa pai'a- ca El le-ar fi interzis lui Adam si Evei sa **manance din orice pom**. Apoi, Eva a spus Cti ei **nu** trebuie **sa manance** sau „**sa se atinga de fructul pomului care era in mijlocul gradinii**”. Dar Dumnezeu nu spusese nimic despre [^]*atingerea* pomului. Apoi Satan a contrazis categoric cele spuse de Dumnezeu despre inevitabilitatea judecatii ce se va abate asupra tuturor celor care nu asculta, Tntocmai ca si adeptii lui care Tnca mai neaga realitatea iadului si a pedepsei

etern. Satan L-a reprezentat trunchial pe Dumnezeu, ca pe Unul care ar fi Tncercal sa-i Tmpiedice pe Adam si Eva sa intre Tn posesia a ceea ce era bun pentru ei. Eva a

cedat triplei ispite: pofta carni (**bun de mancat**), pofta ochilor (**placut la privit**) si mandria vietii (**un pom de dorit pentru a te face intelept**). Procedand astfel, ea a actionat independent de Adam, capul ei. Ea ar fi trebuit sa-l consulte pe el, In loc sa-i uzurpe autoritatea. In cuvintele „**ea a luat din fructul sau si a mancat**” se arata explicatia tuturor bolilor, durerilor, suferintelor, temerilor, vinovatiilor si a mortii care au napastuit cu toate omenirea de atunci Incoace. Cineva a spus ca: „Ruinarea pamantului si milioanele de morminte existente atesta faptul ca Dumnezeu a avut dreptate, iar Satan este mincinosul.” Eva a fost amagita (3 Tim. 2:14), dar Adam a actionat de buna voie si cu deliberata razvratare Impotriva lui Dumnezeu.

Umanismul secular perpetueaza minciuna lui Satan: „Vei fi ca Dumnezeu.”

3:7-13 Prima urmare a pacatului a fost sentimentul rusinii si al fricii. Sorturile din irunze de smochin vorbesc despre Incercarea omului de a se salva printr-o religie a faptelor bune, fara jertfa de sange. Cand Dumnezeu le cere socoteala, pacatosii se scuza. Adam a spus: „**Femeia pe care mi-ai dat-o ca sa fie cu mine**” ...ca si cum L-ar fi mvinuit pe Dumnezeu (vezi Pro. 19:3). Eva a spus: „**Sarpele...**” (v. 13).

In dragostea si Indurarea Sa, Dumnezeu Sa a cautat creaturile cazute, Intreband: „**Unde esti?**” Aceasta intrebare dovedeste doua lucruri: ca omul, era pierdut si ca Dumnezeu venise sa-l caute. A demonstrat pacatul omului si harul lui Dumnezeu.⁶ Dumnezeu ia initiativa in ce priveste mantuirea, demonstrand chiar iucrul de care Satan a facut-o pe Eva sa se inuoiasca: dragostea Lui.

3:14 Domnul Dumnezeu a blestemat **Sarpele** la degradare, dizgratie si infrangere. Faptul ca sarpele este **blestemat mai mult ca toate animalele** sau ca orice **alt animal de camp** se refera aici mai curand la reptile,

decal la Satan.

3:15 Dar versetu! 15 se refera chiar la diavolul Tnsusi. Acest verset este cunoscut sub denumirea de: *protoevangelium*, insemnand „Prima Evanghelie”, Intrucat se prezice aici ca va exista o permanenta

ostililate **intre** Satan si **femeie** (reprezen-tand intreaga omenire) **si** intre samanta lui Satan (agentii lui) si **Samanta** ei (Mesia). **Samanta** femeii va zdrobi **capul** diavolului, o rana mortala ce simbolizeaza invingerea lui. Aceasta rana i-a fost facuta la Calvar, cand Mantuitorul a triumfat decisiv asupra diavolului. Satan, la randul lui, avea sa-i zdrobeasca lui Mesia **calca-iul**. **Calcaiul** ranit vorbeste aici despre suferinta si chiar despre moarte fizica, dar nu ca Tnfrangere finala. Astfel, Cristos a suferit pe cruce si chiar a murit, dar a Tnviat dintre cei morti, victorios asupra pacacu-lui, iadului si a lui Satan. Faptul ca El este numit **Samanta femeii** ar putea sugera nasterea Lui din fecioara. Observati buna-tatea lui Dumnezeu Tn faptul ca a promis venirea lui Mesia inaintea pronuntarii sentintei din versetele urmatoare.

3:16-19 Pacatul are consecinte ine-vitabile. **Femeia** a fost condamната la suferintele nasterii. Ea avea sa fie supusa **sotului** ei. Barbatul a fost condamnat sa-si castige pSinea din **pamantul** care fusese **blestemat** cu **spini si palamida**. Aceasta ar Tnsemna **truda** si **sudoare** pentru el. Apoi la sfarsitul vietii, el Tnsusi se va **intoarce** Tn **tarana**. Ar fi de notat aici ca munca Tn sine *nu* este un blestem; de cele mai multe ori, ea este mai degraba o binecuv^intare. Blestemul Tl conslituie suferinta, truda, frustrarea, transpiratia si oboseala ce sunt asociate cu munca.

3:20,21 **Adam** a dat dovada de credinta **numind-o pe sotia lui Eva... mama tuturor celor vii**, avand Tn vedere ca nu se nascuse nici un copil pana atunci. Apoi Dumnezeu le-a furnizat **haine din piei**, prin moartea unui animal. Acestea Tntruchipeaza hainele neprihanirii, care sunt daruite pacatosilor prin sangle varsat de Mielul lui Dumnezeu, pe care ie putein Tmbraca pe baza creclintei.

3:22-24 A existat o umbra de adevar Tn minciuna lui Satan ca Eva va deveni ca Dumnezeu (v. 5). Dar ea si Adam au Tn-vatat prin meloda dureroasa a experientei, cum sa discearna Tntre **bine si rau**. Daca ar fi mancat din pomul vietii, ar fi trait vesnic

in trupuri supuse bolilor, degenerarii si neputintelor. Astfei . doar mila lui Dumnezeu a fost aceea care i-a impiedicat sa se intoarca in Eden. **Heruvimii** sunt fiinte cerești a caror menire este sa „apere sfintenia lui Dumnezeu impotriva man-driei pe care si-o aroga omul cazut.”⁷

Adam si Eva au fost chemati sa decida cine a mintit: Dumnezeu sau Satan. Ei au decis ca Dumnezeu a mintit. „Fara credinta este cu neputinta sa-I fim placuti lui Dumnezeu”. Astfei numele lor lipsesc din galerie marilor eroi ai credintei, de la Evrei 11.

Mediul ideal din Eden nu a putut impiedica patrunderea pacatului. Nu intr-un mediu ambiant adecvat se afla raspunsul la problemele cu care este confruntat omul.

C. Cain si Abel (cap. 4)

4:1 Adam a cunoscut-o pe Eva, sotia lui, in sensul caa avut relatii sexuale cu ea. Cand s-a nascut **Cain**, ea a recunoscut ca aceasta nastere a fost posibila doar cu ajutorul lui Dumnezeu. Punandu-i numele **Cain** („achizitie”), Eva va fi crezut probabil ca a dat nastere Semintei Promise.

4:2-6 Cuvintele: **Dupa un timp oare-care** din versetul 3a presupun o crestere substantiala a populatiei lumii. Trebuie sa fi existat un moment in care **Cain** si **Abel** sa fi fost invatati ca omul pacatos nu se poate apropia de Dumnezeu decat prin sangele unei jertfe mlocuitoare. Cain a respins aceasta revelatie si a adus o jertfa fara sange, alcatuita din legume si fructe. Abel a crezut in revelatia divina, aducand drept jertfa animale, demonstrandu-si astfel credinta si indreptatirea inaintea lui Dumnezeu (Evrei 11:4). El a adus drept jertfa **intaiul nascut din turmele lui**, spunand, in fapt, ca **Domnul** merita tot ceea ce este mai bun. Jertfa lui Abel ne indreapta privirea spre jertfa inlocuitoare a Mielului lui Dumnezeu, care ridica pacatul lumii.

4:7 Fiindca mania invidioasa a lui Cain a fost, de fapt, o crima in stare incipienta, Dumnezeu i-a vorbit, avertizandu-l cu dragoste. Versetul 7 poate fi inteles in cateva feluri:

1. **„Daca faci bine** [pocaindu-te], vei putea ridica privirea din nou, eliberat de manie si vinovatie. **Daca nu faci bine** [continuuand sa-1 urasti pe Abel], **pacatul** bate **la usa**, gata sa te distruga. **Dorinta lui** [a lui Abel] se va tine dupa tine [adica el va recunoaste intaietatea ta] si **tu-I** vei **conduce**" [adica daca faci bine].

2. **„Daca faci bine** (sau, cum spune Septuaginta: „Daca jertfesti corect") nu vei fi oare acceptat?" Facerea binelui se refera la jertfa. Abel a facut bine, ascunzandu-se in spatele unei jertfe acceptabile. Cain a facut rau, aducand o jertfa fara sange si toata comportarea lui ulterioara n-a fost decat rezultatul legitim al acestei false inchinari.⁸

3. Traducerea *Revised Standard Version* spune: „Daca faci bine, nu vei fi oare acceptat? Iar daca nu faci bine, pacatul se tupa asupra la usa; el te doreste. dar tu trebuie sa-1 tii in frau."

4. F. W. Grant spune in *a sa Numerical Bible*: „Daca nu faci bine, o jertfa de pacat se furiseaza sau te asteapta la usa."⁹ Cu alte cuvinte, scaparea Ti statea la indemana, daca o dorea.

4:8-12 Atitudinea rea a lui Cain, de manie invidioasa, a fost in curand transpusa in practica, prin uciderea **fratelui sau**. Desi Abel este mort, el continua sa ne dea o mar-turie despre faptul ca viata de credinta este cea care conteaza (Evrei 11:4). Cand intrebarea plina de dragoste a Domnului a fost intampinata cu o riposta obraznica, lipsita de pocainta, Domnul a rostit sentinta de judecata asupra lui Cain: din acel moment avea sa fie incapabil de a se intretine din roadele pamantului, urmand sa rataiasca, in schimb, prin pustiu ca **fugar**.

4:13-16 Vaicarea lui Cain dezvaluie remuscarea pentru consecintele pacatului, si nu pentru vinovatia lui. Dar chiar si atunci Domnul a linistit teama fugarii ca-si va pierde viata, punand un **semn** protector

asupra lui Cain si un blestem asupra oricui l-ar fi omorat. **Cain a plecat din prezenta Domnului** - cea mai trista dintre toate plecările.

4:17-24 Cain s-a casatorit cu sora lui sau cu alta ruda de sange. Dupa cum s-a

mentionat, Geneza 4:3 presupune ca între timp populația lumii a crescut, iar Geneza 5:4 afirma concret ca Adam a avut fii și fiice. Casatoria între rude apropiate nu era interzisă atunci (după cum nu prezenta pericole pe plan genetic).

Versetele 17-24 enumera urmașii lui Cain și apariția unei noi serii de obarsii: primul **oraș**, denumit **Enoh**; primul caz de poligamie; începutul creșterii organizate a animalelor; începutul muzicii și a prelucrării metalelor; primul cântec având ca temă violența și varsarea de sânge. În cântec, **Lameh** explica **sotiilor sale** ca a **ucis.... un tânăr** într-un gest de autoapărare, dar fiindcă nu fusese premeditat, cum fusese uciderea lui Abel de către Cain, Lameh avea să fie mult mai scutit de represalii.

4:25, 26 în acest punct, aducând o izbitoare ușurare, este introdusă spita evlavioasă a lui **Set**. Prin această spita de descendenți avea să se nască, în cele din urmă, Mesia. Când s-a născut **Enos** (care înseamnă „fragil sau „muritor”), oamenii au început să folosească **numele DOM-NULUI** (Iehova) cu referire la Dumnezeu sau poate ca au început **sa cheme numele lui** Iehova în cadrul unei închinări publice.

D. Set și descendenții lui (cap. 5)

Capitolul 5 a fost definit drept: „Dan-gatul clopotelor mortii” datorită des repetatei expresii „și apoi a murit”. Este consemnata spita lui Mesia de la Adam la Sem, fiul lui Noe (comparați cu Luca 3:36-38).

5:1-17 Adam a fost creat după **ase-manarea lui Dumnezeu**. **Set** s-a născut după **chipul** lui **Adam**. Între timp, a avut loc Caderea și chipul lui Dumnezeu imprimat în om a fost degradat de păcat. Versetul 5 consemnează împlinirea/ea a ceea ce Dumnezeu spusese că se va întampla în 2:17; Împlinirea *spirituală* a avut loc în ziua când Adam a păcatuit.

5:18-24 Enoh și Lameh care sunt menționați aici nu trebuie confundați cu cei din capitolul 4. **Enoh** din versetul 18 este al șaptelea de la Adam (Iuda 14), nu al treilea. Prin credința **Enoh a umblat cu**

Dumnezeu timp de trei sute de ani si viata lui a fost placuta inaintea Domnului (Evrei 11:5). Se pare ca nasterea fiului sau a avut o influenta sfintitoare si innobitoare asupra vietii sale (v. 22a). Este bine sa incepi cum se cuvine, dar si mai bine este sa ramai statomic pana la sfarsit. Cuvantul *umblare* implica o relatie statornica si pro-gresiva, si nu doar o cunoastere efemera. Umblarea **cu Dumnezeu** este o preocupare de o viata si nu numai o joaca de o ora. **Enoh** a fost stramutat la cer inainte de potop, exact asa cum biserica va fi rapita inainte de „necazul eel mare” (1 Tes. 4:) 3-18; Apoc. 3:10).

5:25-32 Metusala a trait mai mult decat oricare alt om de pe pamant (**noua sute saizeci si noua de ani**). Daca, asa cum afirma Williams, numele Metusala inseamna „va fi trimis”¹⁰, aceasta ar putea fi o profetie, fiindca potopul a venit in anul mortii sale. Probabil ca prezicerea lui Lameh, exprimata prin numele fiului sau Noe, anticipa mangaierea care avea sa vina in lume prin Fiul mai mare al lui Noe, Domnul Isus Cristos. Noe inseamna „odih-na”. Cu trecerea anilor, viata omului s-a scurtat. Psalmul 90:10 prezinta ca normala varsta de saptezeci de ani.

E. Raspandirea pacatului si potopul universal (cap. 6-8)

6:1,2 Exista doua interpretari principale ale versetului 2. Prima este aceea ca **fiii lui Dumnezeu** au fost ingerii cazuti care si-au parasit sfera cuvenita (Iuda 6), casa-torindu-se cu femeile de pe pamant, o forma de perturbatie sexuala care a fost extrem de detestabila inaintea lui Dumnezeu. Cei care sustin acest punct de vedere subliniaza ca expresia „fiii lui Dumnezeu” din Iov 1:6 si 2:1 inseamna „ingeri care au avut acces inaintea lui Dumnezeu.” De aseme-ne-a, „fiii lui Dumnezeu” ca termen pentru ingeri este o expresie semitica standard. Pasajul din Iuda 6, 7 sugereaza ca ingerii care si-au

parasit starea de la inceput s-au facut vinovati de un comportament sexual din cale afara de josnic. Observati cuvintele „ca Sodoma si Gomora” de la

inceputui versetului 7, imediat dupa descrierea ingeriilor cazuti.

Principala obiectie adusa acestui punct de vedere este ca ingerii nu se reproduc sexual, dupa cate slim. Matei 22:30 este folosit ca argument in sprijinul punctului de vedere conform caruia Isus ar fi declarat ca ingerii nu se casatoresc. Dar ceea ce spune versetul este ca ingerii *in ceruri* nici nu se insoara, nici nu se nara. Ingerii, imbracati in chip uman, i s-au aratat lui Avraam (Gen. 18:1-5) si transpare din text ca cei doi ingeri care s-au dus la Sodoma aveau un corp uman si erau capabili de a exprima emotii.

Cealalta opinie este ca **fiii lui Dumnezeu** ar fi fost descendenti evlaviosi ai lui Set, iar **ficele oamenilor** erau urmasii liniei decedate a lui Cain. Argumentul este urmatorul: contextul precedent se ocupa de descendenti ai lui Cain (cap. 4) si descendenti ai lui Set (cap. 5). Geneza 6:1-4 descrie casatoriile dintre cele doua linii de descendentii. Cuvantul *ingeri* nu este gasit in acest context. Versetele 3 si 5 vorbesc despre nelegiuirea *omului*. Daca *ingerii* au fost cei care au pacatuit, de ce a trebuit sa fie distrusa *omenirea*? Oamenii evlaviosi sunt numiti „fiii lui Dumnezeu”, desi nu in aceeasi exprimare ebraica precum cea din Geneza 6:2 (vezi Deut. 14:1; Ps. 82:6; Os. 1:10; Mat. 5:9).

Si acest punct de vedere ar putea avea neajunsuri. De ce au fost toti *barbatii* spilei lui Set tematori de Dumnezeu si evlaviosi, in schimb, *toate femeile* spilei lui Cain au fost nelegiuite? De asemenea, nu avem nici un indiciu ca spila lui Set a *rdmas* evlavioasa. Daca a ramas, atunci de ce a trebuit sa fie distrusa, impreuna cu ceilalti oameni? De ce a produs aceasta unire intre barbati evlaviosi si femei neevlavioase uriasii de care pomenește Biblia?

6:3 Domnul a spus ca **Duhul** Lui nu **Se va lupta pururea cu omul**, dar ca va fi o amanare de **o suta douazeci de ani** pana la declansarea judecatii potopului. Dumnezeu are indelunga rabdare, nedorind moartea pacatosului, dar exista o limita. Petru ne spune ca Cristos a predicat prin Noe, insuflat de Duhul Sfânt, oamenilor de

dinainte de potop (! Pe. 3:18-20; 2 Pe. 2:5). Ei au respins insa mesajul, fiind acum „intemnitati”.

6:4,5 Referitor la **uriasii** (ebr. *nephilim*. „cei cazuti”) Unger explica:

Mulți cred ca nefilimii au fost semizeii uriasii, vasterile nefiresti rezultate in urma coabitarii „ficelor oamenilor” (femei muritoare) cu „fiii lui Dumnezeu”¹ (ingeri). Aceasta unire complu nefireasca, violand flagrant ordinea procrearii insalutata de Dumnezeu, a fost o anomalie atit de revoltatoare incat a reclamat declansarea unei judecati la scara mondiala. sub forma potopului.¹¹

6:6, 7 Faptul ca Domnului I-a parut rau nu presupune ca ar fi intervenit un gest arbitrar de razgandire din partea Sa, chiar daca asa i se pare omului. Mai curand, indica o atitudine diierita din partea lui Dumnezeu ca raspuns la schimbarea comportamentului omului. Fiindca El este sfânt, El trebuie sa ia atitudine impotriva pacatului.

6:8-22 Noe a capatat indurare inaintea Domnului si a fost prevenit sa-si construiasca o casa. Dimensiunile ei sunt date **in coti** (1 cot = 46 cm). Astfel casa avea 137 de metri lungime, 29 de metri latime si 14 metri inaltime. Avea trei puni. **Fereastra** din versetul 16 era literalmente „un spatiu de lumina”, probabil o deschizatura prin care sa intre lumina si aerul, ce se intindea pe toata lungimea arcei.

Noe a fost salvat prin **har**, un act al suveranitatii divine. Raspunsul dat de Noe a fost acela de a face **tot ce-i poruncise Dumnezeu** (v. 22), un act de responsabilitate umana. Noe a construit casa pentru a-si salva familia, dar *Dumnezeu* a fost Cel care a inchis si sigilat usa. Suveranitatea divina si responsabilitatea umana nu se exclud reciproc, ci sunt complementare.

Noe (v. 9) si Enoh (5:22) sunt singurii oameni din Scriptura despre care se spune ca au **umblat cu Dumnezeu**. Daca Enoh este un simbol al bisericii rapite la cer, Noe simbolizeaza ramașita credincioasa a lui Israel pastrata in viata pe tot

parcursul Marii Stramtorari, pentru
a trai apoi pe

Area lui Noe, reprezentata in functie de informatiile furnizate de un explorator care pretinde ca a vazut-o pe Muntele Ararat in 1908.

pSmant in timpul Mileniului.

Versetul 18 mentioneaza pentru prima oara un **legamant** in Biblie. Scofield enu-mera opt legaminte: eel edenic (Gen. 2:16); eel adamic (Gen. 3:15); eel Tncheiat cu Noe (Gen. 9:16); eel avraamic (Gen. 12:2); eel mozaic (Ex. 19:5); eel Palestinian (Deut. 30:3); eel davidic (2 Sam. 7:16) si Noul Legamant (Ev. 8:8). Acestea opt, la care se adauga eel Tncheiat cu Solomon, vor fi tratate in eseul care urmeaza. E de prisos sa mentionam ca un subject atat de complex cum este eel al legamintelor a fost interpretat diferit de diversele scoli de teologie. Abordarea prezentata aici urmeaza linia premilenista si dispensationalista.

LEGAMINTELE MAJORE ALE SCRIPTURII

Legamantul edenic (Gen. 1:28-30; 2:16,17)

Legamantul edenic i-a dat omului, in inocenta lui, raspunderea de a se Tnmulti,

de a popuia pamantul si de a-l supune. I s-a dat autoritate peste Tntregul regn animal. El urma sa eultive gradina si sa se hraneasca din toate roadele ei, cu exceptia rodului pomului cunostintei binelui si rau-lui. Neascuitarea de aceasta porunca din urma avea sa aduca moartea.

Legamantul adamic (Gen. 3:14-19)

Dupa caderea omului, Dumnezeu a blestemat sarpele si a prezis ca va cxista vrajmasie intre sarpe si femeie si intrc Satan si Cristos. Satan avea sa-L raneasca pe Cristos, dar Cristos avea sa-I distruga pe Satan. Femeia va simti durerile nasterii si va fi sub autoritatea sotului ei. Pamantul a fost blestemat. Omul se va lupta cu spinii si palamida in cultivarea lui. Munca lui va implica sudoare si truda si in final el se va intoarce in tarana, din care fusese luat.

Legamantul cu Noe (Gen. 8:20-9:27)

Dumnezeu i-a promis lui Noe ca nu va

mai blestema pamantul si ca nu-l va mai distruge integral printr-un alt potop. El a dat curcubeul ca un garant al acestei promisiuni. Dar legământul mai includea si stabilirea guvernarii omenesti, inclusiv puterea de aplicare a pedepsei capitale. Dumnezeu a garantat regularitatea succesiunii anotimpurilor, a repetat Tndemnul dat omului de a popula pamantul si a reconfirmat stapanirea acestuia peste creaturile inferioare. Omul putea adauga acum carnea la meniul lui vegetarian de pana atunci. In ceea ce-i priveste pe descendentii lui Noe, Dumnezeu l-a blestemat pe fiul lui Ham, Canaan, sa fie slujitorul lui Sem si Iafet. El i-a dat lui Sem un loc de cinste, care slim ca implica si includerea in linia genealogica a lui Mesia. Iafet se va bucura de o mare expansiune si va locui in corturile lui Sem.

urmasilor lui: o natiune mare (Israel); binecuvantari per-

Legământul avraamic (Gen. 12:1-3;

13:14-17; 15:1-8; 17:1-8)

Legământul avraamic este neconditio-nat. Numai Dumnezeu, manifestandu-Se ca „un cuptor aprins si o facie aprinsa”, a trecut printre cele doua bucati ale animalului jertfit din Geneza 15:12-21. Acest lucru este foarte semnificativ. Ciind doi oameni faceau (ebr. „taiau”) un legământ, ei *amdn-doi* treceau printre cele doua bucati ale animalului pentru a ariata ca sunt de acord cu conditiile legământului. Dumnezeu nu i-a pus conditii lui Avraam; de aceea promisiunile enumerate mai jos se vor implini (sj s-au Tmplinit) indiferent cat de credinciosi aveau sa fie urmasii **lui** Avraam.

Aceia care nu vad nici un viitor pentru vechiul popor al lui Dumnezeu deseori Tncearca sa prezinte acest legământ ca fiind conditional eel putin Tn ceea ce priveste pamantul. Apoi acapareaza toate binecuvantarile Tn folosul bisericii, lasand Israelul cu putin sau cu nimic.

Legământul include următoarele promisiuni fScute lui Avraam si

sonale pentru Avraam; un renume; o sursa de binecuvantare pentru alii (12:2); favoruri divine pentru prteteni si blestem pentru dusmani; binecuvantari pentru Loate natiunile - implinite Tn Cristos - (12:3); stapanirea vesnica a pamantului cunoscul sub numele de Canaan si mai tttrziu ca Israel si Palestina (13:4, 15,17); mulii urmasi, naturali si spirituali (13:16; 15:5); paternitatea multor natiuni si regi - prin Ismael si Isaac - (17:4,6); o reiatie speciala cu Dumnezeu (17:7b).

acest teritoriu. In timpul lui Solomon, tarile din partea de est au plStit tribut (1 Regi 4:21,24), dar

Legamantui mozaic (Exod 19:5; 20:1-31:18)

In sensul eel mai larg, Lcgamanlul Mozaic include cele Zece Porunci, descri-ind Tndatoririle fata de Dumnezeu si fata de aproapele fiecaruia (Ex. 20:1-26); numeroase reguli Tn ceea ce priveste viala sociala a Israelului (Ex. 21:1 - 24:! 1); si porunci detaliate care privesc viaLa religioasa (Ex. 24:12-31:18). Acesl legamant a fost dat Israelului, si nu neamurilor. Era un legamant conditional, cerand ascultarca omului si de aceea „firea pamanteasca Tl facea fSrS putere" (Ro. 8:3a). Decaiogul n-a avut niciodatS intentia sa ofere tnan-tuire, ci mai curand sa condamne pacatul si esecul. Noua din cele zece porunci se repetS Tn Noul Testament (cu exceptia Sabatului), nu ca lege Tnsotita de pedeapsa. Tn cazul nerespectarii ei. ci ca un compor-tament potrivit pentru cei salvati prin har. Crestinul este sub har, nu sub lege, dar este legat de Dumnezeu prin dragoste, moti-vatia suprema.

Legamantui Palestinian (Deut. 30:1-9)

Acest legamant este Tn legStura cu ocu-parea pamantului pe care Dumnezeu 1-a promis lui Avraam „de la raul Egiptului (izvorul Egiptului, nu Nilul) pana la marele rau," fluviul Eufrat" (Gen. 15:18). Totusi, Israelul n-a ocupat niciodatS

**Genez
a**

4]

aceasta nu poate fi considerata ca pose-siune sau ca teritoriu ocupat.

Legamantul Palestinian prevede lm-prastierea poporului printre neamuri, datorita neascultarii, Tntoarcerea lui la Domnul, a Doua Venire a Domnului, intoarcerea poporului in patrie, prosperiitatea israelitilor in tara, schimbarea inimii lor (de a-L iubi si' asculta pe Domnul) si pedepsirea dusmanilor lor.

Legamantul davidic (2 Sam. 7:5-19)

Dumnezeu i-a promis lui David nu doar faptul ca Tmparatia sa va dainui pe veci, ci si faptul ca tronul Tmparatiei va fi ocupat Tn permanenta de un descendent din cadrul spitei sale. A fost un legamant neconditionat, independent de ascultarea sau sfintenia lui David. Cristos este mostenitor legal al tronului lui David prin Solomon, dupa cum reiese din genealogia lui Iosif (Mat. 1).

Isus este un descendent al spitei lui David prin Natan, dupa cum se vede si din genealogia Mariei (Luca 3). Fiindca traieste Tn veci, tmparatia Lui este nepieri-toare. Domnia Lui de o mie de ani pe pamant se va prelungi Tn eternitate.

Legamantul solomonic (2 Sam. 7:12-15; IRegi 8:4, 5; 2 Cro.7:11-22)

Legamantul cu Solomon a fost neconditionat Tn ceea ce priveste Tmparatia vesnica, dar conditionat Tn ceea ce-i priveste pe descendentii lui Solomon care vor urea pe tron (1 Regi 8:4,5; 2 Cron. 7:17,18). Unul din descendentii lui Solomon, Conia (numit si Ieconia), a fost Tmpiedicat sa aiba urmasi fizici pe tronul lui David (Ier. 22:30). Isus nu este un descendent af lui Solomon, dupa cum s-a aratat mai sus. Altfel, El ar cadea sub blestemul lui Conia (Ieconia).

Noul Legamant (Ier. 31:31-34; Ev. 8:7-12; Luca 2:20)

Noul Legamant este in mod clar Tncheiat cu casa lui Israel si cu casa lui Iuda (Ier. 31:31). El era

Tnca Tn viitor cand si-a scris Ieremia profetia (Ier. 31:31a). Nu a fost un legamant conditionat, ca eel mozaic, pe care Israelul l-a calcat (Ier. 31:32). In el

Dumnezeu promite (observati repetitia cuvintelor: „Eu voi”): regenerarea Israe-lului (Ez. 36:25); salasluierea Duhului Slant Tn oameni (Ez. 36:27); o inima dispusa sa faca voia lui Dumnezeu (Ier. 31:33a); o relatie unica intre Dumnezeu si poporul Lui (Ier. 31:33b; cunoastere universala a Domnului Tn Israel (Ier. 31:34 a); pacatelor vor fi si iertate, si uitate (Ier. 31:35-37); iar natiunea va dainui Tn veci (Ier. 31:35-37).

Israelul ca natiune n-a primit Tnca bene-ficiile Noului Legamant, dar le va primi la a Doua Venire a Domnului. Intrc timp. adevaratii credinciosi se vor Tmpartasi din unele binecuvantari ale legamantului. Faptul ca biserica este legata de Noul Legamant se vede din „Cina Domnului”, unde paharul reprezinta legamantul si san-gele cu care a fost ratificat (Luca 22:20; ! Cor. 11:25). De asemenea Pavel se numeste pe sine si pe ceilalti apostoli slujitori ai Noului Legamant (2 Cor. 3:6).\$

O pereche din fiecare fiinta vie trebuia adusa Tn area, cat si hrana necesara. Criticii argumenteaza ca area nu era suficient de mare pentru a gazdui toate speciile de ani-male si hrana suficienta pentru a rezista un an si saptesprezece zile. Dar se poate ca area sa fi continut numai speciile de baza ale animalelor si pasarilor, muHe varietati rezultand de atunci Tncoace. Area era mai mult decat Tncapatoare pentru aceslea.

7:1 Cuvantul „**intra**” apare pentru prima data Tn versetul 1 - o invitatie fru-moasa, demna de Evanghelie: „**Intra in area** sigurantei”.

7:2-18 Nu este dat nici un moiiiv pentru care Noe a primit porunca sa **ia** sapte perechi de animale **curate** in area si doar o pereche **de animale necurate**. Probabil ca erau pentru mancare si ca o anticipare a faptului ca va fi nevoie de animale curate pentru jertfe (vezi 8:20). Area a fost umpluta timp de **sapte zile** inainte ca **ploa-ia** sa fi Tnceput si rezervele subterane de apa sa se fi revarsat. Torentul a continuat timp de **patruzeci de**

zile si patruzeci de nopti; patruzeci este numarul punerii la TncercareTn Biblie.

7:19-24 A fost acesta un potop local, cum afirma unii? Sa consideram urma-toarele: „**Toti muntii inalti, care sunt sub**

cerul intreg, au fost acoperiti" (v. 19). De

ce ar fi trebuit Dumnezeu sa-i spuna lui Noe sa construiasca o area echivalenta cu un teren si jumatate de fotbal in lungime si 800 de vagoane in volum pentru a scapa de un simplu potop local? Ar fi putut cu usurinta sa le spunii celor opt oameni sa mearga Tntr-un loc sigur. Traditii despre potopul universal au parvenit din toate colturile lumii. Muntii din masivul Ararat se Tnalta pana la 5160 de metri. Potopul a fost cu **sapte metri** mai Tnalt decat muntii (v. 20). Prin ce fel de miracol a fost tinuta aceasta apa Tntr-o zona locala? In Geneza 9:15 Dumnezeu a promis ca apa nu va mai deveni un potop care sa distruga **toate** vietuitoarele. Au fost multe inundatii locale de atunci, dar niciodata un potop universal. Daca potopul a fost local, atunci promisiunea lui Dumnezeu a fost incalcata - o concluzie imposibila. Petru foloseste distrugerea provocata de potop ca simbol al unei distrugerii viitoare a pamantului prin foe (2 Pe. 3:6).

Area este o imagine a lui Cristos. Apele Tnfatiseaza judecata lui Dumnezeu. Domnul Lsus S-a dus sub apele maniei divine la Calvar. Aceia care sunt in Cristos sunt mantuiti. Cei ce dc afara sunt con-damnati (vezi Pe. 3:21).

8:1-19 Cronologia Potopului este urma-toarea:

1) 7 zile - de cfind a intrat Noe in area pana cand a Tnceput Potopul (7:10).

2) 40 de zile si nopti - durata ploii (7:12).

3) 150 de zile - de cand a tnceput ploa-ia pana cand **au scazut apele (8:3)** si **area a ramas** pe muntele **Ararat** (comparati 7:11 cu 8:4).

4) 224 de zile - de la Inceputul Potopului pana cand au reaparut crestele muntilor (comparati 7:11 cu 8:5).

5) 40 de zile - din momentul Tn care au fost vazute crestele muntilor pana clind Noe **a trimis corbul afara** (8:7).

6) 7 zile - de la trimiterea

corbului pana la prima trimitere a porumbelui (8:6-10; v.10, **„inca alte șapte zile”).**

7) Inca 7 zile - pana cand **porumbelul** a fost trimis mai departe a doua oara (8:10).

8) Inca 7 zile - pana la ultima trimitere mai departe a porumbelului.

9) 314 zile - de la Tnceputul Potopului pana cand **Noe a dat la o parte acoperisul arcei** (comparati 7:11 si 8:13).

10) 371 de zile - de la Tnceputul Potopului pana cand **paniantul s-a uscat** (comparati 7:11 cu 8:14).

De data aceasta Noe a prima porunca sa **iasa afara din area (v. 16).**

Corbul necural (v. 7) si **porumbelul** curat (v. 8) sunt ilustratii potrivite pentru natura veche si natura cea noua a crcdin-ciosului. Vechii natuiri Ti place sa se hraneasca cu gunoarie si putregaiuri, in timp ce natura cea noua nu-si gaseste satisfactia intr-o scena a mortii si judecatii. Nu-si gaseste linistea pana nu-si aseaza picioarele pe pamantul Tnvierii.

8:20-22 **Noe** a raspuns harului salvator al lui Dumnezeu construind **un altar**. A-ceia dintre noi care am fost salvati de mania viitoare trebuia sa-I aducem lui Dumnezeu tchinarea noastra din inima. Ea este la fel de acceptata si placuta Domnului cum era pe vremea lui Noe. **Domnul** a iacut un legamant prin care a promis ca **nu va mai blestema niciodata paniantul** sau nu va mai **distruge orice vietate, asa cum facuse**; de asemenea, El va asigura succesiunea regulata a anotimpurilor atata vreme cat va dainui **pamantul**.

In 6:5 si aici Tn versetul 2i, Dumnezeu vorbeste de raul intens din inima omului. In primul exemplu *nu* s-au adus jertfe si a urmat judecata. Aici (v. 21) *este* o jertfa; si Dumnezeu actioneaza cu Tndurare,

F. Noe dupa Potop (cap. 9)

9:1-7 Versetul 3 sugereaza ca dupa Potop oamnicilor ii s-a permis sa manance carne pentru prima oara. Dar li s-a interzis sa consume **sange**, deoarece **sangele** este **viata trupului** si viata apartine Domnului.

Institutia pedepsei capitale

presupune stabilirea unei autoritati guvernamentale. Ar rezulta o stare de haos daca oricine, cum i-ar trece prin cap, ar razbuna comiterea unei crime de omucidere. Numai guvernele de drept pot face acest lucru. NT continua aceasta traditie cand

spune despre guverne ca „nu degeaba poarta el sabia" (Ro. 13:4)

9:8-17 Curcubeul a fost dat ca un semn ca Domnul **nu va mai distruge niciodata pamantul** printr-un **potop**.

9:18-23 in ciuda harului Lui Dumnezeu pentru Noe, ei a pacatuit **imbatandu-se** si apoi raman&nd gol **in cortul sau**. Cand 1-a vazut **Ham** si le-a povestit **fratilor sai**, ei au acoperit rusinea tatalui lor. fara sa se uite la trupul iui dezgolit.

9:24,25 Cand s-a **trezit**, Noe 1-a bleslc- ■ mat pe **Canaan**, intrebarea care se ridica este: „De ce 1-a blestemat ti pe **Canaan**, in loc de **Ham**?" O explicate posibila ar fi ca tendinta raului care se manifesta in Ham, a fost si mai pronuntata m Canaan. Blestemui era deci, o profetie a conduitei sale imoraie si a pedepsei cuvenite. O alta explicate este aceea ca Tnsusi Canaan a comis vreun act vulgar asupra bunicuiui sau, iar Noe a aflat mai tSrziu despre el. **Noe a stiut ce i-a facut fiul sau mai tanar**. Probabii ca versetul 24 se refera la Canaan ca fiind *nepotul eel mat tanar* al Lui Noe, si nu la Ham ca *fiind fail mai tanar* al sau. In Biblie, „fiu" deseori in-seamna „nepot" sau alt descendent. In acest caz, **Canaan** n-a fost **blestemat** pentru pacatul tatalui sau, ci pentru propriul sau pacat. Totusi mai exista posibilitatea ca Dumnezeu in mila Lui sa-i fi permis lui Noe sa blesteme doar o mica parte din descen-dentii iui Ham si nu o posibila treime din omenire.

9:26-29 Canaan a fost blestemat sa-i slu-jeasca pe **Sem** si pe **Iafet**. Servitutea canaanitilor fata de israeliti poate fi vazuta in Iosua 9:23 si Judecatori 1:28. Acest pasaj a fost folosit pentru a justifica sclavia negrilor fata de albi, dar nu exista nici un sprijin pentru acest punct de vedere. Canaan a fost stramosul canaanitilor, care traiau pe Pamantui Sfant Tnainte ca poporul Israel sa soseasca. Nu este nici o dovada ca erau oameni negri. **Sem** .si **Iafet** au fost binecu-vantati cu stapanire.

Versetul 27 poate su-gera Tmpartasirea binecuvantarilor spirituale de catre Iafet cu descendentii lui Sem, israel itii.

Exista o disputa referitoare ia intrebarea care dintre Sem si Iafet este eel mai mare

fiu al iui Noc. Capitolul 10:21 poate fi citit ca „Sem fratele lui Iafet, eel mai mare sau Sem fratele eel mare al lui Iafet” (NKJV marg.). A doua este varianta preferata. Sem apare pe locu! Tntai in genealogiile de la Gen. 5:32 si ! Cro. 1:4.

G. Tabelul natiunilor (Cap. 10)

10:1-32 Sem, Ham si Iafet au devenit parintii sau stramosii natiunilor.

Sem: Popoarele semitice-evreii, arabii, asirienii, arameii, fenicienii.

Ham: Popoarele hamitice - etiopienii, egiptenii, canaanitii, filistenii, babilonienii si poate toate popoarele africane si orientale. desi multi cercetatori Ti considera pe asia-tici ca provenind din Iafet.

Iafet: Popoarele iafetice - mezii, grecii, cipriotii etc. Probabil si popoarele cau-caziene ale Europei si nordului Asiei. Multi cercetatori ii includ aici si pe orienuili.

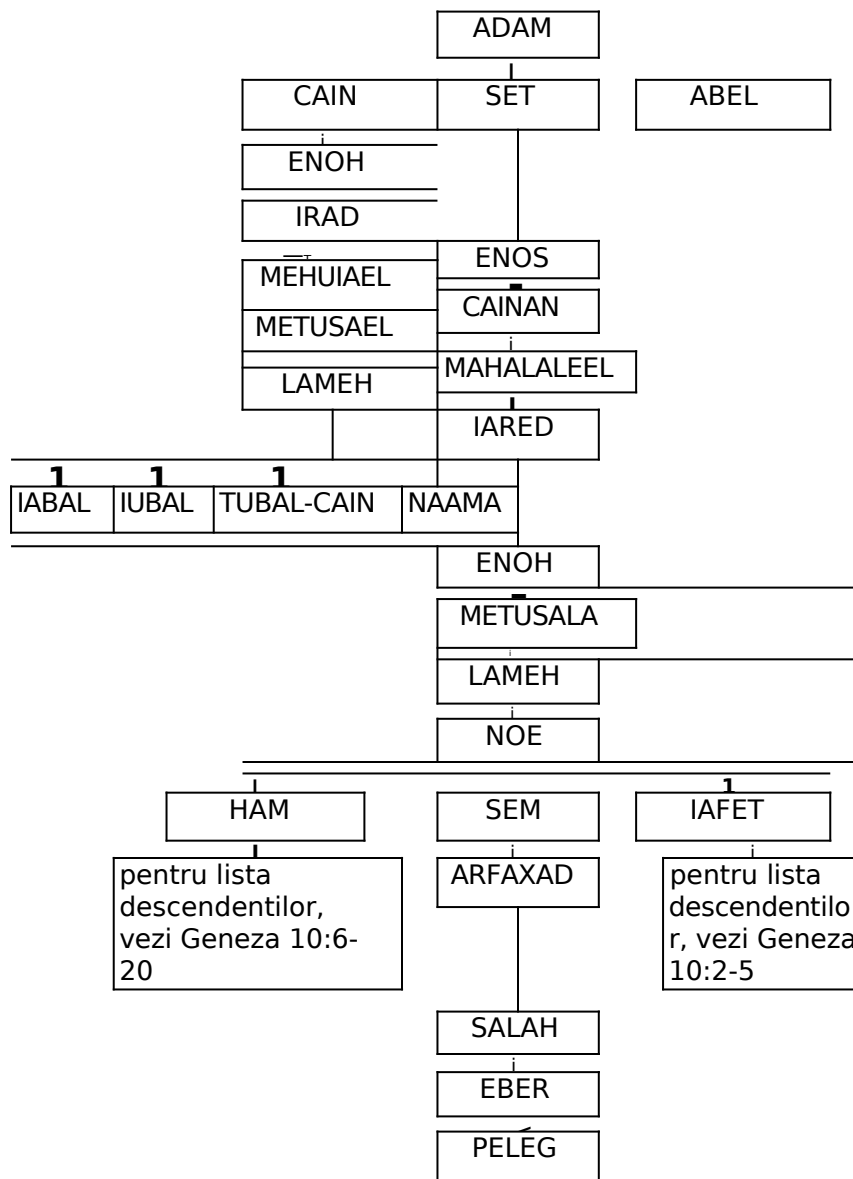
In acest capitol, ordinea este urma-toarea: **fiii lui Iafet (v. 2-5), fiii lui Ham (v. 6-20) si fm lui Sem (v. 21-31)**. Duhul lui Dumnezeu Se va concentra insa asupra lui Sem si a urmasilor lui pe tot parcursul VT. Diferentele limbi din versetul 5 probabil ca se refera la perioada de dupa Turnul Babel (11:1-9).

Observati in acest capitol trei referinte care vorbesc despre Impartirea popoarelor. Versetul 5 descrie impartirea triburilor iafelicilor pe diferentele teritorii. Versetul 25 ne spune ca impartirea pamantului (la Babel) a avut loc in zilele lui **Peleg**. Versetul 32 servele ca introducere despre Turnul Babel din capitolul 11, **candfamili**-Ue fiilor lui Noe au fost impartite in diferite **natiuni** vorbind diferite limbi.

Nimrod (10:8-10) insemna *rebel*. El apare ca primul stapanitor „**puternic pe pamant**” dupa potop (v. 8) si primul care a Tntemeiat un **regat** (v. 10). El a construit **Babel** (Babilonul) in semn de razvratire Tmpotriva Domnului si de asemenea **Ninive** din **Asiria** (vezi v.11), un all dusman inveterat al poporului lui Dumnezeu.

Dupa cum am mai mentionat, versetul 21 Ti considera pe **Sem** ca **fratele mai mare al lui Iafet**.

Sum imposibil de identificat cu certitudine locurile unde s-au asezat diversele

Descendentii lui Adam

popoare, dar urmatoarea
enumerare se va dovedi utila m
studiile ulterioare.

Tarsis (v. 4) - Spania

Kitim (v. 4) - Cipru

Kuş (v. 6) - Etiopia

Mizraim (v. 6) - Egipt

Put (v. 6) - Libia

Canaan (v. 6) - Palestina

Aşur(v.II,KJV)-Asiria

Elam (v. 22) - Persia

Aram (v. 22) - Siria si
Mesopotamia

H. Turnul Babel (cap. 11)

11:1-4 In capitolul 10, care,
cronologic

vine *dupa* capitolul II, omenirea era Tmpartita dupa limbi (v. 5, 20, 31). Acum aflam cauzele acestei impartiri. In loc sa se Tmprastie pe pamant, dupa cum fusese intentia lui Dumnezeu, oamenii si-au con-struit **o cetate ?i un turn In linear** (Babilon). Ei si-au spus unul altuia „Veniti sa ne construim o cetate si un turn al carui varf sa se make pana la cer; sa ne facem un nume, ca sa nu fim imprastiat pe toata fata pamantului". Deci a fost o politica plina de trufie (**sa-si faca un nume**) si de sfidare (sa evite **impra\$tierea**). Pentru noi **turnul** poate de asemenea sa ilustreze efortul neTncetat al omului deczut de a ajunge in cer prin propriile sale fapte, in loc de a primi mantuirea ca un dar gratuit al haru-lui.

11:5-9 Domnul i-a judecat pe oameni, mcurcandu-le **limbile**. Aceasta a fost origi-nea diferitelor limbi pe care le avem astazi in lume. Rusaliile (Fapte 2:1-11) au fost reversul Turnului Babel in sensul ca fiecare om a auzit minunatele lucrari ale lui Dumnezeu in propria limba. Babel inseamna *confuzie*, rezultatul inevitabil al

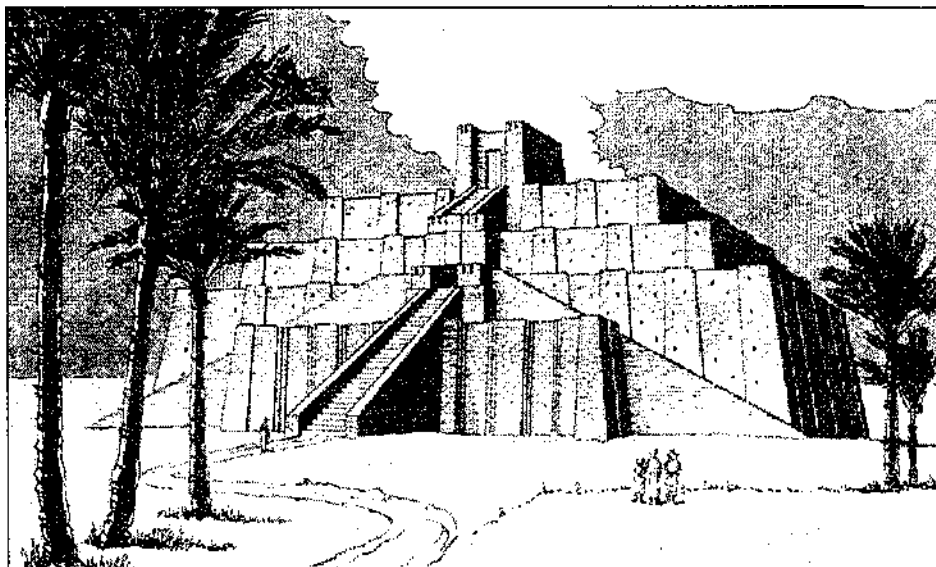
oricarei asocieri care-L lasa pe Dumnezeu afara sau nu este conforms Lui.

11:10-25 Aceste versete urmaresc linia descendentiala lui **Sem** pana la **Avram**. Astfel, consemnarea istorica se rezuma, trecand de la omenire la una din ramurile acesteia (o semintie) si apoi la un singur om (**Avram**), care devine parintele natiunii ebraice. Restul VT este in mare parte istoria acestei natiuni.

11:26-32 Avram a fost un mare om al credintei si unul dintre cei mai importanti oameni ai istoriei. Este vential de trei religii mondiale: iudaismul, crestinismul si islamul. El este mentionat in saispzece cSrti ale VT si unsprezece carp ale NT. Numele lui inseamna „tata slavita" sau, in forma sa modificata: Avraam „ta-tal unei mullimi".

Exista o problema de ordin matematic in acest pasaj. Derek Kidner explica:

Varsta lui Terah la moartea sa prezintfi o difi-cultate, fiindciill face pe tiul lui eel mai mare de 135 de ani (26), in timp ce Avram avea doar 75 (12:4, cu Fapte 7:4). O solutie este sa pre-

Turnul Babel a fost construit, probabil, în stilul ziguratelor cladite de babilonieni ca lacasuri de închinaciune la zeul lor Marduc.

supunem ca Avram a fost fiul eel mai mic, nas-cut cu saizeci de ani dupa eel mai marc, dar tre-cut Tn capul listei la 11:26, 27 datorila importantei lui (cum a fost trecut si Efraim Tnaintea lui Manase). O alta solutie este sa urmam textul samaritean, care-i da lui Terah 145 ani la moarte. Aceasta varianta pare mai potrivita, macar sj numai pentru ca Avram n-ar fi putut sa exclame Tn 17:17 ca are 100 de ani daca propriul tata l-ar fi avut la !30 de ani.¹²

Ur din Caldeea (v. 31), din Mesopotamia, era un centru al idolatriei pagane. Tera si familia lui au calatorit spre nord-vest catre **Haran**, Tn drum spre **Tara Canaan**.

II. PATRIARHIISRAELULUI (cap. 12-50) A. Avraam (12:1-25:18)

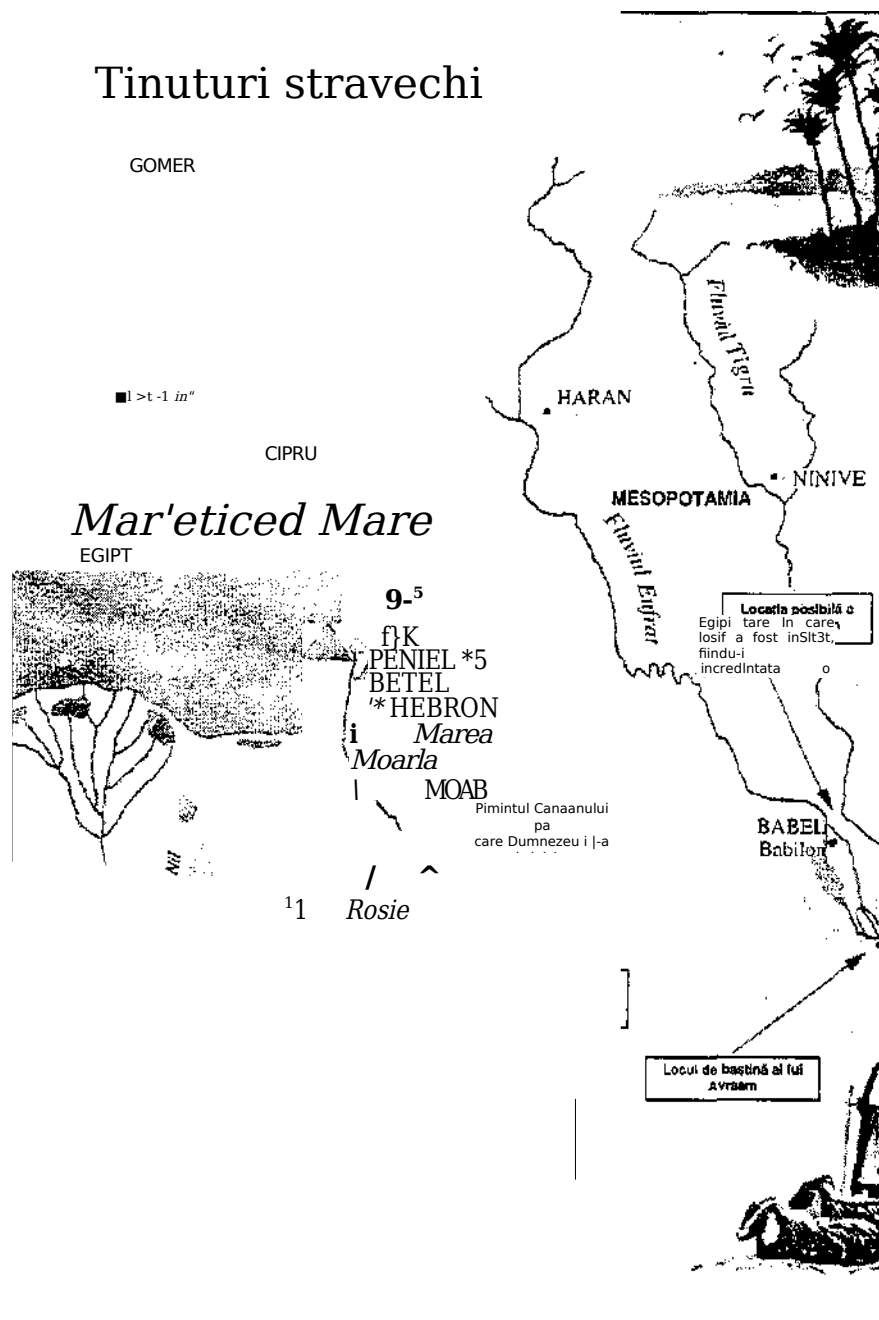
1. Chemarea lui Avraam (12:1-9)

12:1-3 Domnul Tl chemase pe Avram cSnd acesta era Tnca m Ur (comparati v. 1 cu Fapte 7:1, 2). Avram **a** fost chemat sa-sj paraseasca **tara, familia s/i casa tatalui sau** si sa Tnceapa o viata de peregrinare (Ev. 11:9). Dumnezeu a facut cu el un

iegamant minunat, care incideea urma-toarele promisiuni semmficalive: **o tara**, adica **Tara Canaan**; **o mare natiune** -anume poporului evrcu; prosperitate materiala si spirituala pentru Avram si samanla lui; un **nume mare** pentru Avram si urmasii lui; ei vor fi un izvor de **binecu-vantari** pentru altii; prietenii Israelului vor fi binecuvantati. iar antisemitii vor fi blestemati; **toate familiile pamantului** vor fi **binecuvantate prin** Avram, Tndrep-tand astfel privirile spre Domnul Isus Cristos, care avea sa. fie un urmas al lui Avram. Acest legamant a fost remnoit si extins Tn 13:14-17; 15:4-6:17:10-14 si 22:15-18.

12:4-9 Dupa trecerea asanumitilor „anii irositi Tn Haran”, adica ani tara pro-grese, Avram s-a mutat Tn Canaan cu **sotia lui, Sarai**, cu nepotul lui, Lot, cu altc rude ?i cu **bunurile** lor. Ei au ajuns mai Tntai la **Sihem**, unde Avram **a construit un altar Domnului**. Prezenta **canaanitilor** ostili nu a fost un obslacol pentru un om care umbla prin credinta. Avram s-a mutat apoi Tntre Betel (*casa lui Dumnezeu*) si Ai. Credincios Tn toate lucrurile, **el** nu numai ca si-a **inaltat** un **cort** Tn care sa iocuiasca,

Tinuturi stravechi

Tinuturi stravechi din Biblie

ci a construit si **un altar Domnului**. Acest lucru spune mult despre prioritatile acestui om al lui Dumnezeu. Versetul 9 il gaseste

pe **Avram** pornind **catre sud**

2. *Drumul in Egipt si inapoi (12:10-13:4)*

12:10-20 Credinta lui Avram a avut Tnsa si scapari. In timpul unei **foamete devas-tatoare, Avram** a plecat din tara data de Dumnezeu, fugind **in Egipt** - simbolul lu-mii. Aceasta decizie i-a adus necazuri. El a Tnceput sa fie obsedat de teama ca Faraon I-ar putea ucide din dorinta de a pune mana pe **frumoasa** lui sotie, **Sarai**, ca s-o adauge la haremul sau. Si astfel Avram a convins-o pe Sarai sa minta, spunand ca este **sora** lui. De fapt, *Ti era pe jumatate* sora (20:12), dar afirmatia a fost totusi o minciuna, deoarece a avut scopul de a induce ?n eroare. Sirellicul i-a prins bine lui Avram (el a fost rasplatit regeste), dar s-a dovedit pagubitor pentru Sarai (fiindca ea a trebuit sa intre in haremul lui **Faraon**). Si desigur a fost pagubitor pentru **Faraon** (el si casa **lui** au suferit **molime**). Acesla s-a comportat mai drept decat Avram, cand a aflat despre Tnselaciu-ne. Dupa ce 1-a admonestat pe **Avram**, 1-a trimis inapoi in Canaan.

Acest incident ne atrage alentia ca Tn razboiul spiritual nu putem lupta cu arme firesti, Tntrucat scopul nu scuza mijloacele. Nu putem pacatui, sperand apoi ca vom scapa.

Dumnezeu nu 1-a parasit pe Avram, dar a Tngaduit ca pacatui sa-si desf^soare con-secinteie dezastruoase. Avram a fost umilit public de catre Faraon si a fost deportat, in stare de dizgratie.

Cuvantul „**Faraon**” nu era un nume pro-priu, ci un titlu, cum ar fi „rege” sau „?m-parat” etc.

13:1-4 La baza Tntoarcerii lui Avram **la Betel... din Egipt** a stat revenirea sa ia partasia cu Dumnezeu. „Inapoi la Betel” este chemarea tuturor celor care s-au rata-cit, indepartandu-se de Domnul.

3. Experientele cu Lot \$i

Melhisedec

(13:5-14:24)

13:5-13 Pastorii lui **Lot** si **Avram** s-au certat pentru locuriie de pasunal pentru **turmelor** lor. Dand dovada de respect, bunatate si altruism, Avram ii ofera lui Lot prilejul sa-si aleaga din **tot pamantul** partea care o dorea. Din modestie, el Ti sti-ma pe altii mai mult decat pe sine (Filipeni 2:3). Lot a ales pasunile bogate din Valea

Iordanului, care se Tnvecinau cu cetatile pacatului, **Sodoma si Gomora**. Desi era un

credincios adevărat (2 Pe. 2:7, 8), Lot a trăit lângă hotarul lumesc. După cum i s-a spus cineva: „a căpătat iarba pentru vite, în timp ce Avram a căpătat har pentru copiii lui” (v. 15, 16).

Faptul că **locuitorii Sodomei erau deosebit de pacatoși și răi înaintea Domnului** nu l-a împiedicat pe Lot să-și aleagă acele pământuri. Observați pașii pe care i-a făcut în afundarea sa în lumesc: El (respectiv oamenii lui) a experimental **pot'at** (v. 7); **a văzut** (v. 10); **a ales** (v. 11); **și-a întins corturile** până departe (v. 12); iocuia departe de locul preotului lui Dumnezeu (14:12); statea la porți, locul puterii politice (19:1). A devenit o persoană oficială în Sodoma.

13:14-18 Avram a renunțat la cele mai bune pășuni, dar Dumnezeu i-a dat în schimb toată **tara Canaanului** - lui și **urmasilor săi pentru totdeauna**. În plus, Domnul i-a promis urmași nenumărați. După ce s-a așezat în **Hebron, Avram... a înălțat** a treilea **altar... Domnului** - în totdeauna un *altar* pentru Domnul, dar niciodată *o casă* pentru sine!

Observați că Dumnezeu l-a înstruit pe Avram să umble prin toată țara și să-și vada posesiunile. La fel și noi trebuie să ne înținem promisiunile lui Dumnezeu prin credință.

14:1-12 Cu treisprezece ani înainte de a se fi întâmplat evenimentele principale din acest capitol, **Chedorlaomer, regele Elamului** (Persiei) a învins diversi regi din câmpiile limitrofe ale **Mării Moarte (Sa-rate)**. În **al treisprezecelea an**, cei cinci regi captivi **s-au răscolit** împotriva lui Chedorlaomer. Deci, el s-a aliat cu alii trei regi din regiunea Babilonului. S-a deplasat în sud de-a lungul părții de est a Mării Moarte, apoi spre nord, prin partea de vest către **Sodoma, Gomora** și celelalte cetăți din câmpie. Bătălia a avut loc în **Valea Sidim**, care **era plină de puturi de smoală**. Invadatorii i-au învins pe rebeli. Înaintând apoi spre nord cu pradă de război și cu prizonierii - printre care se afla și **Lot**, nepotul decazut al lui Avram.

14:13-16 Când **Avram** a primit știrile, a adunat o mică armată de **trei sute optzeci** oameni

instruiți și i-a urmărit pe învingători până spre **Dan**, în nord. În final

Marea cea Mare
(*Marea*
Mediterranea)

^ ^ ? : ■
^ ^ *Lacul Hula*

-A *Klarea*^ ■ ■■

« »

t }f
-K- . ^> -j? MasilnllorSf ■

//
-o
/ V"
*"*_

* Sy5m|
5 }Arnon| " "■. ^

if

\$T/4

IC	¹ α=»; Mr
!!	EL ¹ Kf. ¹¹

Pamantul Fagadurtei

i-a intrant langa **Damasc**, Tn Siria, salvan-du-1 astfel pe **Lot** 51 recuperand prada de riizboi. Cei decazuti nu numai ca-si produc lor Tnsisi suferinte, ci provoaca necazuri si altora. Acum Avram I-a salvat pe Lot cu sabia. Mai tarziu el avea sa-1 scape prin in-termediul rugaciunii de mijlocire (cap. 18, 19).

14:17,18 Pe cand se intorcea Avram acasa, **regele Sodomei i-a iesit fnainte sa-1 salute**, la fel cum Satan Tl ispiteste uneori pe crestin dupa.o biruinta spirituals deosebita. Dar **Melhisedec, regele Salemului si preot al Dumnezeului Preamalt**, a venit cu **paine si vin** pentru a-1 Tncuraja

pe Avram. Nu putem citi aceasta" prima mentiune a **pamii si vmului** fara sa ne gandim la aceste simboluri ale jertfei Man-tuitorului nostru. Cand ne gandim la pretui pe care I-a platit El pentru a ne rascumpara din pacat, suntem Tntariti pentru a ne Tm-potrivi oricarei ispite.

Numele in Scriptura au intelesuri. **Melhisedec**

Tnseamna *regele neprihctnirii* iar **Salem** (prescurtare a numelui Ierusalim) tnseamna *pace*. Deci el era rege al neprihanirii si rege al pacii. El tl simbolizeaza pe Cristos, adevaratul rege al neprihanirii .si pacii si Marele nostru Preot. Cand ni se spune Tn Evrei 7:3 ca Melhisedec era „lara

lata, fara mama, fara genealogie, fara un Tri-ceput al zilelor sale sau sfarsit al vietii", aceasta trebuie inteles *doar in legatura cu preotia lui*. Cei mai multi preoti au mostenit preotia și au slujit un timp limitat. Dar preotia lui Melhisedec a fost unica prin aceea ca, dupa cSte stim, nu i s-a transmis de la parinti si nu a avut un Tnceput sau un sfarsit. Preotia lui Cristos este „dupa ran-duiala lui Melhisedec” (Ps. 110:4, Ev. 7:17).

acesta era im-

14:19, 20 Melhisedec **1-a binecuvantat** pe Avram si Avram la randul lui **i-a dat** acestui preot al lui Dumnezeu **o zeciuala din tot** ce caplurase. In Evrei 7 aſiam ca aceste actiuni au avut o adanca semnifi-catie spirituals. Fiindca Avram a fost stra-mosul lui Aaron, el este considerat repre-zentant al preotiei aaronice. Faptul ca Melhisedec **1-a binecuvantat** pe Avram Tnseamna ca preotia lui Melhisedec este mai mare decat a lui Aaron, fiindca eel ce binecuvSnteaza este superior celui binecuvantat. Faptul ca Avram a platit zeciuala lui Melhisedec este percept ca o ilustrare a preotiei aaronice care recunoaste superi-oritatea preotiei lui Melhisedec, fiindca eel mai mic platește zeciuala celui mai mare.

14:21-24 Regele Sodomei a spus: „Da-mi mie oamenii si tine bogatiile pen-tru tine”. Deci Satan Tnca ne ispiteste sa ne investim resursele in jucarii de tar&na, in timp ce oamenii din jurul nostru pier. Avram a raspuns ca nu va lua nimic, **nici macar un capat de ata sau o curea de incaltaminte. 4. Mo\$tenitorul promts al lui Avram (cap.15)**

15:1 Versetul 1 este legal indeaprdape de ultima parte a capitolului 14. Fiindca patriarhul a refuzat rasplata regelui Sodomei, Iehova i-a spus: **„Avram, nu te teme; Eu sunt scutul tau si rasplata ta cea foarte mare”**, oferindu-i astfel lui Avram protectie si o fabuloasa avere.

15:2-6 Neavand copii, Avram s-a temut ca slujitorul sau, **Eliezer din Damasc, ti** va fi urma\$, fiindca aſa era legea pe vremea aceea. Dar Dumnezeu i-a promis un fiu si **urmasi numerosi ca stelele** de pe cer. Omeneste vorbind, lucrul

posibil, fiindca Sarai trecuse de vremea cand putea născu-se copii. Dar Avraam a crezut în promisiunea lui Dumnezeu și Dumnezeu l-a declarat neprihanit. Ade-varul justificarii prin credință enunțat aici se repetă în Romani 4:3, Galateni 3:6 și Iacov 2:23. în Geneza 13:16 Dumnezeu îi promisese urmași numeroși ca pulberea pământului iar aici, la 15:5, ca stelele. *Pulberea* ilustrează posteritatea naturală a lui Avram - cei care sunt evrei din naștere. *Stelele* îi simbolizează pe urmașii spirituali - aceia care sunt îndreptați prin credință (vezi Gal. 3:7).

15:7-21 Pentru a confirma promisiunea uneisemintei (v.1-6) și a unui pământ (v. 7, 8, 18-21), Dumnezeu a dat expresie vie unui simbolism straniu și semnificativ (v. 9-21). cum arată David Baron:

În conformitate cu maniera straveche specifică! Orientului de a încheia un legământ, ambele părți contractante treceau printre cele două jumătăți despicate ale animalului sacrificat, atestând astfel simbolic că au jurat pe viață că își vor împlini angajamentul luat (vezi Ier. 34:18,19). Acum în Geneza 15, Dumnezeu singur. a cărui prezență s-a manifestat prin cup-torul fumegând și candela de foc, a trecut prin mijlocul bucatilor animalelor înjunghiate, în timp ce Avram a fost pur și simplu un spectator al acestei minunate manifestări a harului fără plată al lui Dumnezeu. '-

Aceasta înseamnă că a fost un **legământ necondiționat**, a cărui împlinire depindea numai de Dumnezeu.

Conform altei opinii pe marginea pasajului de față, **bucatile** animalului jertfit reprezintă națiunea Israel. **Vulturii** simbolizează neamurile. **Pământul** care **nu le aparținea** este, bineînțeles, Egiptul. Israel avea să fie eliberat din sclavia egipteană, urmând să revină în Canaan **la a patra generație**. **Cuptorul fumegând și torta inflăcărată** descriu destinul național al Israelului - de a suferi în exil și de a aduce marturie.

Izbăvirea Israelului avea să se producă doar atunci când **pacatul amoritilor** va fi ajuns la culme. Acești locuitori pagani ai

Canaanului trebuiau exterminați. Dar

Dumnezeu deseori lasa r&ul s&si urmeze cursul, chiar in detrimentul poporului Sau, inainte de a-l judeca. El este Tndelung rab-dalor, nedorind ca cineva sa piara - chiar **amoritii** cei depravati (2 Pe. 3:9). El de asemenea Tngaduie raul sa atinga apogeul pentru ca astfel consecintele groaznice ale rautatii sa poata fi vazute clar de toti. Astfel mUnia Lui se dovedeste a fi pe deplin dreaptl

Versetele 13 si 14 ridica o problema de ordin cronologic. Ele prezic robia urmasilor lui Avram pe **pamant** strain timp de 400 de **ani** si ca ei vor pleca de acolo la sfarsitul acestei perioade, ducand cu ei o **mare** bogatie. in Fapte 7:6 aceasta" cifra de 400 de ani este repetata.

In Exod 12:40,41 citim despre copiii lui Israel, care au locuit tn Egipt, ca au stat acolo timp de 430 de ani, pSna la ultima zi din acest interval.

Apoi, In Galateni 3:17 Pavel spune ca perioada de la confirmarea Legamantului Avraamic pana la darea Legii a fost de 430 de ani.

Cum vom putea reconcilia aceste cifre diferite?

Cei 400 de ani mentionati Tn Geneza 15:13, 14 si Fapte 7:6 se refera la durata *ro-biei groaznice* a Israelului In Egipt. Iacov si familia lui nu au trait in robie cand au ve-nit la Inceput In Egipt. Dimpotriva, au fost tratati regeste.

Cei 430 de ani din Exod 12:40, 41 se refera la timpul total pe care I-a petrecut poporul Israel In Egipt - pana In ziua In care cei 430 de ani s-au Implinit. Aceasta este cifra exacta.

Cei 430 de ani din Galateni 3:17 acope-ra" *aproximativ* aceeasi perioada ca cea din Exod 12:40, 41. Ei sunt calculati din mo-mentul in care Dumnezeu i-a confirmat lui Iacov legamantul Tncheiat anterior cu Avraam, tocmai pe cand Iacov se pregatea s& intre in Egipt (Gen. 46:14). Anii respective se Tntind p&na la darea Legii, cam la trei luni dupa Exod.

Cele patru generatii din

Geneza 15:16 pot fi vazute Tn Exod 6:16-20: Levi, Chehat, Amram, Moise. Israel nu a ocupat Inca teritoriul promis Tn versetele 18-21.

Abia Solomon i-a avut In stapSnire (1 Re. 4:21, 24), exercitand dominatia asupra unor state vasale, dar poporul ca atare nu l-a avut Tn stapanire si ocupatie. Legamantul va fi Implinit cand Cristos se va Tntoarce sa domneasca. Nimic nu va rmpiedica aceasta Tmplinire. Ceea ce Dumnezeu a promis este la fel de sigur ca si cand s-ar fi Tntam-plat deja!

Raul Egiptului (v. 18) se crede ca ar fi un mic parau la sud de Gaza, cunoscul acum sub denumirea de Wadi el Arish. Nu este vorba aici despre Nil.

5- *I\$mael, fiul natural (cap. 16,17)*

16:1-6 Nelinistea firii paeatoase se vede aici. In loc sa astepte urmasul promis de Domnul, **Sarai** l-a convins pe **Avram** sa obtina un copil **de la roaba** ei, **Agar**, care fusese capatata probabil In calatoria nenorocitfi din Egipt. Dumnezeu este fide I Tn consemnarea neregulilor maritale ale poporului Sau, chiar daca nu le-a aprobat niciodata. Cand **Agar** a ramas Tnsarcinata, ea a Inceput s-o dispretuiasca pe **stapana ei**. **Sarai** a replicat, acuzandu-l pe Avram si apoi alungand-o pe Agar. Aici esle ilustrat conflictul dintre lege si har. Acestea nu pot coabita (Gal. 4:21-31). in timp cc o parte a comportarii din aceasta sectiune era acceptabila Tn contextul normelor proprii acelei culturi, ele sunt Insa hotarat inac-ceptabile din punct de vedere cre^tin.

16:7-15 In timp ce **Agar** se afla Tn deser-tul **Sur**, pe drumul spre Egipt, **ingerul Domniului** a venit la ea. Acesla a fost Domnul Isus Intr-una din aparitiile Sale di-nainte de incarnare, cunoscute sub denumirea de Cristofanii-(vezi Judecatori 6 pentru un eseu despre Ingerul Domnului). EI a sfatuit-o sa **se intoarca si sa se supuna** lui Sarai si i-a promis ca **fiul** ei va fi Tnte-meietorul unui mare popor. Acea pro-misiune, bineTnteles, s-a Implinit prin formarea poporului arab. Cuvintele „**In-toarce-te... si supune-te**” au constituit mari Intoarceri Tn

vietile multora care au avut de-a face cu Dumnezeu.

Exclamatia Agarei din versetul 13 ar putea fi parafrazata „Esti un Dumnezeu care poate fi vazut”, caci ea a spus „Cu

adevarat L-am vazut eu oare pe Cel ce de asemenea ma vede?" Ea a pus numele **fantaniei „Beer Lahai Roi"** (textual:/an?a-na Celui care trdieste si ma vede).¹

16:16 Avram avea optzeci și sase de ani cand s-a nascut Ismael lui **Agar**. Numele **Ismael** Tnseamna *Dumnezeu aude*. tn acest caz El a auzit necazul Agarei. Trebuie sa ne amintim de-a lungul acestei naratiuni ca Agar reprezinta legea, tn timp ce Sarai reprezinta harul (vezi Gal. 4).

17:1-14 Cuvintele lui Dumnezeu catre Avram din versetul 1 au fost poate o modalitate indirecta de a-i spune sa Tnceteze sa mai rezolve problemele prin propriile sale forte, lasandu-L Tn schimb pe **Dumnezeu Cel Atotputernic** sa le faca Tn locul lui. Imediat dupa aceasta Dumnezeu \$ i-a reinnoit **legamantul** și a schimbat **numele** patriarhului din Avram (*tata sldvit*) Tn Avraam {*total unei multimi*). Atunci a fost instituitlcircumcizia ca semn al legaman-tului. Aceasta operatie chirurgicaia, execu-tata la baieti, era un **semn** fizic ca persoana apartinea celor ale?i de Dumnezeu pe pamant. Desi era deja practicata Tn Oriental Mijlociu pe vremea aceea, a capatat un nou Tnteles pentru Avraam si familia lui. Toti membrii de sex masculin din casa lui Avraam au fost **circumcisi** și de atunci In-colo fiecare baiat trebuia circumcis la **vars-ta de opt zile**, Tn caz contrar urmand sa fie **exclus din poporul sau** - adica, exclus din adunarea lui Israel (v. 9-14). Termenul „nimicit" uneori Tnsemna „ucis", ca Tn Exod 31:14, 15. In alte locuri, cum ar fi aici, se pare ca Tnseamna exclus, alungat, ostracizat.

Cu mult talc, apostolul Pavel scoate Tn evidenta faptul ca Avraam a fost Tndreptatit (15:6) *tnainte* de a fi fost circumcis. Circumcizia lui a fost „o pecete a neprihanirii obtinute prin credinta pe care o avea pe cand Inca nu era circumcis" (Ro. 4:11). Crestinii de azi nu sunt

pecetluiti cu un semn fizic; ei primesc tnsa pecetea Duhu-lui Sfânt Tn momentul convertirii lor (Ef. 4:30).

SEMNUL CIRCUMCIZIEI

Circumcizia a fost instituita de catre Dumnezeu ca semn fizic al legamantului

dintre El si poporul Sau (Gen. 17:10-14). Astfel urmaşii lui Avraam au fost numiti „cei taiati Tmprejur” (Fapte 10:45), iar popoarele, Neamurile, au fost numite „ne-taiati Tmprejur” (Ef. 2:11). Este de asemenea semnul pecetii neprihanirii pe care Avraam l-a avut prin credinta (Ro. 4:5).

Dar mai tarziu cuvintele „circumcizie” si „circumcis” (sau taiat Tmprejur) au capatat o varietate de Tntelesuri. „Buze ne-taiate Tmprejur” (Ex. 6:12) Tnsemna a fi „lipsit de darul vorbirii Tn public”. „Urechi netaiate Tmprejur” si „inimi netaiate Tmprejur” se refereau la refuzul de a auzi, si de a-L asculta pe Domnu! (Lev. 26:41; Deut. 10: 16; 30:6; Ier. 6:10; Fapte 7:51). „Neta-iat Tmprejur Tn came” (Ez. 44:7) Tnsemna „necurat”.

In NT, „circumcizia lui Cristos” (Col. 2:11) se refera la moartea Lui pe cruce. Crestinii sunt circumcisi prin identificarea lor cu Cristos; Pavel vorbeste de ea ca fiind „nu o taiere Tmprejur facuta de mana, ci cu taierea tmprejur a lui Cristos, Tn dezbra-carea de trupul poftelor firii noastre pamSnteşti” (Col. 2:11). Aceasta cir-cumcizie vorbeste despre moartea naturii pamante^ti. In ce priveste pozitia pe care o ocupa fiecare credincios, ea este adevarata si reala, dar trebuie aplicata prin Tnlaturarea practica a faplelor pacatoase ale firii pamantesti (Col. 3:5). Apostolul vorbeste de crestini ca despre adevaratii circumcisi (Fil. 3:3), Tn contrast cu un partid al iudeilor legalist! cunoscut drept „cei taiati Tmprejur” (Gal. 2:12).

Pe langa simbolismul lor, unele dintre legile binevoitoare ale lui Dumnezeu au avut drept scop scutirea poporului ales al Sau de bolile neamurilor. Multe autoritati medicale de azi considers ca circumcizia previne anumite forme de cancer atat ale barbatului, cat si ale sotiei sale.:J:

17:15-17 Dumnezeu i-a schimbat **numele** lui Sarai tn **Sara** (*printesa*) sj i-a promis lui

Avraam ca sotialui de nouazeci de ani va avea un fiu. Patriarhu! a ras, dar cu uimire bucuroasa, nu cu necredinta. Credinta lui nu s-a clatinat (Ro. 4:18-21).

17:18-27 Cand **Avraam** a pledat ca

Ismael sa aiba trecere **inaintea** Domnului, i s-a spus ca **legamantul** va fi implinit prin i'ul sau, **Isaac**. Cu toate acestea, **Ismael** avea sa fie **roditor, sa se inmulteasca** si sa devina **un popor mare**. **Isaac** a fost un simbol al lui Cristos, prin care **legamantul** isj gasestetmplinirea suprema.

Observati promptitudinea ascultarii lui Avraam: chiar in acea zi, Avraam a fost circumcis impreuna cu fml sau, Ismael.

6. Sodoma ,«' Gomora (cap. 18,19)

18:1-15 Curand dupa evenimentele din capitolul 17, lui Avraam i-au aparut **trei oameni**. De fapt doi dintre ei erau Tngeri, iar celalalt era **Domnul** Insusi. Cu ospitali-tatea tipic orientals, **Avraam si Sara**, farii sa fie pregatiti, i-au gazduit pe ingeri si pe Acela care era mai mare decat ingerii (Ev. 13:2). Cand **Sara** i-a auzit pe Domnul spunand ca va avea un copil Tntr-un an, ra-sul ei i-a tradat necredinta. Ea a fost doje-nita cu Tntrebarea severa: „**Este ceva prea greu pentru Domnul?**” Dar promisiunea a fost repetata in ciuda Tndoielii ei (v. 9-15). Evrei 11:11 indica faptul ca Sara a fost, in principiu, o femeie credincioasa, in ciuda acestei scapari de moment.

18:16-33 Dupa ce **Domnul** i-a dezvaluit lui **Avraam** faptul ca urmeaza sa distruga **Sodoma**, ?i in timp ce cei doi ingeri se indreptau spre acea cetate, Avraam a Tnceput sa mijloceasca pentru ei - **eincizeci... pa-truzeci si cinci... treizeci... douazeci... zece**. Chiar si pentru **zece oameni nepri-haniti** Domnul **nu** ar fi **distrus Sodoma!** Rugaciunea lui Avraam este un exemplu minunat de mijlocire eficienta. Era bazata pe caracterul drept al Judecatorului Tntre-gului pamant (v. 25) si a pus in evidenta acea indrazneala si totu?i adanca smere-nie pe care n-o poate da decat o cunoastere intima a lui Dumnezeu. Numai cand Avraam s-a oprit din rugaciune, Domnul a pus capat discutiei si a plecat (v. 33). Sunt multe mistere in

viata, pentru care adevarul din versetul 25 este singurul raspuns satis-facator.

Sa nu va scape onoarea pe care Dumnezeu i-a facut-o lui Avraam, ca unul care era un adevarat cap al familiei (v. 19). Un lucru demn de ravnit!

19:1-11 Numele **Sodoma** a devenit sinonim cu pacatul homosexualitatii sau sodomiei. Dar perversiunile sexuale nu erau singura cauza a distrugerii cetatii. In Ezechiel 16:49, 50 Domnul descrie pacatul Sodomei ca fiind „mandria. imbuibarea si lenevia”.

Lot i-a primit pe cei **doi ingeri** si a insis-tat ca ei sa **petreaca noaptea** in casa lui, stiind prea bine pericolul la care s-ar expune altfel. Chiar si atunci barbatii Sodomei au Tncercal sa comita viol homosexual asupra celor doi trimisi ai cerului. Intr-un efort disperat de a-si salva oaspetii, Lot le-a oferit cu nerusinare cele **doua iiice** ale sale. Numai o minune a putut salva situ-atia; ingerii i-au lovit'pe sodomiti cu orbire temporara, care i-a aruncatin deruta.

HOMOSEXUALITATEA

Atat in VT (Gen. 19:1-26; Lev. 18:22; 20:13), cat si in NT. (Ro. 1:18-32; 1 Cor. 6:9; 1 Tim. 1:10), Dumnezeu condamna pacaiul homosexualitatii. El Isi arata mania impotri-va lui, distrugand cetatile Sodomei si Go-morei. In Legea lui Moise, sodomia se pedepsea cu moartea. Nici un homosexual nu va mosteni Impiiratia lui Dumnezeu.

Asa-numitii „homo” (in limba engleza: „gays”) platesc un pret mare pentru viata lor imorala. Pavel spune ca ei „au primit in ei insisi plata pentru ratacirea lor” (Ro. 1:27b). Aceasla include bolile venerice, pneumocistita, sarcomul lui Kaposi (o forma de cancer) si SIDA. De asemenea, in afara bolilor, ei au remuscari, lulburari tl-zice si mentale si schimbari anormale ale personal itatii.

Ca si alti pacatoși, orice homosexual si orice lesbiana pot fisalvati prin pocainta si prin primirea Domnului Isus Cristos ca Mantuitor personal al lor. Dumnezeu ii iubeste si pe acestia, chiar daca uraste pa-catui lor.

Exista o diferenta in ire a fi un homosexual *practicant* si a avea doar o *inclinatie*. Biblia condamna practicarea, nu orientarea. Multi oameni sunt atrasi

de seme-nii lor de acelasi sex, dar refuza sa cedeze acestei atractii. Prin pulereaDuhului Sfani, s-au disciplinat sa reziste ispitei si sa tra-

iasca in puritate. Multe persoane crestine de orientarc homosexuals

...Tși privesc conditia cu parere de rau, dar fiin-du-le imposibil sa se schimbe, au apetat la Duhul Sfant pentru a capata puterea de a nu cadea in aceasta ispita <ji de a trai in castitate, ceea ce constituie chiar sfindrea. Predandu-sc lui Cristos, ei au dal Tn grija lui Dumnezeu aceasta pata spirituala pentru ca puterea divina sa se desavarseasca in siabiciunea umana.¹⁵

Unii dau vina pe Dumnezeu pentru ca s-au nascut cu aceasta tendinta, dar greșeala nu este a lui Dumnezeu, ci a pacatoșeniei umane. Orice copil cazut al lui Adam are tendinte rele. Unii au o sliibiciune intr-o privinta, altii Tn alia. Pacatul nu consta in a fi ispitit, ci Tn a ceda Tn fata acelei ispiti.

Exista izbavire de homosexualitate sau lesbianism, dupa cum este izbavire de orice forma de pofta. In orice caz, consilierea spirituala de durata este ibarte importanta Tn aproape fiecare caz de acest fel.

Crestinii trebuie sa-i accepte pe homo-sexuali si pe lesbiene ca pe niste persoane, dar fara sa. le aprobe modul de viata. In-trucat si ei sunt oameni pentru care a murit Cristos, crestinii trebuie sa caute sa-i castige prin orice mijloace la o viata de „sfintenie, fara de care nimeni nu va vedea pe Domnul" (Ev. 12:14).

19:12-29 Ingerii au insistat ca Lot si fa-milia sa sa paraseasca cetatea. Dar cand acesta a Tncercat sa-si convinga **ginerii** (sau viitorii gineri), ei au crezut ca **glumeste**. Viaia lui decazuta i-a anulat marturia Tn timpul crizei. **In dimineata ur-matoare, ingerii** i-au Tnsotit pe **Lot, sotia** si **ficele** lui afara din Sodoma. Chiar si atunci Lot a Tncercat sa evite plecarea, preferand sa ramana Tn **Toar**, una din cetatiie satelit aie Sodomei. Nici macar zece oameni neprihaniti nu au i'ost gasiti aici, asa ca Dumnezeu a distrus-o. Dar rugaciunea lui Avraam nu a ramas fara raspuns, caci **Dumnezeu și-a adus amin-te de Avraam și 1-a scos pe Lot din mij-locul holocaustului.**

Desi **sotia** lui Lot a parasit cetatea, inima ei a ramas tot acolo, de aceea a cazut sub

pedeapsa lui Dumnezeu. Prin cuvintele „Amintiti-va de nevasta lui Lot”¹ (Luca 17:32), Cristos a mentionat-o ca avertisment pentru toti cei care neglijeaza oferta Sa de mantuire.

19:30-38 Piecand din Toar, Lot a fugit intr-o **peștera**. Acolo **fetele lui** 1-au Tmba-tat si au comis incest cu el. Fata cea mare a **nascut un fiu** pe nume **Moab**, iar cea niai **mica... a nascut un fiu, Ben-Ami**. Asa au aparut **moabitii** si amonitii, care aveau sa fie spini in coasta lui Israel. Femeile moabite au fost acelea care mai tarziu i-au sedus pe barbatii israeliti sa comita sprc imoralitate (Nu. 25:1-3). Amonitii au fost aceia care 1-au Tnvatat pe Israel sa se ?n-chine lui Moloh si sa-si jertleasca copiii (1 Re. 11:33; Ier. 32:35). Slim din 2 Petru 2:7, 8 ca Lot era un om drept. dar datorita modului sau de viata lumesc, si-a pierdut marturia (v. 14), sotia (v. 26), ginerii. pri-etenii, partasia (care nici nu exista in Sodoma), pamanturile (Tncepuse prin a fi un om bogat si a sfarsit in saracie), caracterul (v. 35), munca lui de o viata Tntreaga si aproape chiar viata Tnsasi (v. 22). Comportamentul depravat al fetelor lui arata cat de mult fusesera acestea influentate de modul de viata din Sodoma. Traind astfel, nu exista scapare de pedeapsa. (Ev. 2:3) j:

cand un

7. Avraam și Abimelec (cap. 20)

20:1-18 Ni se pare incredibil ca **Avraam** sa mai Tncerce s-o recomande pe **Sara** drept **sora** lui la douazeci de ani de la prima greseala cu Faraon - este incredibil. pana cand ne amintim de *propriile* ncastre pacale repetate! Incidentul cu **Abimelec** in **Ghe-rar** este aproape o replica a duplicitatii lui Avraam din Egipt (12:10-17). Dumnezeu a intervenit in realizarea promisiunilor sale despre nasterea lui Isaac, care ar fi putut deveni altfel o frustrare. El 1-a amenintat pe **Abimelec** cu moartea. El este mai mult decat un simplu spectator pe marginea istoriei. El poate Tnvinge rau din oamenii Sai, chiar prin vietile celor pacalosi. Paganul **Abimelec** a actionat mai drept decat Avraam, „prietenul lui Dumnezeu”. In acest incident. (*Abimelec* este un titiu, si nu un nume propriu). Este rusinos

credincios trebuie sa fie pe drept muștrat de un om din lume! Cădo jumătate de adevăr este prezentat drept întregul adevăr, atunci ei este un neadevăr. Avraam a încercat chiar să arunce o parte din vină asupra lui Dumnezeu, care l-ar fi făcut să „**rata-ceasca**”. Ar fi fost mult mai înțelept să-și recunoască vina cu smerenie. Cu toate acestea, el a rămas omul lui Dumnezeu. Și astfel, Domnu! I-a trimis pe Abimelec la el, astfel ca Avraam să se roage pentru anu-iarea fertilității femeilor din casa acestuia.

Expresia „**aceasta sa-ti fie justificarea**” este literal „un val pentru acoperit ochii”, însemnând un dar făcut cu scopul de împăcare. Deci, s-ar putea citi, „ți-l ofer ca o satisfacție pentru a dovedi tuturor care sunt cu tine și tuturor bărbaților ca tot răul a fost îndreptat”.

8. Isaac, fiul Promisiunii (cap. 21)

21:1-10 Când fiul promis li s-a născut **Sarei** și lui **Avraam**, aceștia i-au pus numele Isaac („hohot de născuți”). cum poruncise Domnul (17:19, 21). Aceasta exprima propria lor bucurie și bucuria tuturor celor care urmau să afle vestea. **Isaac** avea probabil între doi și cinci ani când **a fost întarcat** Ismael avea între treisprezece și șaptesprezece ani pe atunci. Când **Sara l-a văzut** pe Ismael batându-și joc de Isaac la petrecerea de întarcare, i-a spus lui Avraam să o **alunge** pe Agar și pe **fiul ei**. Pavel interpretează aceasta faptă ca o dovadă că legea persecută harul, că legea și harul nu pot coexista și că binecuvântările spirituale nu pot fi obținute pe principii legaliste (Gal. 4:29).

21:11-13 Avraam s-a întristat să-și piardă pe Agar și pe Ismael, **dar Dumnezeu l-a** consolat cu promisiunea că „Ismael va deveni tatăl **unui mare popor**”. Și totuși Domnul i-a spus clar că Isaac era fiul promis prin care avea să fie înțeleplinit legământul.

21: 14-21 Când **Agar** și **baiatul ei** a-

proape au pierit de sete în desertul din sudul Canaanului, Dumnezeu i-a ajutat să găsească o **fantana** și astfel au scăpat. Ismael era adolescent pe vremea aceea; deci, versetul 15 probabil înseamnă că Agar l-a

Impins **sub un tufis** din cauza siabiciunii de care fusese cuprins. Numele iui Ismael „Dumnezeu aude”, se gaseste de doua ori in versetul 17 - „**Dumnezeu a auzit**” si „**Dumnezeu a auzit**”. Copiii si tinerii ar trebui Tncurajati sa se roage. Dumnezeu audesi raspunde!

21:22-34 Abimelec din versetul 22 nu este ncapararat acelasi cu eel din capitolul 20. **Slujitorii** acestui sef de trib au luat o **fantana** de la oamenii lui Avraam. Cand **Abimelec** si **Avraam** au incheial un tratat de prietenie, patriarhul i-a spus lui Abimelec despre **fantana** care fusese luata. Rezultatul a fost un **legamant** care acorda fantana lui Avraam. El a denumit-o imedial **Beerseba** („fantana juramfintului¹⁾)- Locu! a devenit mai tarziu o cctate ce marca granita cea mai sudica a tarii. **Avraam a sadit un tamarisc** in memoria evenimen-tului.

9. Jertfirea lui Isaac (cap. 22)

22:1-10 Probabil nici o scena din Biblie, cu exceptia Calvarului, nu este mai impre-sionantS ca aceasta si nici una nu ofera un simbol mai clar al mortii Domnului pe cruce. Supremul test al credintei lui Avraam a fost atunci cand Dumnezeu i-a poruncit **sa-1 aduca** pe Isaac **ca ardere de tot undeva in regiunea Moria**.

De fapt, Dumnezeu n-a aviu intentia sa-1 lase pe Avraam sa duca jertfa pana la capat; El S-a opus dintotdeauna jertfei umane. **Moria** este lantul muntos unde este situat Ierusalimul (2 Cron. 3:1) si unde s-a aflat si Calvarul. Cuvintele lui Dumnezeu. „**singurul tau fiu Isaac, pe care-1 iubesti**”, trebuie sS-i fi strapuns inima lui Avraam cu o durere teribila. Isaac era **sin-gurul fiu** al iui Avraam, Tn sensul Tn care el era **singurul fiu** al promisiunii - unicul fiu, fiul nasterii miraculoase.

Prima aparitie a unui cuvant in Biblie deseori constituie modelul utilizarii lui In toata Scriptura. **Dragoste** (v. 2)

si „Tnchi-nare”(v. 5). sunt prima oara intalnite aici. **Dragostea** lui Avraam pentru **fiul** sau este o imagine palida a dragostei lui Dumnezeu pentru Domnul Isus. Jertfirea lui Isaac a fost o ilustrare a celui mai mare act de

Tnchinare - jertfa de Sine a Mantuitorului ca implinire a voii lui Dumnezeu.

22:11,12 „Avraam, Avraam” este prima din cele zece reiterari de nume din Bi-blie. \$apte sunt chemari ale lui Dumnezeu catre om (Gen. 22:11; 46:2; Exod 3:4; 1 Sam. 3:10; Luca 10:41; 22:31; Fapte 9:4). Celelalte trei sunt Matei 7:21, 22; 23:37, Marcu 15:34. Ele introduc probleme de mare importanta. **ingerul Domnului (v. U)** era **Dumnezeu (v. 12).**

22:13-15 Aducerea lui Isaac ca jertfa a fost, de buna seama, testul suprem al cre-dintei lui Avraam. Dumnezeu Ti promisese acestuia urmasi numerosi prin acest fiu. Isaac ar fi putut sa aiba cam douazeci si cinci de ani pe vremea aceea si era necasatorit. Daca Avraam 1-ar fi sacrificat, cum ar fi putut sa se Tmplineasca promisiunea? Conform textului de la Evrei 11:19. Avraam a crezut ca, si daca Tsi jertfeste fi-ul, Dumnezeu Tl poate Tnvia. Aceasta credinta a fost remarcabila fiindca, pana atunci, nu existase nici un caz de Tnviere in istoria lumii. Observati credinta lui si Tn 22:5: „eu si baiatul ne vom duce pana colo sa ne Tnchinam si apoi ne vom tntoarce la voi”. Avraam a fost mai Tntai justificat prin credinta (15:6) si apoi prin fapte (vezi lac. 2:21). Credinta era mijlocul mantuirii lui, Tn timp ce faptele erau dovada realitatii cre-dintei lui. Cand Isaac 1-a Tntrebat „**Unde este mielul?**”, tatal lui i-a raspuns, „**Dum-nezeu insusi va purta de grija de mielul pentru arderea de tot**”. Aceasta promisi-une nu a fost Tmplinita definitiv de berbecul din versetul 13, ci de Mielul lui Dumnezeu (Ioan 1:29).

Exista doua simboluri esentiale ale lui Cristos in acest capitol. Isaac este primul: **singurul fiu**, iubit de tat\$ sau. doritor sa faca voia tatalui, este la figurat primit tnapoi din morti. **Berbecul** este al doilea simbol: o victima inocenta a murit Tn locul unei alte fitnte, sangele i-a fost varsat si a fost adus ca **ardere de tot** Tnainlea Dom-

nului. Cineva a spus ca, oferindu-i acesl **berbec** lui Avraam, „Dumnezeu l-a crutat de o lovitura de care nu S-a crutat pe Sine”. **Ingerul Domnului** din versetele 11 si 15, ca de altfel tn tot VT, este Domnul Isus

Cristos. Avraam a numit locul acela „**Domnul va purta de grija**” (Iehova lire) (v. 14). Acesta este unul din cele sapte nume compuse ale Domnului din VT. Celelalte sunt:

Iehova-Rofeca - „Domnul care te vindeca”(Ex. 15:26). Iehova-Nisi - „Domnul, stindardu meu”(Ex. 17:8-15). Iehova-Salom - „Domnul, pacea noastrS” (Jud. 6:24). Iehova-Roi - „Domnul, Pastorul meu” (Ps.23:1). Iehova-Tsidkenu - „Domnul, neprihanirea noastra” (Ier. 23:6). Iehova-Samah - „Domnul este prezenl” (Ez. 48:35).

cumparare a vreunei proprietati in limpul vietii sale lungi dc peregrinare. Acest pasaj of'era o descriere

22:16-19 Domnul ajurat pe Sine, fiindca nu putea sa jure pe nimeni care sa fie mai mare (Ev. 6:13). Promisiunea lui Dumnezeu aici, confirmata de jiramantul Sau, include binecuvantarea neamurilor prin Cristos (Vczi Gal. 3:16). In versetul 17c, Dumnezeu adauga la uriasa promi-siune deja facuta: Samanla lui Avraam va **stapani cetatile dusmanilor** sai. Aceasta Tnseamna ca urmasii lui vor ..ocupa locul de autoritate pesle aceia care li se vor opu-ne. Capturarea portilor cetatii Tnsemna caderea cetatii inse.si".¹⁶

22:20-24 **Fratele** lui Avraam, Nahor, avea doisprezece fii, Tn timp ce Avraam avea doar doi - Ismael si Isaac. Ce incer-care trebuie sa fi fost aceasta pentru credinta lui Avraam, avand Tn vedere ca Dumnezeu Ti promisese un numar de urmasi comparabil cu stelele de pe cer! Probabi! ca acest lucru l-a determinat sa-l trimita pe Eliezer Tn cautarea unei nevesle pentru Isaac (cap. 24). Observati numele Rebeca din 22:23.

10. Mormantul familiei (cap. 23)

23:1-16 Cand **Sara a murit** ia o **suta douazeci si sapte de ani**, Avraam s-a Tnle-les cu locuitorii hitili din **Hebron** sa cumpere **pestera Macpela** ca **mormant** -singura tranzactie de

nepretuita despre tocmeala atat de specific popoarelor orientale. La Tnceput, hititii i-au oferit oricare din locurile lor folosite **pentru inmormantare**. Cu o curtoazie neobisnuita, Avraam a reluzat. insistand sa plateasca pretui integral pentru o pestera detinuta de **Efron**. La Tnceput, **Efron** i-a oferit nu numai **pestera**, ci si Tntreg **terenul** din jur ca dar, in sa Avraam a Tnte-les ca acesta fusese doar un gest politicos. Proprietarul nu avea de gand sa-1 dea cu adevarat. Cand Avraam a insistat in do-rinta de a cumpara, Etron a sugerat pretui de **patru sute de sicli de argint**, pre-tinznd ca era un chilipir. De fapt, era un pret exagerat si in mod normal cum-paratorul ar fi continuat sa se tocmeasca. Asa ca toata lumea a fost surprinsa cand Avraam a acceptat pretui cerut de Efron. Avraam nu voia sa fie dator unui necredincios si nici noi nu trebuie sa fim.

23:17-20 Mai tarziu, **pestera Macpela** a devenit **mormantul** lui Avraam, Isaac, Rebeca, Iacov si Lea. Localizarea traditionala este locul unde acum se afla o moschee musulmana.

11. O mireasa pentru Isaac (cap. 24)

24:1-9 Avraam l-a pus pe **slujitorul sau cel mai varstnic** sa faca un **legamant** prin care jura ca Ti va cauta o nevasta lui **Isaac**; nu va Tngadui ca acesta sa ia o canaanita sau sa traiasca Tn Mesopotamia. StrSve-chiul gen de juramant descris in versetele 2-4 si 9 este explicat de Charles F. Pfeiffer:

Conform expresiei biblice, copiii se spune ca se nasc din „coapsa” tatalui lor (cf. Gen. 46:26). Punand mana pe coapsa tatalui se interpreta ca, dacii un legamant ar fi Tncalcat, copiii care se nascusera, sau urmaii se nascii din „coapsa” vor razbuna aceastii Tncalcare. Lucrul acesta fusese denumit „juramant pe urmasi” si este Tn mod deosebit aplicabil Tn cazul de fata, fiindca misiunea slujitorului este sa asigure urrnasi lui Avraam prin Isaac.

24:10-14 Slujitorul este un tip

(simbol) al Duhului Slant trimis de Tata! sa peteasca o mireasa pentru „cerescu! Isaac”. Domnul Isus. Naratiunea relateaza cu atentie

pregatirea calatoriei, darurile pe care le-a dus slujitorul s,i semnul prin care el trebuia sa recunoasca femeia aleasa de Domnul. Murdoch Campbell anaiizeaza:

Era un semn care fusese calculat Tn asa fel Tncal sa arunce mulla lumina asupra caracterului fetei care sa fie vrednica de fiul stapanului. Slujitorul trebuia sa ccara doar o „sorbitura” - (dupa cum s-ar putea traduce cuvantul ebraic) - de apa pen-tm sine; dar aceea pe care o alesese Dumnezeu sa fie mama unui marc popor si o stramoasa Tn-departata a Domnului Isus Cristos urma sa dezvaluie natura ei generoasii si dorinta ei de a siuji pe altii, oferindu-i nu numai o sorbitura de apa, ci sa bea cat doreste. La acesl lucru ea avea sa adauge oferta uimitoare de a senate apa si pentru ciimile. Acum. cand ne gandim ca aceste zece animale. dupa o calatoric lunga prin deserl, puteau goli pe putin patru galeti de apa, bunavointa sponlanii a fetei rugaciunilor lui dc a-i scrvi pe om si animal deopotriva. ne dezvaluie un fel *dc* a fi bland si lipsit de egoism, ca! si un caracter de o noblete deosebita.¹¹⁵ .

24:15-52 BineTnteles frumoasa **Rebeca**, este cea care a Tndeplinit conditiile, pri-mind astfel darurile slujitorului. in limp ce-l conducea la casa tatalui ei, slujitorul lui Avraam stia ca acesla era capatul cautarilor sale. Cand Rebeca i-a explicat fratelui ei, **Laban**, situatia, acesla a primul bine alaiul, apoi a auzit cum **slujitorul** a cerut-o Tn casatorie pe **Rebeca** pentru Isaac. Potrivirea minunata a eveniinenlelor ca raspuns la rugaciunea slujitorului i-a convins pe **Laban** si pe **Bethuel**, tatal Rebecai, ca **Domnul** aranjase lucruriie Tn felul acesta.

24:53-61 Slujitorul a Tnmanat apoi darurile pentru Rebeca, Laban si **mama** ei, pecetluind logodna. Dimineata. familia a dorit sa-i Tntarzie plecarea, dar voinla Rebecai de a plcca a rezolval chestiunea si astfel ea a plecal cu binecuvantarea lor.

24:62-67 Prima oara cand TI vedem pe **Isaac** dupa experienta lui de la muntele Moria este cand **a iesit** s-o Tntampine pe Rebeca. Deci, prima oara cand II vom vedea pe Mantuitorul nostru dupa

moartea. Tngroparca, Tnvierea si Tnaltarea Lui va fi

atunci cand Se va intoarce sa-și ceara mireasa aleasa (1 Tes. 4:13-18). Intalnirea lui Isaac cu Rebeca este de o tandra frumuseti. Fara s-o fi vazut vreodata, el s-ain-surat cu ea, **a iubit-o** si, spre dcoosebire de ceilalți patriarhi, n-a avut nici o alta sotie in afara ei.

locuia in corturi. Isaac II iubea mai mult pe Esau, dar Rebeca il iubea pe Iacov. Probabil ca era „baiatul

12. Descendentii luiAvraam (25:1-18)

25:1-6 In 1 Cronici 1:32, **Chetura** este numita concubina lui Avraam. Versetul 6 pare sa confirme acest lucru- Deci a fost o **sotie mai putin importanta**, care nu se bu-cura de toate privilegiile unei sotii in casa. Inca o data, Dumnezeu relateaza nereguli maritale cu care n-a fost niciodata de acord.

25:7-18 Avraam si-a dat ultima su-flare la o suta saptezeci si cinci de am si a lost a doua persoana **inmormantata in pestera** din Hebron. Cei doisprezece **fii ai lui Ismael** enumerati in versetele 12-16 au implinit promisiunea lui Dumnezeu facuta lui Avraam: „Va avea doisprezece printi" (17:20). Cu moartea lui **Ismael, Isaac** trece in central scenei Tn naratiune.

B.Isaac (25:19-26:35)

1. Farnilia lui Isaac (25:19-34)

25:19-26 Timp de aproape douazeci de ani dupa casatoria ei, **Rebeca a fost stear-pa**. Apoi, ca raspuns la rugaciunea lui Isaac, ea **a nascut**. Lupta celor doi fii **din pantecul ei** a uluit-o, pana cand i s-a spus ca fiii ei vordeveni capeteniile a **doua nati-uni** rivale (Israel si Edom). Intaiul geaman nascut s-a numit Esau (*paws*). Celalalt s-a numit **Iacov (inlocuitor)**. Chiar de la nastere, Iacov a incercat sa aiba mt&ietate asupra fratelui sau. **apucandu-1 de calcai! Isaac avea saizeci** de ani cand s-au nascut cei doi baieti.

25:27, 28 Cand baietii au crescut, Esau a devenit un **vanator iscusit**, un om care prefera viata in aer liber. Iacov, pe de alta parte, era **delicat**, un om care prefera interiorul si

mamei".

25:29-34 Ca intai nascut, **Esau** avea dreptul la o parte dubla din averile tatalui sau - adica. de doua ori mai mult decat ori-care alt fiu. De asemenea. devenea seful tribului. Acesta era dreptul de **intai nascut**. In cazul lui Esau, in acest drept ar. fi intrai si posibilitatea de a deveni stramosul lui Mesia. intr-o zi, Tn timp cc Esau se Tntorcea de la vanatoare, l-a vazut pe Iacov gatind o **ciorba rosie**. El a cerut atat de implorator din mancarea rosie, tncat a fost poreclit „cel rosu" (**Edom**) si numele a ramas si ur-masilor lui. edomitii. Cand Iacov i-a oferit din tocanalui in schimbul dreptului de **intai nascut**, Esau a acceptat prosteste. „Nici o mancare, cu exceptia fructului oprit. nu a fost platita atat de scump ca aceasta to-cana.¹⁹ Profctia din versetul 23 este partial Tmplinitain versetele 29-34. Dumnezeu nu trece cu vederea comportarea si invarleala lui Iacov, dar un lucru e clar -Iacov a pretuit dreptul de **intai nascut** si un loc in genealogia divina, Tn timp ce Esau a prcfe-rat satisfacerea apetitului fizic Tn locu! binecuvantarilor spirituale.

Capitolul se Tnceie subliniind felul Tn care Esau si-a tratat dreptul **lui de intai nascut**. mai degraba decat modul m care Iacov si-a tratat fratele. Urmasii lui [Esau.au](#) fost dusmani aprigi ai Israeiuiui. Pierzarea lor finaia este rostita Tn Obadia.

2. **Isaac si Abimelec (cap. 26)**

26:1-6 Isaac a reactionat la **foamete** la lei ca si talai sau (cap. 12 si 20). In limp cc calatorea spre sud. Domnul i-a aparut la **Gherar** si l-a avertizat sa nu mearga in Egipt. **Gherarul** era cam la jumatatea dru-mului spre Egipt. Dumnezeu i-a spus lui Isaac sa stea temporar Tn Gherar²⁰, dar Isaac a locuit acolo mult timp. Dumnezeu i-a reconfinnat **Iegamantul** neconditio-nat pe care-l facuse cu **Avraam**.

26:7-17 Isaac a reactionat la l'rica la fel ca si tala! sau. El si-a prczenlat **sotia** drept **sora oamenilor** din Gherar. Este

povestea trista a slabiciunii unui tata repetatii de fiu I sau. Cand inselaciunea a fost data pe fata si mustrata, Isaac a marturisit. Marturisirea conduce la binecuvantare. Isaac a devenit

bogat in Gherar - a\$ de bogat ca acel Abimelec care domnea pe atunci i-a cerut sa piece. Asa ca Isaac s-a mutat din Gherar in **valea Gheranilui**, nu depaite de acolo.

26:18-25 Filistenii astupasera fan-tanile pe care **le sapase** Avraam - un gest neprietenos, semnificand faptul ca noii veniti nu erau bineveniti. Isaac a sapat din nou fimtanile. Au urmat conflicte cu filistenii **la Esec** (*cearta*) si **Sitna** (*gdlceava*). in cele din urma, Isaac s-a tndepartat de filisteni. Dedata aceasta nu amai fost conflict cand **a sapat o fantana**. asa ca a numit-o **Rehobot** (*be larg*). **A plecat de acolo la Beerseba**, unde **Domnul** l-a reasi-gurat de promisiunea binecuvantarii Lui si unde Isaac **a construit un altar** (Tnchi-nare), **a ridicat un cort** (locuire) si **a sapat o fantana** (Tmprospatare). Cum este apa de necesara Tntr-un pamant uscat, asa si Cu-vantul in domeniul spiritual.

26:26-33 in legatura cu versetele 26-31", William spune:

Numai atunci cand Isaac se desparte de oamenii din Gherar, ei vin la el cautand binecuvantarea lui Dumnezeu... Crestinul ajuta lumea eel mai bine cSnd se separa de ea...²¹

Slujitorii lui Isaac... au gasit apa in

aceeasi zi in care Isaac a facut un pact de neagresiune cu **Abimelec**. Avraam pusese numele locului **Beerseba** funded a facut un legamant acolo cu un **Abimelec** contempo-ran cu el (21:31). Acum, in conditii simi-lai'e, **Isaac** schimba numele dat de Avraam in **\$eba** sau **Beerseba**.

26:34, 35 Casatoria lui Esau cu **ludit** si **Basemat**, doua femei pagane, a provocat **durere** parintiior, a\$ cum au provocat multe cupluri care s-au angajat la un jug nepotrivit de atunci Tncoace. De asemenea, a evidential si mai mult nevrednicia lui pentru dreptul de intai nascut.

C Iacov (27:1-36:43)

1. Iacov il insula pe Esau (cap. 27)

27:1-22 Au trecut aproximativ treizeci

si sapte de ani de la evenimentele capitolu-lui precedent. **Isaac** avea acum 137 ani, vederea Ti slabise si se gandea ca i se apropia sfarsitul, poate pentru ca fratele sau Ismael murise si el la acea varsta (Gen. 25:17). Dar el va mai trai Tnca patruzeci si trei de ani.

Cand **Isaac** a poftit dupa nistc came de caprioara de la **Esau**, promitand o binecu-vantare in schimb, **Rebeca** a planuit sa-si Tnsele sotul pentru a obtine binecuvantarea pentru **Iacov**, pe care-I iubea. Trucul nu era necesar, deoarece Dumnezeu deja Ti promisese binecuvantarea lui Iacov (25:23b). Ea a gatit carnea de capra aslfel meat sa para caprioara **gustoasa** si a pus **blana** caprei pe bratele lui Iacov pentru a fi confundat cu Esau eel paros. Isaac a facut greseala sa se increada Tn simturi; braiul paros semana la pipait cu al lui Esau. Nu trebuie sa dam crezare simturilor si sentimentelor in chestiunile spirituale. Dupa cum a observat si Martin Luther:

Sentimentele vin si se due, dar ele Tnsala. Garantia noastra este Cuvantul lui Dumnezeu; nimic altceva nu meritaIncredevea."

Desi Rebeca a planuit aceasta inŞeiaciu-ne, Iacov era la fel de vinovat pentru ca a dus-o la indeplinire. Şi a cules ceea ce a semanat. C. H. Mackintosh a observat ca:

Oricine urmareste viata lui Iacov, dupa ce a ob-tinut prin tnselaciune binecuvantarea tatalui sau. va realiza ca el s-a bucurat de prea putina fericire lumeasca. Fratele a cautat sa-1 ucida si pentru a evita aceasta a trebuit sa paraseasca easa tatalui sau; unchiul sau Laban 1-a fascial. El a trebuit sa piece de acolo clandestin. A cunoscul josnicia fi-ului sau Ruben, cmzimea lui Simeon si Levi ratii de sihemiti; apoi a trebuit sa resimta pierderea sotiei sale iubite, presupusa moarte prematura a lui Iosif: si pentru a pune varf la toate, a fost fortat de foamete sa fuga in Egipt si acolo a murit tntr-un pamant strain...—'

Este interesant ca bine-cuvantarile rostile de patriarhi au fost pro-

27:23-29 Isaac **1-a**
binecuvantat pe Iacov cu
prosperitate, putere si protectee.

fetice; ele s-au Tmplinit literalmente, fi-indca, de fapt, acesti oameni au vorbit sub inspiratie.

27:30-40 Cand s-a Tntors Esau si a aflat de Tnselaciune, a cerut cu lacrimi **binecuvantarea**. Dar binecuvantarea fusese ofe-rita lui **Iacov** si nu putea fi retractata (Ev. 12:16, 17). Totusi, Isaac a avut si pentru Esau un cuvnt:

Departa de solul bogat al pamantului vei trai tu, departa de roua cerului de sus; vei trai din sabia ta si-li vei sluji fratele; dar cand vei fi cuprins de neastampar, vei zdrobi jugul sau (v. 39, 40 tra-ducerea MotTatt).

Acest lucru sugereaza ca edomitii vor trai in locuri pustii, vor fi rSzboinici, vor fi supusi de israeliti, dar se vor rascula la un moment dat Tmpotriva acestei stapaniri. Aceasta ultima profetie s-a tmplinit Tn tim-pul domniei lui Ioram, regele lui Iuda (2 Regi 8:20-22).

27:41-46 Esau a planuit sa-1 **omoare** pe **fratele lui, Iacov**, imediat ce tatal lor va muri si perioada de **jale** se va fi Tncheiat. Cand **Rebeca** a aflat acest lucru, i-a spus lui Iacov sa fuga la fratele ei Laban, **in Ha-ran**. Ea se temea nu numai ca Iacov va fi ucis, ci si ca Esau ar putea apoi fugi sau ar putea fi ucis Tntr-o razbunare sangeroasa si si-ar pierde ambii fii. In orice caz, pentru a-i explica lui Isaac plecarea lui Iacov, ea a pretins ca se teme ca Iacov va lua de sotie o hitita, aSa cum facuse Esau. Iacov se astepta sa se Tntoarca curand, dar acest lucru nu avea sa se Tntample decat peste mai bine de douazeci dc ani. Tatal sau inca va mai fi in viata, dar mama va fi decedata.

2. Fuga lui Iacov spre Haran (cap. 28)

28:1-9 Isaac 1-a chemat pe Iacov si **1-a binecuvantat**, trimitandu-1 Tn **Padan Aram**, o regiune din Mesopotamia, astfel meat sa-si poata gasi o nevasta printre rudele **mamei** lui, mai curand decSt printre canaanite. Plecarea lui I-a facut pe Esau sa Tncerce sa recastige binecuvantarea tatalui sau, casatorindu-se cu o **fiica a lui Ismael**. A fost un caz de facere de rau (Tnmultirea sotiilor) Tn

sperantacadin astas-ar putea sa rezulte bine.

28:10-19 La Betel, Iacov a avut un vis minunat Tn care a vazut o **scara** intre cer si pamant. Aceasta sugera „faptul unei comu-niuni reale, nemtrerupte și apropiate Tntre cer si pamant si mai ales Tntre Dumnezeu Tn gloria Lui și om Tn singuratatea lui.”²⁴

In discutia cu Natanael, Domnul Isus a facut o referire evidenta la acest incident si 1-a legat de A Doua Sa Venire si gloria din timpul Mileniului (Ioan 1:51). Dar credinciosii se pot bucura chiar acum de o comu-niune continua cu Domnul. In timpul acela cand inima lui Iacov era probabil plina de regrete pentru trecut, de singuratate Tn prezent si de temeri pentru viitor, Dumnezeu a facut un legamant cu el cum facuse cu Avraam si Isaac. Observati promisiunea *tovdrasiei*: „**Eu sunt cu tine**”; *sigitranta*: „**Te voi pazi pretutindeni pe unde vei merge**”; *calauzire* „**si te voi aduce inapoi in tara aceasta**”; *garantie personalu* „**nu te voi parasi pana nu voi implini ceea ce-ti spun**”. Constient ca L-a intalnit pe Dumnezeu acolo, Iacov a schimbat numele locului din **Luz** (*despartire*) Tn **Betel** (*casa lui Dumnezeu*).

„Inainte de Betel, unde Iacov a fost „sur-prins de bucurie” si „paralizat de teama”, el nu avusese nici o Tntalnire personala cu Dumnezeu. Totul Ti parvenise la mana a doua.” {*Note zilnice ale Uniunii Biblice*}.

28:20-22 Apoi, Iacov pare sa se tar-guiasca cu Dumnezeu. De fapt, el se tar-guia pentru **mai putin** decat Ti oferisc Dumnezeu (v. 14). Credinta lui nu era sufi-cient de puternica pentru a-L crede pe Dumnezeu pe cuvant, asa ca a trebuit sa-si conditionezez zeciuiala de Tmplinirea a ceea ce promisc EI. O alta interpretare totusi. este aceea ca, acel „**daca**” este pur si sim-plu o parte inerenta a lutoror juramintelor ebraice .si ca Iacov s-a legat sa dea zeciuiala neconditionat (vezi Num. 12:2; Jud. 11:30,31; 1 Sam. 1:11 pentru alte ju-raminte similare).

3. Iacov, sotiile yi descendentii sai (cap. 29:1-30-24)

29:1-14 Iacov avea saptezeci si sapte de ani cand a plecat din Beerseba calre Haran. Va petrece

douazeci de ani acolo slujin-

du-1 pe unchiul sau Laban, treizeci si trei de ani Tnapoi in Canaan si ultimii sapte-sprezece ani de viatS Tn Egipt. Sosind in Padan Aram, a fost calauzit chiar la **pasu-nea** pe care pastorii **din Haran** 151 pasteau turmele. AtSt de perfects a fost sincronizarea de catre Dumnezeu, ca **Rahela** tocmai sosea cu turma ei cSnd lacov vor-bea cu pastorii. Fiind un bun pastor el Tn-susi, lacov s-a mirat ca asteptau toti la fan-tana cand Tnca era lumina, adica era mcS timp de pasunat. Au explicat ca nu dau ca-pacul la 0 parte de pe fantana pana ce nu sosesc toate turmele. A fost un moment emotionant pentru lacov sa-si Tntalneasca verisoara Rahela si de asemenea, putin mai tarziu, pentru **Laban** sa-si Tntalneasca nepotul.-

29:15-35 Laban a fost de acord sa i-o dea pe Rahela Tn schimbul a **sapte ani** de munca. Anii **i s-au parut** lui lacov **cateva zile, datorita dragostei pe care i-o purta Rahelei**. Asa trebuie sa fie si pentru noi in slujba Domnului.

Lea avea vederea slaba si nu era atraga-toare. **Rahela era frumoasa.**

Dupa obiceiul locului, mireasa trebuia sa vinain cameramirelui Tn noaptea nuntii, acoperita de un val si probabil cand Tn camera era Tntuneric. Va puteti imagina cat de furios a fost lacov in dimineata in care a descoperit ca sotia lui era **Lea**! Laban Tl pacalise, dar si-a scuzat festa argument^nd ca, obiceiul local era ca fata cea mare sa se marite prima. Apoi Laban a spus: „**Ispraveste saptamana cu aceasta si-ti vom da si pe cealalta pentru slujba pe care o vei mai face la mine alti sapte ani.**” La sfarsitul saptamanii de nunta, lacov s-a casatorit si cu Rahela, apoi i-a slujit lui Laban Tnca isapte **ani** pentru ea. lacov sem5-nase Tnselaciune si acum culegea tot Tnseia-ciune! Cand Domnul a vazut ca Lea era urSta de catre lacov (sau iubitS mai putin decat Rahela) El i-a dat drept compensatie, copii. Aceasta lege

a compensatiei divine actioneaza Tnca: oamenilor carora le lipseste ceva Tntr-o privinta li se da altceva In alta. Lea a recunoscut mSna Domnului cand a pus numele copiilor ei (v. 32, 33,35). Din ea se trage preotia **(Levi)**, spita

regaia (**Iuda**) si Tn final Cristos. In acesl capitol este vorba despre primii patru fii ai lui Iacov. Lista completa a filor lui Iacov este urmatoarea. Fiii nascuti din Lea:

Ruben -(*iata.fiu*) (29:32)
Simeon - (*ascultare*)
(29:33) **Levi** -(*atipire*)
(29:34) **Iuda** -(*taucta*)
(29:35) **Isdhar**-(*rasplata*)
(30:18) **Zabulon** - (*locuinta*)
(30:20)

Fiii nascuti din Bilha, roaba Rahelei:

Dan - (*judicator*)
(30:6) **Neftali**-
(/«^a)(30:8)

Fiii nascuti din Zilpa, roaba Leei:

Gad - (*trupd* sau *noroc*)
(30:11) **Aser**-(/end0(30:13)

Fiii nascuti Rahelei:

Iosif - (*addugat*) (30:24)
Beniamin - (*fiul mdinii drepte*).

30:1-13 Din disperarea de a avea un copii care sa se joace pe genunchii ei, **Rahela** a dat-o pe **roaba ei Bilha** lui Iacov, drept concubina. Chiar daca astfel de aran-jamente erau obisnuite Tn vremea aceea, e-rau contrare voii lui Dumnezeu. **Bilha a nascut** doi fii, **Dan si Neftali**. Pentru a nu fi Tntrecuta de sora ei Rahela, **Lea** i-a dat-o pe **roaba ei, Zilpa**, lui Iacov Tn concubinaj si astfel s-au nascut Tnca doi fii, **Gad** si **Aser**.

30:14-24 Mandragorele pe care **le-a gasit Ruben** erau 0 planta, chipurile aducatoare de fertilitate Tn superstitia lo-cala. Si fiindca Rahela era stearpa, ea a dorit mult sa manance **cateva** din acele **mandragore**. In schimb, i-a permis Leei sa traiasca cu Iacov, ca sotie. (Din motive ne-cunoscute se pare ca Lea Tsj pierduse acest drept), Apoi Leei i s-au mai nascut Tnca doi fii - **Isahar** si **Zabulon** - si 0 fiica, **Dina**. In sfarsit, Rahela a avut primul ei **fiu** si 1-a numit **Iosif**, exprimSnd credinta ca

Dumnezeu Ti va mai da **inca un fiu**.

4. **Iacov**, mai \$iret decat **Laban**
30:25-36 Cand **Iacov** i-a spus lui **Laban**

ca vrea sa se m to arc a acasa in Canaan, unchiul lui 1-a invitat sa mai **ramana**. La-ban i-a spus ca Tnvatase din **experienta** ca Domnul **1-a binecuvantat** atata timp cat Iacov a stat acolo si ca-i va plati cat doreste daca va ramane. Iacov a acceptat sa continue sa-1 slujeasca pe Laban daca acesta Ti va da **toate caprele si oile pestrite** si toti **mieii** negri care vor fi fatati. Toate celelalte animale din turma vor fi aie lui Laban. Acesta a acceptat pactul, spunand: „**Fie asa cum ai zis!**” Laban a luat cele mai multe animale care i s-ar fi cuvenit lui Iacov si le-a dat fiilor sai sa le pastoreasca, dandu-si seama ca ,reproducandu-se, vor ajunge Tn stapanirea lui Iacov. Apoi le-a Tncredintat pe ale sale lui Iacov, la distanta de trei zile de mers pe jos de celelalte. Acest lucru facea imposibila mcrucisarea animalelor pestrite din turmele pastorite de fiii lui Laban cu cele nepestrite ale lui ce erau pastorate de Iacov.

30:37-43 Cand a Imperecheat turma iui Laban, Iacov a pus **nuiele verzi pe care le cojise** in fata animalelor, indiferent de culoarea lor. Mieii sau iezii s-au nascut baltati, seini si pestriti. Aceasta Tnsemna, bineinteles, ca acestia urmau sa apartina lui Iacov. Au determinat oare aceste **nuiele** culoarea animalelor? Era sau nu o metoda stiintifica, nu se stie (desi dovezile genetice demonstreaza ca se poate sa fi fost). Cum altfel ar fi putut sa se nasca animalele cu petele dorite de Iacov? In primul rand, se poate sa fi fost o minune (vezi 31:12). Sau, se poate sa fi fost o smecherie a lui Iacov. In text exista indicatii ca el ar fi cunoscut stiinta selectiei animalelor. Prin selectie atenta, nu numai ca a obtinut animale pa-tate, dar le-a si produs mai **viguroase** pen-tru el si mai

slabe pentru Laban. Probabil ca nuielele cojite erau doar un true pentru a-si masca secretul fata de altii. Oricare ar fi explicatia, Iacov a devenit un om bogat in ultimii sase ani Tn care l-a mai slujit pe Laban.

5. *bitorcerea lui Iacov in Canaan*

(cap. 31)

31:1-18 Dupa ce **Iacov** si-a dat seama ca **Laban** si **fiii** sai deveneau din ce in ce mai invidiosi si Ti purtau pica, **Domnul** i-a spus ca venise vremea sa **se intoarca in Canaan**. Mai intai **le-a chemat pe Rahela si pe Lea**, au discutat problema, reamintindu-le cum 1-a inselat Laban si cum **i-a schimbat simbria de zece ori**, cum Domnul 1-a ajutat astfel meat turmele lui sa se inmulteasca si tot Domnul i-a amintit de legamantul pe care-l facuse cu douazeci de ani in urma (28:20-22) si cum Domnul Ti spusese sa se **intoarca in Canaan**. Nevestele iui au fost de acord ca tatal lor n-a fost corect si ca trebuie sa plece.

Griffith Thomas scoale in evidentia cateva principii interesante pentru discernerea calauzirii lui Dumnezeu din acest pasaj. Mai intai Iacov a avut o dorinta (30:25). in al doilea rand, *situatia* cerea o schimbare. In al treilea rand, a auzit *Cuvantul lui Dumnezeu* cu claritate. Si in sfarsit, a avut *confirmarea* sotiilor sale, in ciuda legaturii fi-liale pe care o aveau fata de Laban...⁵ Re-marcati ca Ingerul Domnului (v. 11) este Dumnezeuul de la Betel (v. 13).

31:19-21 Inainte de plecarea secerata. **Rahela** a furat **idolii casei** tatalui ei si i-a ascuns sub sauacamilei. Posedarea idoliilor casei implica, de fapt, conducerea familiei si, in cazul unei fiice maritate, Ti asigura sotului ei dreptul de a mosteni din averea tatalui ei.²⁶ Deoarece Laban avea fii, in mod normal doar acestia aveau dreptul la *terafimii* (idolii) tatalui lor. Hotia Rahelei, deci, era o problema serioasa si avea ca scop asigurarea unei parti principale a mostenirii tatalui ei pentru sotul ei.

31: 22-30 Cand **Laban** a aflat de fuga lor, el si oamenii lui **i-au urmarit timp de sapte zile**, dar Domnul 1-a avertizat pe Laban **intr-un vis** sa nu faca neazuri lui Iacov si caravanei lui. Cand i-a ajuns in sfarsit, s-a

plans numai ca nu a avut ocazia sa-i faca un cadou de plecare si ca i-au fost furati idolii.

31: 31-35 Primei plangeri, **Iacov i-a raspuns** ca a plecat in secret de teama ca Laban Tsi va lua fetele **inapoi cu forta**. Iar

la a doua plangere, el a negat furtul si a ac-ceptat pripit sa fie ucis eel la care se vor gasi **idolii**. Laban a facut o perchezitie am&nuntita in toata caravana, dar degeaba. **Rahela**, care statea **pe ei**, s-a scuzat ca nu se da jos de pe camila pentru ca avea ciclul menstrual, a pretins ea.

31:36-42 Acum a venit randul lui Iacov sa **fie manios**. El l-a invinuit pe Laban pentru ca l-a acuzat de furt si pentru tratamen-tul nedrept pe care-l Tndurase timp de **douazeci de ani**, in ciuda muncii fidele si generoase prestata de acesta. Acest pasaj dezvaluie faptul ca Iacov era un orn munci-tor si binecuvantarea lui Dumnezeu fusese asupra lui Tn tot ce facuse. Suntem oare fi-deli fata de patronii nostri? Binecuvanteaza Dumnezeu ceea ce facem?

31:43-50 Laban a evitat chestiunea, ar-gumentand ca nu ar face vreun rau **ficelor** sale, nepotilor sai sau vitelor, apoi a sugerat ca trebuie sa faca un pact. *Nu* a fost un *legdmdnt* binevoitor, *prietenesc*, acesta prin care cereau ca Domrtul sa vegheze asupra lor in timp ce se desparteau. Mai curand, era un tratat Tntre doi smecheri, cerand Domnului sa-i supravegheze ca fac ceea ce trebuie atunci cand nu mai erau unul in ve-derea celuilalt!

Era de fapt un pact de neagresiune,-plus conditia ca Iacov sa nu se poarte urat cu fi-icele lui Laban si sa nu se mai casatoreasca cu alte femei. Laban a numit **stalpul de aducere aminte** care a marcat pactul **Iegar Sahaduta**, o expresie aramaica. **Iacov l-a numit Galed**, un cuvnt ebraic. Aman-doua Tnsemnau „**movila marturiei**”. Nici unul din ei nu trebuia sa treaca de aceste pietre pentru a-i ataca pe celalalt.

31:51-55 Laban a jurat pe **Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Nahor si Dumnezeul tatalui lor**, Terah. Folosirea majusculei pentru cuvntul *Dumnezeu* in NKJV (la fel si tn Moffatt, NIV etc.) indica

faptul ca traducatorii au simtit ca Laban se referea la adevaratul Dumnezeu pe care Avraam l-a cunoscut. In orice caz, fiindca in ebraica nu exista majuscule, nu putem sti cu precizie daca Laban s-a referit la zeii pagani pe care acesti oameni Ti venerasera in Ur. **Iacov a jurat pe Aceia de care se**

temea total sau Isaac — adica Dumnezeu, de care se temuse Isaac. Isaac nu fusese niciodata idolatru. **Iacov a adus o jertfa** mai intai. apoi a dat o masa pentru toti cei de fata si a facut tabara **toata noaptea in munti.**

Dis-de-dimineata, Laban si-a sarutat nepotii si **ficele** In semn de ramas bun si a plecat acasa.

6. tnpacarea lui Iacov cu Esau

(cap. 32, 33)

32:1-8 In drum spre Canaan, Iacov a tn-talnit un grup de **ingeri** si a numit locul aceia **Mahanaim** (*tabard mdoitd*). Cele doua tabere ar putea fi armat a Domnului (v. 2) Si alaiul lui Iacov. Sau expresia poate fi la figurat exprimand o mare multime (v. 10). Pe masura ce se apropia de tara, el isi aducea aminte de **fratele** sau, **Esau**, si se temea de razbunare. Oare mai era Esau suparat din cauza ca Tl Tnselase cu acea binecuvantare? Mai intai, **Iacov a trimis soli... la Esau** cu urari de pace. Apoi cand a auzit oil Esau **ii venea in intam-pinare** cu **patru sute de oameni.** s-a spe-riat asa de tare **incat si-a impartit familia in doua grupuri,** astfel incat daca primul grup era distrus, celalalt putea fugi.

32:9-12 Rugaciunea lui Iacov s-a nascut dintr-o nevoie disperata de protectie di-vina. Era bazata pe relatia de legamant pe care Domnul o stabilise cu el si stramosii lui si era facutS cu smerenie. El s-a bizuit pe cuvSntu! lui Dumnezeu si a pretins promisiunile Sale.

Cea mai buna rugaciune vine dintr-o necesitate interioara puternica. Prin siste-mele de siguranta omenesti, deseori ne aparam de o viata de rugaciune dinamica. De ce ne facem singuri acest rau?

32:13-21 Apoi, Iacov a trimis **trei turme succesive** de animale care totaiizau 580 capete, ca dar pentru Esau, sperfind **sa-1 imbuneze.** Esau Tsi primea astfel darul in trei tran.?e. Manevrele lui Iacov expri-mau neincrederea sa sau,

eel putin un ameslec de credinta si necredinta.

32:22-32 Dupa trimiterea familiei sale dincolo de parSul **Iaboc** (*el va goli*), Iacov a petrecut **noaptea** singur la Peniel si a

avut una din cele mai importante experience ale vietii iui. **tin Om** s-a **luptat cu el**. Acel Om a fost un Tnger (Osea 12:4), Ingerul lui Iehova, Domnul Insusi. Dom-nul **i-a scrantit piciorul lui Iacov la sold**, facandu-I sa schioapete pentru tot restul vietii. Des,i Iacov a pierdut lupta fizic, a castigat o mare victorie spirituala. A tn-vatat sa biruie prin infrangere s,i sa fie puternic prin slabiciune. Golit de eul sau si de Tncrederea in propria lui istetime, el a re-cunoscut ca era **Iacov**, un Tnlocuitor, un Tnselator. Dumnezeu i-a schimbat atunci **numele in Israel** (tradus tn mod divers ca „Dumnezeu conduce" sau „Cel ce se lupta cu Dumnezeu", sau „printul lui Dumnezeu"). Iacov a numit locul acela **Peniel** (*fata lui Dumnezeu*) fiindca si-a dat seama ca-1 **vazuse** pe Domnul. Pfeiffer consem-neaza ca versetul 32 este inca de actualitate pentru evreii de astazi:

Nervul sciatic, sau nervul coapsei, trebuie scos de la animalul sacrificat Tnainte ca acea porU'une a animalului sa fie pregatita pentru a fi mancata de evreii ortodocsi.

33:1-11 Cu cat se apropia **Esau**, Iacov cadea din nou in ghearele fricii si a reactii-lor naturale, aranjandu-si familia Tntr-un fel care sa permita maximum de protectie pentru cei pe care Ti iubea mult. Iacov **s-a inchinat pana la pamant de sapte ori** in timp ce se apropia de **fratele sau**. Spre deosebire de el, **Esau** era relaxat, cald si plin de efuziune in timp ce-si Tntampina fratele mai intai, apoi sotiile acesluia si **copiii**. El a protestat bland contra darului extravagant de vite, dar in final a acceptat sa-1 primeasca. Iacov pare sa fi aratat fratelui sau o slugarnicie necuvenita, vorbind de-spre sine ca fiind **slujitorul** lui. Unii con-sidera ca a apelat la linguseala si exagerare cand i-a spus ca vazandu-1, parca-L vede pe Dumnezeu. Pentru altii „fata lui Dumnezeu" ar insemna doar o fata impa-cata.

33:12-17 Cand Esau a propus sa cala-toreasca impreuna, Iacov a pretins ca e im-posibil, datorita mersului incet al **copiilor** S,i

animalelor tinere. Iacov a promis ca se

va intalni cu Esau **in Seir** (Edom), dcsi nu avea nici o intentie sa faca asa. Chiar si atunci cand Esau a incercat sa lase **o parte din** oamenii lui in urma pentru a calatori cu Iacov si familia lui, acesta a refuzat. evitand sa-i spuna adevaratele motive -frica si suspiciunea.

33:18-20 In loc sa se deplaseze in sud spre muntele Seir, Iacov a mers spre nord-vest. In cele din urma a ajuns la **Sihem** si a poposit acolo, ridicand un **altar** pe care l-a numit (probabil cu ingamfare) **El Elohe Israel** (*Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel*). Douazeci de ani mai devreme, cand Dumnezeu ii aparuse la Betel, Iacov jurase ca Domnul va fi Dumnezeul lui. ca-I va da ze-ciuala si ca va stabili Betelul drept casa a lui Dumnezeu (28:20-22). Acum, in loc sa se intoarca la Betel, el se stabileste la cinci-zeci de kilometri de acolo, pe pamantul fer-til al Sihemului, probabil pentru a oferi vitelor sale o hrana bogata. (Sihemul reprezinta lumea). Dumnezeu nu-i vorbeste direct decat, cativa ani mai tarziu, cand il cheama pe Iacov sa-si indeplineasca legamantul (cap. 35).

Intre timp, au loc evenimentele tra-gice din capitolul 34.

7. Pacatele de la Sihem (cap. 34)

34: 1-12 Numele lui Dumnezeu nu este mentionat in acest capitol. In timp ce Iacov si familia sa locuiau in Sihem, **Dina, fiica lui**, s-a apropiat social de femeile pagane -o nerespectare a principiului separarii de cei necredinciosi. Inl-una din aceste ocazii, **Sihem, fiul lui Hamor**, a atacat-o sexual pe Dina, apoi a dorit foarte mult s-o ia de ne-vasta. Realizand ca Iacov si il it iui erau furiosi, **Hamor** a propus o solutie pa^nica: casatorii intre israeliti si canaaniti si drep-turi depline pentru israeliti ca cetateni ai tarii (versetul 9 poate fi interpretat ca una din multele incercari satanice de a pervert! spita genealogica divina). Sihem s-a oferit sa plateasca orice **zestre si dar** ar fi cerut israeliti i.

34:13-24 Fiii lui Iacov n-au avut, insa, nici o intentie de a o da pe **Dina** lui Sihem, dar au mintit ca vor face asa daca oamenii cetatii se vor **taia imprejur**. Semnul sf ant al

legământului lui Dumnezeu avea să fie folosit în mod imoral. De bună credință, **Hamor, Sihem și totii bărbații din cetate** au îndeplinit condiția cerută.

34:25-31 Dar în timp ce sihemitii Tsi reveneau după această operație, Simeon și Levi i-au ucis miseleste, **și le-au furat** bunurile. Când Iacov i-a certat cu blândete, **Simeon și Levi** au răspuns că **sora** lor nu trebuia să fie tratată **ca o prostituată**. De fapt, Iacov pare mai preocupat de binele lui decât de nedreptatea oribilă făcută oamenilor din Sihem. Observați folosirea de opt ori a pronumelui de persoană Tntai din versetul 30.

8. întoarcerea la Betel (cap. 35)

35:1-8 Capitolul 35 începe cu porunca lui Dumnezeu dată lui Iacov de a-și împlini jurământul făcut cu treizeci de ani în urmă (28:20-22). Domnul a folosit evenimentele tragice din capitolul anterior pentru a-l pregăti pe patriarh să treacă la fapta. Observați că numele Domnului este menționat de vreo douăzeci de ori, în contrast cu nici o menționare în capitolul 34. Înainte de a împlini porunca Domnului de a se întoarce la **Betel**, Iacov a poruncit mai întâi familiei lui să **înlațure idolii furati** și să se îmbrace în haine curate. Imediat ce au făcut astfel, au devenit o **teroare** pentru vecinii lor păgani. Era potrivit ca Iacov să construiască un altar la „**E1 Betel**” și să se închine Dumnezeului care-l aparase de fratele său Esau.

35:9-15 încă o dată, Dumnezeu a afirmat că **numele** lui Iacov este acum **Israel** și a rennoit legământul pe care-l făcuse cu Avraam și Isaac. Patriarhul a marcat locul sfânt cu un **stâlp** și a numit din nou locul, **Betel**.

35:16-20 În timp ce familia lui Iacov **calătorea de la Betel spre sud,... Rahela a murit** dând naștere. Ea a pus numele copilului **Ben-Oni** (*Îfiți suferinței mele*), dar Iacov a numit el de-al doispzecelea

fiu al său **Beniamin** (*fiul dreptei mele*). Aceste două nume preilustrează suferințele lui Cristos și slava care avea să urmeze. Localizarea tradițională a **mormântului Rahelei** (dar probabil neautentic) este undeva pe drumul dintre Ierusalim și

Betleem. De ce n-a fost ea ingropata cu Avraam, Sara si Rebeca tn pestera Hc-bronului? Probabil pentru ca a adus idoli Tn familie.

35:21-29 Se mentioneaza in treacat pa-catul lui Ruben **cu BHha, concubina tatalui sau**, pacat prin care si-a pierdut dreptul de intai nascut (49:3, 4). Ultima propozitie din versetul 22 Tncepe un nou paragraf: **Acum fiii lui Iacov erau doisprezece.** Urmatoarele doua versete enu-mera pe cei doisprezece **fii**. Desi se spune in versetul 26, ca acesti fii i s-au nascut lui Iacov in **Padan Aram, Beniamin** (v. 24) face exceptie. El s-a nascut in Canaan (v. 16-19). Iacov s-a intors in **Hebron** la timp pentru a-l vedea pe **tatal sau, Isaac**, Tnainte ca acesta sa moara. Mama lui Rebeca, murise cu cativa ani Tn urma. Trei inmor-mantari sunt relatate in acest capitol: aceea a Deborei, slujitoarea Rebecai (v. 8), a Rahelei (v. 19) si cea a lui **Isaac** (v. 29).

pierdutTn obscuritatea celor ce s-au indepartat dc Dumnezeuul eel viu. Ei au avut bogatiile vremelnice si faima trecatoare a acestei

9. Descendentii lui Esau, fratele lui Iacov (cap. 36)

36:1-30 Capitolul 36 este consacrat ur-masilor **lui Esau**, care au locuit in tara **Edom**, la sud-est de Marea Moarta. **Genealogia** semnifica Tmplinirea promisiunii ca Esau va fi stramosul unui popor (25:23). Esau a avut trei sau poate chiar patru neveste, daca unele dintre ele au avut cate doua nume (comparati 26:34; 28:9;36:2,3). In versetul 24 **Ana** a gasit **apa** (sau „izvoare calde" Tn NASB).

36:31-43 Moise, autorul Genezei, a stiut prin revelatie divina (vezi 35:11) ca Is-raelul va avea candva **un rege**. Asa cum sapte generatii din spita de oameni necrc-dinciosi a lui Cain au fost date in capitolul 4, tot asa sapte generatii de regi din spita de oameni necredinciosi a lui Esau sunt mentionate aici Tn versetele 33-39. Sapte, numarul desavarsirii, indica probabil Tn-treaga spita. Nici unul din urmasii lui Esau nu este mentionat in registrul lui Dumnezeu cu cei credinciosi; toti s-au

lumi, dar nimic pentru eternitate. **D.Iosif (37:1-50:26)**

/ Iosif vandut rob (cap. 37)

37:1-17 Cuvintele „**Aceasta este istoria lui Iacov**” par abrupte. Istoria lui Iacov (cap. 25-35) este intrerupta de generatiile lui Esau (cap. 36), apoi continua din capitolul 37 pana la sfarsitul cartii, oprindu-se cu precadere asupra fiului lui Iacov, Iosif.

Iosif este unul din cele mai frumoase tipuri (simboluri) ale Domnului Isus Cristos din VT, desi Biblia nu-l eticheteaza niciodata ca tip. A.W. Pink enumera 101 corespondente intre Iosif si Isus,²⁸ iar Ada Habershon enumera 121. De exemplu, Iosif a fost **iubit** de tatal sau (v. 3); amuzat de pacatul fratilor sai (v. 2); a fost **urat** de **fratii sai** si vandut dusmanilor (v. 4, 26-28); a fost pedepsit pe nedrept (cap. 39); a fost **nalat** si a devenit salvatorul lumii, intrucat toata lumea trebuia sa vina la el sa cumpere paine (41:57); a primit o nevasta dintre neamuri in timpul cat a fost respins de fratii sai (41:45).

Haina pestrita (o haina lunga cu maneci) era semnul afectiunii speciale a tatalui sau, fapt ce a starnit invidia si ura fratilor sai. in primul **vis** al lui Iosif, unsprezece **snopi** de grau **s-au plecat** inaintea celui de-al doispnzezecelea snop, o profetie conform careia fratii sai aveau sa se piece intr-o zi in fata lui.

In urmatorul vis, **soarele, luna si unsprezece stele s-au aruncat cu fata la pamant** inaintea lui Iosif. **Soarele si luna** ti reprezentau pe Iacov si Lea (Rahela murise), iar cele unsprezece stele erau fratii sai (v. 9-11).

37:18-28 Cand Iosif a fost trimis cu o sarcina la fratii **lui**, ei s-au **sfatuit sa-l uida**, dar la propunerea lui Ruben au cazut de acord **sa-l arunce intr-o groapa** langa Dotan. In timp ce s-au asezat sa manance, au vazut **o caravana de ismaeliti** care mergeau spre **Egipt** si, la sugestia lui Iuda, au hotarat sa-l

vanda. in acest pasaj, ismaelitorii se spun madianiti, ca la Iudecatori 8:22-24. intimpand **gustorii madianiti treceau pe acolo**, fratii lui Iosif l-au scos **afara din groapa si**

1-au vandut negustorilor.

37:29-36 Ruben a lipsit Tn timp ce se petreceau toate acestea. Cand s-a **intors** s-a Tngrozit, fiindca lui avea sa-i revina raspunderea de a-i explica tatalui lor ab-senta lui Iosif. Deci, **au inmuia haina** lui Iosif in sangele unei capre si apoi i-au Tn-manat-o cu nerusinare lui Iacov, care, cum era si firesc, a presupus ca Iosif a fost ucis. Iacov Tsi Tnselase odata tatal cu pielea unci capre, dandu-se drept frateie sau Esau si imitand bratele paroase ale acestuia (27:16-23). Acum -si el a fost Tnselat amar-nic de sangele unei capre de pc haina lui Iosif. „Durerea Tnselaciunii este din nou gustata”, **Madianitii** au Tmplinit fara sa-si dea seama scopurile lui Dumnezeu. oferindu-i lui Iosif transportul pe gratis pana Tn Egipt si vanzandu-l **lui Potifar, un dregator al lui Faraon**. Astfel, Dumnezeu TI face pe om sa-L laude chiar si In mania acestuia, retinand ceea ce refuza sa-L laude (veziPs. 76: !0).

2. Iuda si Tamar (cap. 38)

38:1-11 Povestea sordida a pacatului lui Iuda cu **Tamar** ne arata inca o data cat de mare este harul lui Dumnezeu, cand ne amintim ca Domnul Isus a descins din **Iuda** (Luca 3:33). **Tamar** este una din cele cinci femei mentionate Tn genealogia Domnului Isus din Matei 1; trei dintre elc fusesera imorale - Tamar, Rahab (v. 5) si Batseba (v. 6). Celelalte sunt Rut, o neevreica (v. 5) si Maria, o fecioara evlavioasa (v. 16). Pink observa cateva din Tntelesurile mai adanci ale acestui esec moral:

Geneza 37 se Tnceie cu o relatare despre fiii lui Iacov care Tsi vand frateie madianiti lor, care h| randul lor TI vand Tn Egipt. Aceasta naratiune vorbeste, sub forma unui tip, despre respingerea lui Isus de catre Israel si darea Lui pc mana nea-murilor. De cand iiderii Israelului L-au dat pe Mesia pe mana lui Pilat, ei, ca natiune, nu mai au nici un fel relatii cu Ei; si

Dumnezeu, de asemenea, S-a Tntors de la ei catre neamuri. De aici reiese o Tntorsfiturfi importama Tn cadrul li-pului nostru. Tn aceasta fata. Iosif este vSZLII acum *in mainile neamurihr*. Dar, Tnainle sa ni

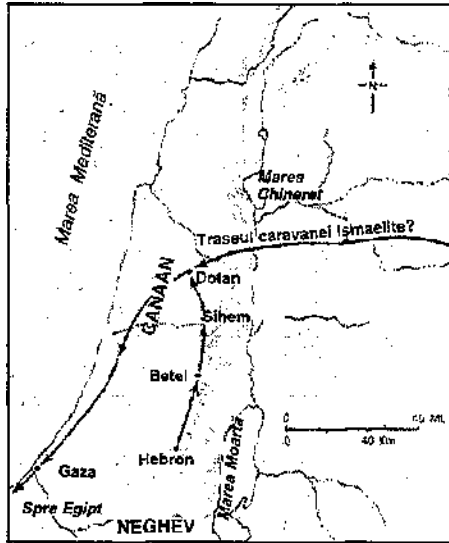
se spuna ce s-a Tntamplat cu Iosif
fn Egipt, Duhul Sfant ne relateaza,
tntr-un rezumat tipic, istoria
evreilor, in timp ce anti-tipul Iosif
lipseste din farar^

dar pana sa i-o poata trimite,

Nu este nici un Tntcimplator
faptul ca istoria lui Iosif este
Tnterupla de capitolul 38.
Comportarea rusinoasa a celorlalti
membri ai familiei lui Iosif face ca
prin contrast caracteru! sau sa
straluceasca asemenea unei lumini
stralucitoare intr-o lume sordidl

Prima greseala a lui Iuda a fost ca
s-a casatorit cu 6 femeie canaanita,
fica lui Sua. Ea i-a nascut trei fii -
Er, Onan si \$ela. **Er** s-a casatorit
cu o canaanita pe nume **Tamar**, dar
a fost omorat de **Domnul** pentru o
nelegiuire nespecificata. Era obi-
ceiul pe vremea aceea ca fratele
celui mort sau o ruda apropiata sa
se easatoreasca cu vSduva acestuia,
pentru a create copii in nu-mele
celui decedat. **Onan** a refuzat sa
faca asa, deoarece primul copil
nascut In cadrul acestui aranjament
ar fi fost mostenitorul legal al lui Er,
si nu al sau. PScatul sau nu a fost
atat sexual, cat o demonstratie de
egoism. Nu a fost un act unic, ci,
cum aflam din Evrei, a fost un refuz
persistent. Or, refuzul a afectat
genealogia prin care Cristos avea
s3 mosteneasca dreptul legal la
tronul lui David. AtSt de mult I-a
displacut acest lu-cru lui
Dumnezeu, TncSt 1-a omorat pe
Onan. Vazand lucrul acesta, **Iuda** i-
a spus **Tamarei** sa se mtoarca la
casa tatalui ei pana cand al treilea
fiu, **\$ela**, urma sa aiba varsta
corespunzatoare casStoriei. De
fapt, aceasta era o diversiune. El nu
voia nicide-cum ca **Sela** sa se
easatoreasca cu Tamar; el pierduse
deja doi fii si o considera o „femeie
aducatoare de ghinion".

38:12-23 Cand \$ela a crescut
mare si Iuda n-a dat nici un semn c3
ar pregati cSsa-toria acestuia cu
Tamar, ea s-a hotarat sa-l „agate"
pe Iuda, Tntinzandu-i o cursa. S-a
Tmbracat ca o **prostituata** si **s-a**
a\$ezat la vedere pe drumul **spre**
Timna, unde stia ca Iuda urma sa
mearga pentru a-si tunde **oile**. El a
vazut-o si a a'vut relatii nelegitime
cu ea, ne\$tiind ca este propria sa
nora. Plata convenita a fost **o**
capra tanara din turmele sale,

Calatoria lui Iosif in Egipt

„prostituata” i-a cempt lui Iuda, ca zalog, **i-nelul, lantul si toiagul** lui. **Lantul** putea fi acela de care era atarnat sigiliul sau. Cand Iuda a Tncercat sa-i dea iedul in schimbul zalogurilor, n-amai gasit „prostituata”.

38:24-26 Trei luni mai tarziu, **Tamar** a fost acuzata de **prostitutie** Tntrucat, ca va-duva.. ramasese **insarcinata**. **Iuda** a poruncit sa fie arsa. In acel moment ea i-a dat inapoi zalogurile, spunand ca stapanul lor era tatal copilului asteptat. Acestea.au fost dovezi indubitabile ca Iuda avusese relatii sexuale cu ea. Walter C. Wright descrie scenam culori vii:

Insotitorii lui Iuda Tl anunta ca nora lui s-a pros-tituat. Judecata lui estcrapida si decisiva: sa fie arsa. Nu a existat ezitare sau compromis din partea lui. In timp ce rosteste aceasta sentinta grava, voceanu-i tremura. Societatea israelitilor trebuia protejata de astfel de nebunii si nelegiutii. Hotararea este transmisa; se fixeaza ziua; pregau' rile continua; se Tnfige stalpui, se ai' anjeaza rugul. se formeaza procesiunea, lumea se aduna, femeia pa\$este spre aparentu-i sfarsit. Dar tine m maini zalogurile: inelul si toiagul. Iar toiagul este toiagul lui Iuda; inelul este tot al lui! Obiectele acestea devin acuzmii la adresa judecatorului ei. Ce greutate va mai avea acum sencinta lui?" °

38:27-30 Cand Tamar **nastea** si a iesit mana copilului, **moasa** a legat-o cu **un fir rosu**, gandindu-se ca va fi **intaiul** nascut. Dar **mana** s-a retras si un alt copil a iesit primul. Numele lui a fost **Perez** (*spartura*), iar al celui alt **Zerah** (*roscovan*).

Amandoi **gemenii** sunt mentionati in Matei 1:3, desi spita mesianica trece prin **Perez**. **Zerah** a fost un stramos al lui Acan (Ios. 7:1). „Este pur si simplu uluitor”, co-menteaza Griffith Thomas, „ca Dumnezeu a luat capatul atat de Tncalcitelor ite ale acestui ghem pentru a le tesa dupa modelul Sau.”³¹

Casatoria lui Iuda cu femeia canaanita (v. 2) a fost primul pas spre pervertire al poporului lui Dumnezeu prin amestecul cu o rasa careia i se dusesse numele pentru imoralitatea ei. Israel avea sa fie conta-minat de enormitatile de nedescris ale inchinarii destrabalate Tn fata naturii. Dumnezeu este un Dumnezeu al separarii; cand ne Tnfratim cu lumea, platim un pret groaznic.

3. Ispitirea lui Iosif si biruinta lui

(cap. 39)

39:1-19 Naratiunea revine acum **In Egipt**, unde **Iosif** ajunge **supraveghetor tn casa** lui **Potifar... capitan in garda** pala-tului lui Faraon. **Domnul a fost cu el** si Iosif a propasjt Tn tot ce facea (Tyndale, Tn 1534, a tradus prin „era un tip norocos”, v. 2). **Sofia** lui Potifar a Tncercat Tn de nenumarate ori sa-l seduca pe Iosif, dar el **a refuzat** cu staruinta. El nu voia sa Tnsele Tncrederea stap^nului sau ori sa pacatu-iasca Tmpotriva lui Dumnezeu. Intr-o zi ea **1-a prins de poala vesmantului sau**. El s-a smucit si **a fugit**, lasand vesmantul ?n m&na ei. Si-a pierdut haina, dar si-a salvat caracterul iar mai tarziu a cSstigmat o cu-nuna. Ea a folosit haina drept „dovada” ca Iosif a Tncercat s-o violeze.

Credinciosii sunt Tnvatati sa fuga de curvie, de idolatrie si de

poftete tineretii. Mai bine sa fugi decat sa cazi.

39:20-23 Fara sa faca cercetarile de rigoare, **stapanul lui Iosif** Tl arunca pe Iosif Tn temnita, dar chiar si acolo el a fost

binecuvantat de Dumnezeu si i s-a Tncre-dintat o functie de mare raspundere. Faptul ca Iosif nu a fost executat ar putea indica faptul ca Potifar nu si-a crezut sotia pe deplin; nu putea sa nu-i cunoasca adevarata-tul caracter. Adevarul din Romani 8:28 este expus minunat Tn acest capitol. Dumnezeu lucra din culise pentru Iosif. Acesta s-a Tm-potrivit ispitei si a cautat sa evite ocaziile de pacatuire (v. 8-10). Cu toate acestea, se-ducatoarea lui 1-a acuzat pe nedrept. Si lata cum, pentru a doua oara, Iosif este aruncat Tn lanturi (Ps. 105:17-19). In aceste Tmpre-jurari poate cineva ar spune c& ar fi fost Tn-dreptatit sa se manie. Numai ca Iosif nu a trait sub presiunea Tmprejurarilor, ci dea-supra lor, drept care a vazut mana lui Dumnezeu Tn ele. Timpul petrecut Tn Tnchisoare a fost „o perioada de pregatire pentru gu-vernare”. Astfel raul pe care i l-au dorit altii s-aintors spre bine.

painea si din vinul simbolizand trupul Sau frant pe cruce si sangele varsat pentru man-tuirea noastra.

*4. Iosif talmaceste
visul **paharnicului si
al brutarului (cap. 40)***

40:1-19 Printre detinutii alaturi de care se afla Iosif Tn Tnchisoare au fost si **pahar-nicul si brutarul lui regelui Egiptului** (v. 1 -4). Cand au visat **fiecare un vis, Iosif** s-a oferit sa le talmaceasca (v. 5-8). **Visul** paharnicului cu **vita** a Tnsemnat ca **Faraon** urma **sa-1 inalte** Tn dregatorie Tn **trei zile** (v. 9-15). Dar **visul** brutarului cu cefe **trei cosuri** de paine **alba** a Tnsemnat faptul ca **in trei zile Faraon urma sa-i ia capul**, spanzurandu-1 (v. 16-19).

Observati ca Iosif nu a asteptat sa se schimbe Tmprejurarile. El L-a slavit pe "Dumnezeu si i-a slujit pe altii Tn Tmprejurarile respective.

40:20-23 Cand **mai marele paharni-cilor** a fost eliberat, el a uitat sa mijloceasca pentru Iosif asa cum fagaduise (v. 23). Dar Domnul n-a uitat „Aminteste-ti de mine cSnd Tti va merge bine” (v. 14). Manluilorul a rostit cuvinte asemanatoare Tn noaptea tradarii Sale, cuvinte pe care le putem pune Tn practica atunci cand ne Tmpartasim din

5. Iosif talmaceste visurile lui

Faraon (cap. 41) 41:1-13

CSnd nici unul din **magii Egiptului** nu a putut talmaci **visul** lui Faraon cu cele șapte vaci frumoase la vedere și grase la trup, și cele șapte vaci urate la vedere și slabe, nici visul al doilea cu cele șapte spice de grau grase și frumoase, urmate de alte șapte spice siabe și arse de vântul de rasarit, **mai marele paharnicilor** și-a amintit de Iosif și de priceperea lui de a talmaci **visuri**. Cei doi ani menționați în versetul 1 ar putea să se refere fie la perioada detenției lui Iosif, fie la timpul scurs de la eliberarea maimarelui paharnicilor.

41:14-32 Chemat înaintea lui Faraon, Iosif a explicat că vor fi **șapte ani de belsug în Egipt**, urmați de **șapte ani de foamete**, care vor distruge pământul. Repetarea sau duplicarea **visului** lui Faraon a însemnat că era **stabilit de Dumnezeu** că acest lucru **se întâmplă în curând**. Vedem aceasta și în cele două visuri ale lui Iosif referitoare la viitor (37:6-9) și în viziunile similare ale lui Daniel cap. 2 și 7. În Biblie, *doi* este numărul mărto-rilor. Iosif i-a dat lui Faraon, în palatul regal, același răspuns pe care-l dăduse și slujitorilor acestuia în temniță. „**Nu eu! Dumnezeu va da un răspuns prielnic de pace**” (v.16: cf. 40:8). Aceasta smerenie a făcut posibil ca Domnul să-i încredințeze lui Iosif o responsabilitate uriașă, fără teamă că aceasta îl va corupe.

41:33-36 Iosif l-a sfătuit pe **Faraon** să facă rezerve de grane în timpul acestor ani de belsug, astfel încât să fie suficiente **pentru vremea foametei**. Planul lui era ceea ce de atunci încoace s-au numit „granarele mereu normale”.

41:37-46 Faraonul a fost atât de mulțumit, încât l-a făcut pe Iosif al doilea după el și l-a numit să ducă la îndeplinire programul (v. 40); l-a asigurat că **faraon-simțământul** lui nimeni nu

va putea face nimic (v. 44) și i-a dat un nou nume, **Jaf-nat-Paeneah** (v. 45a). înțelesul numelui său este nesigur. Unii cred că ar fi: „*Mdntu-itor al lumi*” alții propun traducerea „*Dumnezeu vorbește și trăiește*”. Faraon i-a dat lui Iosif o **sotfe** numită **Asenath** (v.

45). Cum a putut Faraon sa puna un deti-nut evreu stap^n peste Egipt pe baza talma-cirii unui vis, fara sa astepte sa vada daca se va implini? Raspunsul Tl gasim Tn Proverb 21:1: „Inima regelui este in mana Domnu-lui". Uleiul se ridica la suprafata. Iosif a fost primul dinti-e multi evrei evlaviosi care s-au ridicat la pozitii de mare cinste si raspundere Tn guvernele neamurilor. **Avea varsta de treizeci de ani** cand si-a Tnceput lucrarea (v. 46); trecusera treisprezece ani de cand fusese vandut de catre fralii sai (cf. 37:2).

41:47-52 Belsugul primilor ? **apte ani** a fost atat de mare incat nu s-a putut tine o evidenta exacta a recoltelor. In acea perioada s-au nascut cei **doi fii** ai lui **Iosif -Manase** *{eel ce te face sa uiti}* si **Efraim** *(rodnic)*. Uitand raul care i se tacuse, Iosif a devenit rodnic.

41:53-57 Cand **au venit cei sapte ani de foamete**, oamenii infometati ai **Egiptului si ai tuturor popoarelor au venit la Iosif... sa cumpere grane**. Aici Iosif este din nou un tip (simbol) al lui Cristos, prin care toate binecuvantarile lui Dumnezeu sunt dis-tribuite infometaplor lumii. Providenta lui Dumnezeu a fost cea care l-a adus pe Iosif Tn Egipt pentru a-si salva poporul de Tn-fometare, dar scopul avut in vedere a fost si acela de a-i izola pe israeliti de poluarea morala a Canaanului. Capitolul 38 ilustreaza ce li se intampla copiilor lui Israel Tn Canaan. Remediul lui Dumnezeu a fost sa-i scoata din Canaan si sa-i duca Tn Egipt, unde urmau sa fie practic total despaVtiti de pagani (43:32).

6. Fratii lui Iosif in Egipt (cap. 42-44)

42:1-5 Scena se schimba, ducSndu-ne Tnapoi la **Iacob** in Canaan, unde foamelea era foarte acuta. Auzind **ca erau grane** din belsug **in Egipt**, dar nestiind nimic despre Iosif, Iacob si-a trimis zece dintre fiii lui sa cumpere provizii. Numai **Beniamin** a ra-mas acasa. Din cSte stia Iacob, Beniamin era singurul sau fiu ramas Tn viata de

la Ra-hela sa iubita.

42:6-25 Cand **fratii lui Iosif** s-au Tn-fatisat Tnaintea sa, el i-a tratat **aspru**,

acuzandu-i ca sunt **spioni**, aruncandu-i apoi **Sn inchisoare** si poruncindu-le sa-i aduca pe Beniamin, **fratele** lor cel mai mic. In sfarsit, **Simeon** a fost tinut ostatic in timp ce ceilalti noua frati s-au intors in Canaan sa-i ia pe Beniamin, plini de **provizii**, de **grime** si cu **banii** lor strecurati inapoie in bagaje. Se observa dragostea si compasiunea ascunsa a lui Iosif pentru fratii sai stralucind in naratiune (v. 24a, 25), paralel cu mustrarile tot mai mari pe care le resimteau fratii lor pentru pacatul ce-l savarsisera fata de fratele lor „dis-parut” cu peste douazeci de ani in urma (v. 21, 22). Iosif, bineinteles, a vrut sa-i faca sa-si recunoasca vina.

Credem ca Iosif este un *tip* al lui Cristos care se va ingriji de fratii sai in timpul Marii Stramtorari. Evenimentele care duce la impacarea lui Iosif cu fratii sai alcatuiesc una din cele mai miscatoare fragmente din Biblie. Aproape nici o alta naratiune nu constituie o imagine atat de intima, de detaliata si de completa a lui Isus Cristos.

TIPOLOGIILE

Anumite persoane, evenimente si lucruri din VT sunt clar identificate ca „tipuri” (din greaca: „*tupoi*”) sau simboluri in NT; Astfel, despre Adam, se spune ca este un tip al lui Cristos (Ro. 5:14). Alti nu sunt mentionati in mod specific ca tipuri, totusi paralelele sunt prea multe si prea evidente pentru a putea fi tagaduate. Iosif, de pilda, nu a fost niciodata numit explicit un tip al Domnului Isus si totusi sunt *peste o suta* de corespondente intre Domnul Isus si Iosif.

Cand Domnul Isus a vorbit cu cei doi ucenici intristati pe drumul spre Emaus, „El le-a expus *din toate Scripturile* [sublinierea noastra] lucrurile privitoare la El (Luca 24:27). Cristos cei intrupat a spus, „In sulul cartii este scris despre Mine...” (Ev. 10:7). De aceea suntem indreptatiti sa-L cautam pe Cristos in toate Scripturile.

Referitor la experienta poporului Israel din VT, Pavel ne spune ca „toate aceste lucruri li s-au intamplat ca sa ne slujeasca de exemple (gr. *tupoi*) si au fost scrise pentru Tnvatatura noastra peste care au venit

slarsituriie veacurilor" (i Cor. 10:11). Aceasta sustine convingator opinia conform careia nu numai tipurile exprcs mentionate Tn Biblie sunt valabile. ci si multe altelc.

Pavel i-a reamintit lui Timotei ca toata Scriptura este de folos (2 Tim. 3:16). Exis-ta lectii spirituale pe care trebuie sa ni le Tn-susim, cu conditia sa avem ochi sa !e ve-dem."

Portiuni mari din caitca Evrei constituie o explicate a tipologiei coitului (tabernacolu-lui) si obiectelor sale interioare. Desi e drept ca o viziune prea Tngusta asupra tipologiei va Tngradi capacitatea unui cre-dincios de a savura spiritual o mare parte din Vechiul Testament, cealalla extrema, potrivit careia din *toate* facem o tipologie sau transformam Tnti'eaga istorie Tn alegorie. trebuie de asemenea eviata.

Explicatii lbrtate sau fantezisie ale tipurilor i-au conferit un nunie rau acestei teme. Nu trebuie sa pennitem extremismu-lui sa ne vaduveasca de bogatia spirituala a VT. Daca o interpretare Il Tnalta pe Cristos si/sau zidesie poporul Sau si/sau transmitc evanghelia celor pierduti, fiind Tn confor-mitate cu Tntreaga Tnvatatura a Cuvantului, este eel putin o *apiicatie* valabila a ade-varului.i:

42:26-28 In dmm spre casa, unul din frati si-a gasit **banii in** sac. Au intrat Tn panica cu totii, crezand ca vor fi acuzali de furt (26-28).

42:29-38 Cand au ajuns acasa si au povestit Tntamplarea, si ceilalti si-au gasit si **banii** Tn saci, drept care teama lor a crescut. Iacov era de neconsolat. In ciuda ofer-tei lui Ruben ca viata celor doi fii sa fie un gaj, patriarhul se temea sa-1 lase pe Benjamin sa piece Tn Egipt, de teama sa nu i se Tntample ceva rau.

43:1-15 In sfarsit, Iacov a fost silit as-primea **foametei** sa actioneze. Fratii nu se puteau Tntoarce lara Benjamin - conditio pusa de guvernator, respecliv Iosif. **Iuda** s-a angajat sa raspunde de Benjamin si Iacov a

acceptat oferta. Cei putin Tn aceasta privinta, Iuda ne aminteste de descendentul sau, Domnul Isus, care a devenit garantia

noastra pe crucea Calvarului. Iacov a trimis un **cadou** guvernatorului Egiptului, care consta din **leacuri, miere, mirodenii, smirna, fistic si migdale** - produse care nu erau afectate de foamete. De asemenea a in-sislat ca ei sa ia o suma **dubla** de **bani**, In caz ca fusese o **greșeala**.

43:16-25 Iosif a fost foarte miscat cand si-a vazut din nou fratii, dar inca nu si-a descoperit identitatea. A poruncit slujito-rilor sa pregateasca o masa. Cand fratii lui au fost duși ?n **casa** lui Iosif, au crezut ca vor fi trasi la raspundere **pentru banii gasiti in saci**. Ei i-au explicat pe larg **intendentului** lui Iosif- dar acesta i-a asigu-rat ca n-au de ce sa se teama. Registrele lui aratau ca acestia platiscra. **Simeon** a fost eliberat din Inchisoare si li s-a alaturat in pregatirile pentru ospat. Au **pregatit cadoul** tatalui lor sa i-l dea Iosif cand acesta urma sa soseasca **la amiaza**.

Dactt ne Tntrebam: „Au fost oare banii Inlocu-iji descoperiti *pe drumul de intoarcere spre Canaan* (42:2: 43:21) sau cand ei *ajunseserd in fafa* lui Iacov?"" (42:35). raspunsul este - in *am-bele* momente. Descoperirea lor s-a facut in doua serii. Un frate a descoperit ca are banii *pe drum*, iar ceilalti *cand au ajuns acasd*. Este de mteles ca atunci cand au relatat faptele inten-dentului lui Iosif, au prezentat o versiune prescurtata. („*Daily Notes of the Scripture Union*”).

43:26-34 Cand Iosif a sosit, fratii lui s-au plecat si s-au aruncat cu fata la pamant, astfel visul sau (37:7). El a fost coplesit de emotie In timp ce afia vesti de-spre familie si 1-a Intalnit pe **Beniamin**. La petrecere, el a mancat **singur**: cei un-sprezece frati au fost serviti separat; **egiptenii**, la fel, au mancat **separat**. Mi-rarea fratilor a fost mare cand au constatat ca fusesera asezati la masa **in functie** de varsta. Cum putea cineva din Egipt sa stie ordinea In care se nascusera? **Beniamin** a avut parte de un tratament special, fiind fratele plin al lui Iosif.

44:1-13 Cand fratii au plecat spre Canaan, Iosif **a poruncit** unui

slujitor sa as-cunda **cupa** lui **de argint** In **sacul** lui Ben-

iamin. Nu era numai o **cupa** din care bea, ci aceea de care se slujea.pentru **ghicit**-probabil o referire la talmacirea viselor.

Mai tSrziu, poporului lui Dumnezeu i s-a interzis.sa practice ghicitul (Deut. 18:10-12). Dar chiar si in vremea aceea este putin probabil ca losif sa fi practical formele egiptene de prezicere a viitoru.-lui. Intuitia lui si clarviziunea proveneau de la Domnui, dar probabil folosind cupa ca recuzita, el a vrut sa.confimie In mintile fratilor sai ca el era egiptean. Dupa aceea, cand fratii lui losif au fost acuzati de furtul cupei, ei au pled.at pentru nevinovatia lor, oferind In mod pripit viata oricaruia dintre ei care ar fi fosl gasit cu obiectu! In sac. Intendentul lui losif a fost de acord ca eel gasit vinovat sa devina sclavul lui. Cand cupa a fost gasitaln **sacul lui Benjamin**, frazii s-au simtit zdrobiti si **s-au intors in cetate.**

44:14-17 Dupa ce losif le-a adus re-prosuri, **luda** a propus ca ei toti sa devina sclavii lui, dar losif a raspuns ca Benia este de ajuns, ceilalti putand sa se In-toarca.acasa. losif a pus la cale aceasta In-scenare pentru a-i face sa recunoasca vi-novatia lor. George Williams scrie:

A procedat asa pentru a le aduce amniite de pa-catul lor, pentru a-i face sa miircuriseasca cu gu-ra lor... Detentia lui Simeon si apoi aceea a lui Benjamin, au lost planuite cu dibacie pentru a afla daca mai sunt indiferenti la strigatele unui irate In detentie si la lacrimile unui tata zdrobii. Planul i-a reusit admirabii; asprimea si buna-tatea lui i-au nelinislit pe fratii sai: bunatatea lui i-adus lapocainia.-

Intreaga scena anticipeaza acea zi cand ramasita lui Israel Isi va recunoaste vina cu privire la rastignirea Domnului Isus ?i-L va boci cum boceste cineva pe unicu! sau fiu (Zali. 12:10).

44:18-34 luda a stat **langa** losif si i-a prezentat o recapitulare detaliata a im-plicarii lui Benjamin - cum losif a cerul prezenta mezinului, cum tatal lor, Inca Tn-durerat de pierderea unui fiu, a fost Tm-potriva plecarii lui Benjamin si

cum luda s-a oferit pe sine ca **garantie** pentru sigu-

ranta fratelui sau mai mic. Iuda a spus ca tatal lor va muri daca se vor intoarce fara Beniamin, asa ca se oferea sa ramana el **ca sclav** in locul acestuia.

Ce transformare uriasa avusese loc in Iuda! In capitolul 37 1-a vandut fara mila pe Iosif pentru bani, fara sa-i pese de durerea tatalui sau. In capitolul 38 a fost implicat in Tnselaciune si imoralitate. Dar Dumnezeu a lucrat in inima lui, astfel meat in capitolul 43 el devine garant pentru Beniamin. Acum, in capitolul 44 isi descarca inima, incercand sa medieze in favoarea fratelui sau, oferindu-se ca sclav in locul lui, astfel meat pierderea lui Beniamin sa nu provoace o durere insuportabila tatalui sau. De la a-si vinde fratele ca sclav pana la a deveni sclav in locul fratelui sau; de la indiferenta fata de durerea tatalui sau pana la sacrificiu de sine - iata progresul harului lui Dumnezeu in viata lui Iuda!

7. Iosif se descopera fratilor sai (cap. 45)

45:1-8 Intr-una din cele mai miscatoare scene din Biblie, Iosif a poruncit slujitorilor lui sa **iasa afara** din camera in timp ce, cu o enorma descarcare emotionala, el si-a dezvaluit identitatea **fratilor sai**. Le-a spus sa nu se Tntristeze de l'elul in care s-au purtat cu el odinioara, fiindca **Domnul** in-torsese tot raul spre bine.

45:9-15 **Li** s-a spus sa-si **aduca tatal**, toata averea si familiile in tinutul **Gosen, din** Egipt, urmand sa petreaca acolo restul celor **cinci ani de foamete**. „**Spuneti-i tatalui meu despre toata slava pe care o am in Egipt**” - o porunca pe care si noi o putem indeplini cand repetam Tnaintea Domnului despre gloria Fiului Sau. Izvoarele adanci ale lacrimilor s-au deschis cand **Iosif** 1-a Tmbratisat pe **Beniamin** si apoi **i-a sarutat pe toti ceilalti frati ai sai**.

Aceasta este o fericita anticipare a bucuriei care-i asteapta pe israeliti cand

Cristosul Calvarului li Se va arata si li se va dezvalui ca Mesia si Regele lor.

45:16-24 Cand Faraon a auzit ce se Tn-tampla, le-a spus **fratilor lui Iosif** sa-si **aduca tatal** si familiile din Canaan, dar fara sa se oboseasca si cu piesele grele de

mobilier si altc **bunuri**, fiindca el le va da tot ce vor avea nevoie. Deci, s-au Tntors cu carutele daruite de faraon si cu frumoase-le **vesminte**, animale si provizii din partea lui Iosif. **Beniamin** a primit un dar de bani si o haina deosebita. Temandu-se ca fratii lui s-ar putea acuza reciproc pentru vinovatia lor de a-l fi maltratata cu ani Tn ur-ma, Iosif i-a avertizat sa nu se cere Tn drum spre casa.

45:25-28 Ajungand acasa, i-au spus vestile **lui Iacov**. La Tnceput, acesla a fost coplesit. Era prea mult; nu venea sa creada. Dar c^nd i s-a povestit toate amanuntele si a vazut **carele** Tncarcate, si-a dat seama ca era adevarat - **Iosif** Tnca traia si se vor Tn-talni din nou!

Iosif T! mentioneaza pe tatal sau de cinci ori Tn acest capitol. Aceasta dezvaluie asemanarea lui cu Cristos, Tn afara de iertarea gratuita daruita fratilor sai. Dra-gostea Domnului nosti^ pentru Tatal Sau si dorinta Lui de a face voia Tatalui L-au adus Tn lume pentru a-l rascumpara pe omul cazut. Dragostea lui Iosif pentru Iacov nu este decat o umbra palida a acelei iubiri.

8. Reintregirea familiei lui Iosif (cap.46)

46:1-7 In drum spre Egipt, **Israel** a oprit caravana la istorica localitate Beerseba

pentru a se Tnchina

Dumnezeului tatalui

sau, Isaac. Acesta fusese locul unde Dumnezeu i-a aparut lui Avraam, poruncindu-i sa-i aduca pe Isaac ca jertfa (21:31-22:2). Era de asemenea locut unde Domnul Ti aparuse lui Isaac (26:23, 24). Acum i se arata lui **Iacov** pentru a-l Tncuraja. Aceasla este ultima din cele sapte aparitii ale Domnului din viata lui Iacov. A doua promisiune din versetul 4 pare sa indice faptul ca Iacov avea sa se Tntoarca Tn Canaan. De fapl. evident, el a murit Tn Egipt. Dar promisiunea s-a Tmplinit Tn doua feluri. Trupul sau a fost dus Tnapoi Tn Canaan pentru a fi Tn-gropat sj, si Tntr-o privinta, el s-a Tntors de

asemenea cand descendentii sai s-au Tnlors pe vremea lui Iosua. Sintagma „**Iosif iti va incliide pleoapele**” i-a prezis o moarte pasnica. Atkinson explica minunat aceasta sintagma:

losif avea sa-i TnchidS taiaui siu ochii fa moartea acestuia, fiind alaturi de el. Observati promisiunea personala iTicuta cu tandrete lui Iacov, drept compensatie pentru anii indelungati de durere si jale, cand el credea ca l-a pierdut pe losif. Dumnezeu se Tngrijeste de nevoile personate ale slujitorilor Sai (1 Pe. 5:7).³³

Si **astfel Iacov** a ajuns in **Egipt** cu **toti urmasii, vitele si averile** sale perso-nale.

46:8-27 In versetele 8-27 avem lista lui **Iacov si a tuturor fiilor sai**. Erau **saizeci si sase** de membri de familie (v. 26) care au venit **cu Iacov in Egipt**. Trebuie sa re-cunoastem ca dificultati de reconciliere a acestei cifre cu cei **saptezeci** din versetul 27 si din Exod 1:5, precum si cu cei saptezeci si cinci din Fapte 7:14. Cea mai plauzibila explicate este ca numarul de ur-masi creste, de ia descendentii In linie directs la cercuri mai largi ale familiei.

46:28-34 Memorabila fntalnire dintre **Israel si losif** a avut Joe in **Gosen**, paman-tul eel mai fertil din Egipt, ISnga delta Niiuiui. Iacov si fiii sai au preferat sa stea acolo, fiindca acea regiune poseda ceie mai bune pSsuni pentru turmele lor. Au cazut de acord **sa-i spuna lui Faraon** ca sunt **pastori**. si fiindca pastorii erau dispretuiti **de catre egipteni**, Faraon li va ISsa sa locuiasca **in Gosen**, departe de palatu.I regal. Acolo erau izojali de amesiecul social cu egiptenii, Tntai datorita nationalitatii lor (43:32) si apoi datorita **ocupatiei** lor. Dumnezeu i-a lasat in acest incubator pana ce au devenit o natiune puternica, in stare sa stapaneasca tara pe care le-o promisesse stramosjlor lor.

9. Familia lui losif in Egipt (cap. 47)

47:1-6 Cand **cinci** din **fratii** lui losif i-au spus lui Faraon ca sunt **pastori**, el a reactionat dupa cum se asteptau, spunSn-du-Ie sa se aseze in regiunea pasunilor bogate **din Go\$en**. Iar

lui losif i-a spus sa gaseasca oameni **competenti** dintre rudele sale care sa pastoreasca si turmele regale.

47:7-12 losif a aranjat ca **tatal sau**, ce avea deja **o suta treizeci de ani**, sa-i fie prezentat lui Faraon. Faptul ca **Iacov 1-a**

binecuvantat pe Faraon In seam na ca acest evreu obscur si batran era mai mare decat monarhul Egiptului, fiindca eel mai mic este binecuvantat de catre ecl mai mare (Ev. 7:7). Iacov a spus ca zilele lui fusesera **putine si rele**. De fapt, el Tsi atrascse singur *cea mai mare parte* a raului asupra sa! **losif** si-a asezat familia in cea mai buna parte a Egiptuiui si le-a pus la dispozitie tot ce au avut nevoie. Viata ior a fost cu adevarat Tmbelsugata.

47:13-26 Cand **egiptenii** si canaanitii si-au cheltuit **toti banii** pe mancare, losif a acceptat ca acestia sa plateasca **in vite**. Apoi, mai tarziu, el **a cumparat tot pamantul**, cu exceptia celui care aparinea **preotilor** egipteni: le-a dai oamenilor **samanta** pentru a semana cereale si le-a lu-at **o cincime** din recolta pentru a plati chiria **pamantului** - un aranjament foarte echitabil.

47:27-31 Pe cand se apropia de sfarsitul vietii, **Israel 1-a pus pe losif** sa promita ca II va **inmormanta** In Canaan. Apoi s-a aplecat **pe marginea patului** sau „in varful toiagului sau” (Ev. 11:21). De fapt, ace-leasj consoane ebraice pot Insemna „pat” sau „toiag\” In functie de vocalele adau-gate. Textul traditional ebraic foloseste cuvantul **pat**, dar aici Septuaginta, citand pasajul din Evrei, spune „toiag”. Kidner comenteaza:

In timp ce amandoua versiunile uilizeaza cu-vantul „pat” in 48:2, vorbind despre ultimele ciipe ale lui Iacov (cf. 48:1), adevaratul senti ar putea fi „toiag”^L. Ar fi obiectul potrivit peniru a simboliza peregrinarea lui (cf. cuvintele lui de recunostinta din 32:10), vrednicii de importania pe care o prime^te in pasajul din Noul Tesia-menl.^M

Si astfel, fostul Ins,elatorIsi sfarsea viata Intr-un act de Tnchinare. El este singurul erou din Evrei 11 laudat ca Inchinator. El parcursese un drum lung, prin harul lui Dumnezeu, iar acum era pe punctui de a parasi scena vietii pamantesti intr-o aura dc slava.

10. Binecuvdntarea fiilor **lui losif de catre Iacov (cap. 48)**

48:1-7 Cand **Iosif a aflat** ca **tatal** sau

este **bolnav**, s-a grabit sa-i duca pe fiii lui, **Manase** si **Efraim**, la patul lui.

Patriarhul muribund s-a ridicat tn capul oaselor si i-a adoptat pe cei **doi** nepoti ca fii ai sai. Facand acest lucru, el a aranjat atribuirea unei parti duble din pamantul Canaanului tribului lui Iosif cand urma sa fie Tmpartit Tntre triburi dupa. intrarea in Canaan. Iosif aprimit, deci, dreptul de Tntai nascut Tn ceea ce private pamantul. Orice **urmas** nascut lui Iosif **dupa** ei urma sa fie al lui Iosif, nu al lui Iacov, si urma sa locuiasca Tn tentoriile alocate lui Efraim sau Manase. Versetul 7 explica de ce a vrut Iacov sa-i adopte pe fiii lui Iosif. Ei erau nepotii nevastei sale preaiubite, **Rahela**, care murise Tn opinia lui la o varsta atat de frageda.

48:8-22 Apoi Iacov **i-a binecuvantat** pe nepoti, dandu-i lui **Efraim**, care era mai tanar, dreptul de intai nascut. **Iosif** a Incer-cat sa corecteze acest lucru Tn favoarea lui **Manase**, adevaratul **intai nascut**, dar Iacov a spus ca a facut acest lucru intentional. Ce amintiri trebuie sa-i fi trecut prin minte Tn timp ce, prin credinta, Tl binecu-vanta pe eel **mai tanar** din fiii lui Iosif! Cu multi ani Tn urma, tatal lui Tl binecuvantase fara sa stie ca este el, eel mai tanar. Acum el Tl binecuvanta pe eel mai tanar, dar Tn cunostinfa de cauza, fiindca era Tn legatura cu Dumnezeu, care tine Tn mana viitorul. Israel a avut credinta ca descendentii lui se vor Tntoarce Tntr-o zi Tn **Pamantul** Fagaduintei. Iacov i-a dat lui Iosif versantul unui munte pe care 1-a capturat de la **amo-riti**. Poate ca asta se refera la zona Tn care se afla fantana.cunoscuta sub numele de „fantana lui Iacov” (Ioan 4:5).

nascut, a reprezentat inceputul **puterii** bavbatesti a tatalui, detinand locul **puterii** si al **dem-nitatii**. Dreptul de Tntai nascut, cu partea dubla pe care o implica, li apartinea. Dar el

11. Profetiile lui Iacov cuprivire la fiii sai (cap. 49)

49:1,2 Ultimele cuvinte ale lui Iacov au fost atat o *profefie*, (v.1) cat si o *binecu-vdntare* (v. 28).

49:3,4 **Ruben**, ca **intai**

pierduse aceasta Tntaietale, fiindcă cloco-tise cu patima neagra și pacatuisc cu Bilha, concubina **tatalui sau** (35:22).

49:5-7 Fiindcă acești **frati** i-au ucis cu cruzime pe oamenii din Sihem și au tăiat vinele taurilor, Simeon și Levi aveau să fie Tmprastiați în **Iacov** și risipili în **Israel**. De-ja pe vremea celui de-al doilea recen-sam&nt (Nu. 26), acestea au ajuns cele mai mici dintrc triburi. Aceasta Tmpraijtiere s-a Tmplinil, de asemenea, când tribul lui Simeon a fost absorbit Tn mare parte de lu-da (Ios. 19:1-9), iar tribului lui Levi i s-au repartizat patruzeci și opt de cetati Tn toată țara. Iacov **a blestemat cruda** lor Tnselalo-rie, dar nu și membrii acestor triburi.

49:8-12 Iuda (Tnsemnand **lauda**) va fi laudat și respectat de **fratii** lui datorita vic-toriilor sale asupra **dusmanilor**. Este asemanat cu **un leu** care se duce sa-si prinda **prada**, apoi se Tntoarce la bineme-ritata odihna pe care nimeni nu Tndraznestc sa i-o deranjeze. Așa cum Iosif a mo^ienit dreptul Tntaiuii nascut cu privire la terilo-riu, tot așa Iuda 1-a moștenit cu privire la conducere. Domnia va ramane Tn acest trib pana cand va veni **Silo** (Mesia), și Tn El ea va ramane vesnica. **Poporu!** Lui i se **va supune** de bunavoie Tn zilele puterii Lui. Sensul numelui „**Silo**” este obscur. Unii au sugerat ca sensuri: *Printul pacii*, *Liniste*, *Samanta* (a lui Iuda), *Urmasul*, *Cel caruia li apartine* (Ez. 21:27).

49:13 Zabulon se va bucura de prospe-ritate prin comertul maritim. Fiindcă terito-riul lui Tn vremea VT se alia Tn interiorul țării, aceasta profetie poate avea Tn vedere Mileniul.

49:14,15 Isahar este asemuit cu **un ma-gar puternic**, așa de multumit sa se **odih**-neasca pe pasunile bogate, meat nu doreste sa lupte pentru independents, deci va de-veni supus sub jugul dusmanului.

49:16-18 Dan, conform cu numele pe care-l are, se va ocupa de judecarea **oame-nilor**. Versetul 17 este difeii. Poate face aluzie la introducerea

idolatriei de către acest Irib, ceea ce a dus la **caderea** naiiunii (Jud. 18:30, 31). Multi cred ca este o referire voalata la venirea lui Anlicrist, care va iesi din **Dan** și ca de aceea tribul nu

este mentionat in 1 Cron. 2:3-8:40 si Apo. 7:3-8. In versetul IS, Iacov introduce o rugăciune pentru eliberarea poporului sau de dusmani sau pentru propria eliberare.

49:19 Gad, neprotejat in teritoriul sau la est de Iordan, va fi supus deselor invazii inamice. Dar tribul va distruge trupele dușmane.

49:20 Din fericire pentru Aser (*fericit*), va avea teren fertil pentru agricultural cc va produce bucate alesc, demne de un rege.

49:21 Neftali este asemanat cu o caprioara care a fost eliberata din tare. Sare cu viteza mare ducand vestea cea buna. Toti uccnicii, in afara tradatorului, prove-neau din **Neftali** si o mare parte din lucrarea Domnului s-a desfasurat acolo (Matei 4:13-16).

49:22-26 Cuprinzand teritoriile lui Efraim si Manase. **Iosif este o creanga plina de rod**, triminand binecuvantari de parte peste propria-i granita. A fost obiectul ostilitatii si al invidiei, dar nu s-a lasat, fiindca a primit putere de la **Dumnezeul Cel Atotputernic al lui Iacov** - Cel din care vine **Pastorul, Piatra Israelului** (adica Mesia). Dumnezeu TI binecuvanteaza pe Iosif cu ploaie abundenta, fanlani, rauri si urmasi numerosi. Iacov, smerit, simte ca a fost binecuvlntat mai mult decat **stramosii** lui. Acum doreste ca astfel de **binecuvantari** sa aiba si **Iosif**, cel care a fost **despartit de fratii lui**.

49:27 Benjamin. trib de razboinici, va lupta Tneontinuu si va **imparti prada**. Ci-neva a spus ca Benjamin s-a dovedit cel mai curajos sj mai razboinic dintre triburi.

49:28-33 In Tncheiere, Iacov si-a instruit liii sa-I **ingroape ?n peștera Macpela**, langa casa lui din Hebron, mormantul lui **Avraam și Sara, Isaac, Rebeca** si **Lea**. Apoi „si-a tras picioarele in pat, si-a dat duhul si a fost adaugat lapoporul sau.”

12. Moartea lui Iacov si apoi a lui Iosif in Egipt (cap. 50)

50:1-14 Chiar si **egiptenii** I-au

plans... saptezeci de zile pe Iacov. Trupul sau a fost **imbalsamat** de catre **medicii** curlii. Apoi **Faraon** i-a dat permisiunea lui Iosif

sa duca trupul tatalui sau in Canaan, cu o mare procesiune de curteni, rude si slujitori. S-au oprit la est de **lordan** si au plans **sapte zile** asa de tare meat **canaanitii au pus numele** locului **Abel Mitraim**, valea (sau **jalea**) Egiptului. Dupa **Tnmoi**Tnantarea lui Iacov m **peştca Macpela**, la Hebron, **Iosif si alaiul sau s-au intors in Egipt.**

50:15-21 Acum, dupa ce Iacov a murit, fratii sai s-au temut ca el va dori sa se razbunc pe ei. **Ei i-au trimis** vorba, sustinand ca tatal lor Iacov ar fi lasat porunca sa fie **iertati** de catre **Iosif**. Iosif a negat orice intentie de razbunare sau judecata, acestea fiind o prerogativa a lui Dumnezeu. Lc-a linistit temerile cu memorabilele cuvinte: „**Voi, negresiti, voi v-ati gandit sami faceti rau, dar Dumnezeu a schimbat raul in bine, ca sa implineasca ceea ce se vede azi, si anume sa scape viata unui popor in mare numar.**”

50:22-26 Iosif a fost, pare-se, primul dintre copiii lui Iacov care a murit. Acest lucru s-a **Tntamplat** la cincizeci si patru de ani dupa moartea tatalui sau. Credinta lui C& Dumnezeu va duce poporul Israel **Tnapoi** in Canaan esteelogiata In Ev. 11:22. El a lasat cu limba de moarte ca **oasele** sa-i fie ingropate in acel pamant.

S-a subininat ca Geneza se deschide cu creatia perfecta a lui Dumnezeu si se incheie cu **un sicriu in Egipt**. Este o cane a biografiilor. In timp ce doua capitole sunt dedicate relatarii crearii cerului si paman-tului, patruzeci si opt de capitole se ocupa, **tn** principal, de vietile unor barbati si fe-me. Dumnezeu este interesat in primul rand de oameni. Ce mangaiere si provocarc pentru cei ce **II** cunosc!

NOTE FINALE

¹(Intro) Anton Hartmann (1831). Vezi Merrill F. Unger, *Introductory Guide to the Old Testament*, p. 244.

²(Intro) Vezi, de ex., Gleason Archer, *Archaeology and the Old Testament*.

³(1:2) Alții pun catastrofa *maintea* ver-setului 1 și-1 vad că pe o afirmație rezu-mata.

⁴(1:2) În orice caz, verbul ebraic *hayah* este de obicei urmat de prepoziția *le* când m seamna „devine”, dar nu este cazul aici.

⁵(2:15-23) Ebraica are doar două tim-puri (de trecut): perfect și imperfect. Con-textul determina forma verbală precisă care se poate transpune în alta limbă.

⁶(3:7-13) C. H. Mackintosh, *Genesis to Deuteronomy*, p. 33.

⁷(3:22-24) Merrill F. Unger, *Unger's Bible Dictionary*, ^, 192.

⁸(4:7) Mackintosh, *Genesis to Deuteronomy*, p. 42.

⁹(4:7) F. W. Grant /'Genesis", *The Numerical Bible*, 1:38.

¹⁰(5:25-32) George Williams, *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, p.12.

¹¹(6:4-5) Unser, *Bible Dictionary*, p. 788.

¹²(11:26-32) Derek Kidner, *Genesis*, p. 112.

¹³(15:7-21) David Baron, nu dispunem de documentație suplimentară.

¹⁴(16:7-15) F. Davidson, *The New Bible Commentary*, p. 90.

¹⁵(Excursus) Benn et J. Sims, "Sex and Homosexuality", În revista *Christianity Today*, 24 februarie 1978, p. 29.

¹⁶(22:16-19) Charles F. Pfeiffer, *The Book of Genesis*, p. 6.

¹⁷(24:1-9)/ErV/, p.62.

¹⁸(24:10-14) Murdoch Campbell, *The Loveliest Story Ever Told* (Cea mai frumoasă relatare povestită vreodată), p.9.

¹⁹(25:19-34) D. L. Moody. *Notes From My Bible* (însemnări din Bibliamea), p.23.

²⁰(26:1-6) Cuvantul *locuiasca* din v. 3 este un verb diferit în ebraica de acela din versetul 6 și sugerează o staționare tempo-rară.

²¹(26:26-33) Williams, *Student's Commentary'* (Comentariul Studentului), p. 31.

²²(2:1-22) Martin Luther, documentație suplimentară nedisponibilă.

²³(27:1-22) Mackintosh, *Genesis to Deuteronomy* (De la Geneza la Deuteronom), p. 114.

²⁴(28:10-19) H. D. M. Spence și J. S. Exell, "Genesis," în *The Pulpit Commentary*, p.349-50.

²⁵(31:1-18) W. H. Griffith Thomas. *Genesis: A Devotional Commentary* (Geneza: un comentariu devotional), p. 288.

²⁶(31:19-12) Unger, *Bible Dictionary* (DicționarBiblic), p. 550.

²⁷(32:22-32) Pfeiffer, *Genesis* (Geneza), p. 80.

²⁸(37:1-17) Arthur W. Pink. *Gleanings in Genesis* (Spicuri din Geneza), p. 343-408.

²⁹(38:1-11) Ibid., p. 343-408.

³⁰(38:24-26) Walter C. Wright, *Psalms* (Psalmi), 11:27.

³¹(38:27-30) Griffith Thomas, *Genesis*, p. 366.

³²(44:14-17) Williams, *Student's Commentary*, p. 39.

³³(46:1-7) Basil F. C. Atkinson, *The Pocket Commentary of the Bible, The Book of Genesis*, p.405.

³⁴(47:27-31) Kidner, *Genesis*, p.212.

BIBLIOGRAFIE

Atkinson, Basil F.C. *The Pocket Commentary of the Bible. The Book of Genesis*. Chicago: Moody Press, 1957.

Campbell, Murdoch. *The Loveliest Story Ever Told*. Inverness: Highland Printers Ltd., 1962.

Grant, F.W. *Genesis in the Light of the New Testament*. New York: Loizeaux Bros.Incn.d.

■ . "Genesis." În *The Numerical Bible*. Vol. 1. Neptune, NJ: LoizeauxBrothers. 1977.

Keil, C.F. and Delitzsch, F. "Genesis." În *Biblical Commentary on the Old Testament*, Vol. 3. Grand Rapids: Win. B. Eerdmans Publishing Company, 1971.

Kidner, Derek. *Genesis*. The Tyndale Old Testament Commentaries. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1973.

Pfeiffer, Charles F. *The Book of Genesis*.

za

Grands Rapids: Baker Book
House,
1976. Pink, **Arthur** W.
Gleanings in Genesis.
Chicago: Moody Press, 1922.
Ross, **Allen P.** "Genesis." In *The
Bible
Knowledge Commentary*.
Wheaton:
Victor Books, 1985.

77

Spence, H.D.M., and Exell, J. S.
"Genesis." In *The Pulpif
Commentary, Genesis*. ew
York: Funk and Wagnals, n.d.
Yales, Kyle M., Sr. "Genesis" In
*The Wycliffe Bible
Commentary*. Chicago: Moody
Press. 1968.

